

Årsredovisning 2006



Årsredovisningen 2006

Boverket februari 2007

Titel: Årsredovisningen 2006
Utgivare: Boverket månad 2007
Upplaga: 1
Antal ex:350
Tryck: Internt
ISBN: 978-91-85751-00-6
Diarienummer: 4704-763/2007
Foto omslag: Britt-Louise Morell/Husbåt, Kvarnholmen i Kalmar.

Publikationen kan beställas från:
Boverket, Publikationsservice, Box 534, 371 23 Karlskrona
Telefon: 0455-35 30 50 eller 35 30 56
Fax: 0455-819 27
E-post: publikationsservice@boverket.se
Webbplats: www.boverket.se

Denna skrift kan på begäran beställas i alternativa format.

© Boverket 2007

Förord

Många och olikartade anspråk ställs på Boverket inom områdena samhällsplanering, byggande och förvaltning men också inom boendeområdet. Boverkets uppgift är att anlägga en helhetssyn på frågor om byggd miljö och medverka till en god dialog både horisontellt och vertikalt över samhällets olika sektorer. Tre perspektiv i omvärlden är särskilt aktuella i verkets arbete. Det handlar om globaliseringen t ex frågor om internationella regler och fördrag, gränsöverskridande handel och byggande m m., resurshushållningsfrågorna dvs. frågor om energi, klimat och hushållning med mark och vatten samt frågor kring social sammanhållning, där bl.a. regionförstoringsproblematiken och boendeintegration kommer in. Dessa tre perspektiv har under året i hög grad präglat verksamheten.

Att löpande föra diskussioner med företrädare för verkets målgrupper, såväl på det kommunala som regionala planet blir allt viktigare för att verket ska kunna leva upp till sitt uppsiktsansvar. De nära sambanden mellan Boverkets och länsstyrelsernas verksamheter har under årens lopp utgjort en självklar grund för olika former av samverkan, både genom referens- och arbetsgrupper, direktkontakter i metodutvecklingsprojekt, och medverkan i enskilda uppdrag. Exempel från 2006 är kustzonprojektet, GIS-utveckling och vindkraften. Länsstyrelsernas överblick och nära kontakter med kommunerna är synnerligen värdefull för att Boverket ska kunna följa upp och utvärdera tillämpningen av plan- och bygglagstiftningen. En samverkan som intensifierats under året och som med nödvändighet kommer att behöva utvecklas.

Vi kan konstatera att många kommuner fortfarande har föråldrade översiktsplaner, varför det regionala perspektivet ofta saknas. Även frågor om vindkraft och andra liknade områden saknas alltför ofta.

Det enskilt mest intressanta projektet inom samhällsbyggnadsområdet i Sverige torde vara den pågående och planerade flyttningen av befintliga bostads- och verksamhetsområden i Kiruna och Gällivare-Malmberget. Samhällena med tillhörande gator och parker måste flyttas, malmbanan och flera vägar likaså. Boverket har under året arbetat med att stödja och samverka med länsstyrelsen, andra statliga verk och kommunerna vad gäller utvecklingen av den fysiska planeringen och byggandet och har bland annat i dialog med regeringskansliet diskuterat en förändring av regelverket med syftet att göra det möjligt att flytta hela kulturmiljöer utan att behöva underkasta sig nybyggnadsregler.

Kunskapsförmedling är ett av flera väsentliga styrmedel för att nå de av regering och riksdag uppsatta politiska målen. Varje grupp eller kategori som verket vänder sig till behöver sitt bemötande och sitt budskap. Konferenser med personliga möten och diskussioner har fortsatt god effekt, oavsett om det handlar om radonmätning, nya byggregler eller planering på goda grunder. Emellertid har verket också introducerat allt mer webbaserad information under året. Ett exempel är "Planeringsportalen", en e-tjänst under utveckling. Målet är att skapa ett samlat kunskapsunderlag på webben från olika myndigheter inför beslut om etablering eller byggande av något slag. Samarbetspartners är bl.a. Lantmäteriet, SCB, WM-data men också Skanska och NCC liksom vindkraftsbranschen.

Ett annat exempel på kunskapsförmedling är Bygga-bo-dialogens mycket framgångsrika arbete med utbildningsaktiviteter riktade till olika målgrupper inom byggsektorn.

Tydlighet och kvalitetssäkring har varit ledstjärnor i verkets arbete med nya och moderna byggregler. Under våren kunde styrelsen fatta det första skarpa beslutet i en lång rad, som

alla handlar om att öka reglernas verifierbarhet och tydlighet för att ge en bra grund för byggsektorns kvalitetsarbete.

Energifrågorna har under året spelat en stor roll i verksamheten. Dels har ett antal statliga bidrag riktats till konvertering från olja och el till förnyelsebara uppvärmningsformer i byggnader, dels har arbetet med att förbereda energideklarationer av alla byggnader varit mycket intensivt. En ny lag gäller från den 1 oktober 2006 medan själva arbetet för deklaranterna kommer igång under 2007.

Boverket har sedan ett antal år sektorsansvar för miljöfrågor respektive handikappfrågor med anknytning till myndighetens verksamhetsområde. Inom byggsektorsansvaret har verket under året särskilt studerat miljöarbetet vid uppförande av flerbostadshus. En rapport kommer under första halvåret 2007. När det gäller handikappfrågorna har verket under 2006 inrättat ett samrådsorgan med handikappförbunden vars syfte är att utveckla samarbetet mellan olika verksamheter som kan ge förutsättningar till ett utvecklande arbete inom handikappolitiken. Genom dialog och kunskapsöverföring ska strategiskt viktiga frågor för att öka tillgängligheten och användbarheten i fysisk planering, byggande och boende främjas.

Regeringsskiftet i oktober innebar att den redan tidigare aviserade omläggningen av bostadsfinansieringspolitiken kom att snabbas upp. Regeringen beslöt att de temporära subventionerna vars syfte framför allt var att stödja tillkomsten av hyreslägenheter skulle upphöra från årsskiftet liksom att inga nya räntebidrag skulle beslutas efter den 1 januari 2007. Att dessa stöd inte lämnas efter 2006 gjorde att ett antal bostäder påbörjades enbart i formell mening före årsskiftet.

Sammanfattningsvis menar jag att Boverket i allt väsentligt uppfyllt målen som gällt för 2006 och att jag därmed med tillförsikt kan överlämna årsredovisningen för läsning och bedömning.

Karlskrona februari 2007

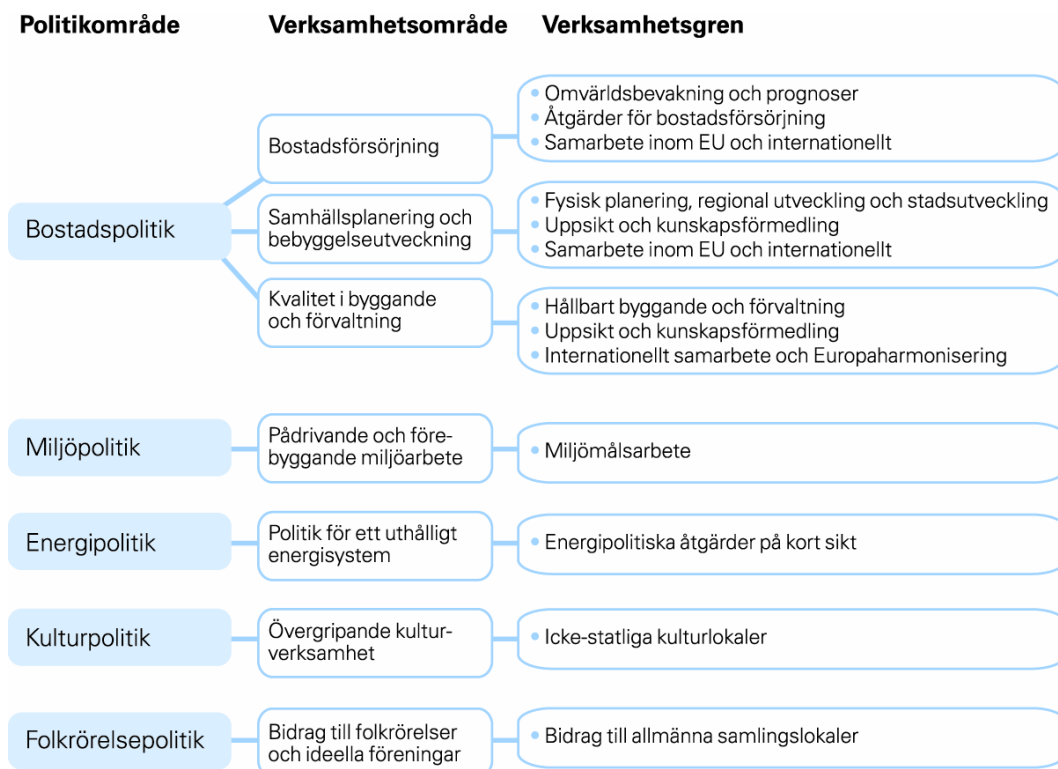


Ines Uusmann
generaldirektör för Boverket

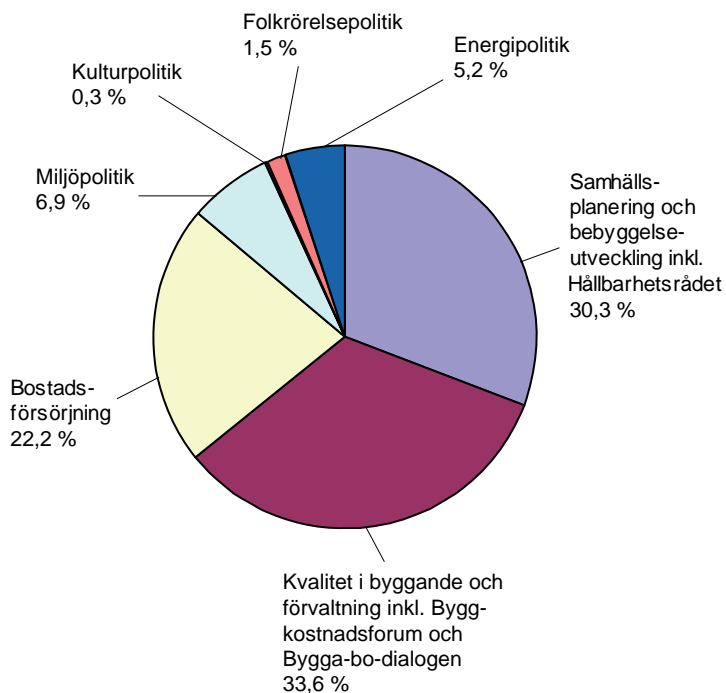
Innehåll

Boverkets uppdrag och resursanvändning	7
Sammanfattning; om tillståndet och utvecklingen inom plan-, bygg-, förvaltnings- och boendeområdet	9
Organisation och utveckling	15
Politikområde Bostadspolitik	21
Bostadsförsörjning	23
Samhällsplanering och bebyggelseutveckling	41
Kvalitet i byggande och förvaltning	57
Politikområde Miljöpolitik	77
Pådrivande och förebyggande miljöarbete	77
Politikområde Energipolitik	83
Politik för ett uthålligt energisystem	84
Politikområde Kulturpolitik	95
Politikområde Folkrörelsepolitik.....	97
Övriga mål och återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet 2006	99
Regeringsuppdrag	103
Ekonomisk analys	108
Resultaträkning (tkr)	111
Balansräkning (tkr)	112
Finansieringsanalys (tkr)	114
Anslagsredovisning (tkr)	116
Noter (tkr)	119
Väsentliga uppgifter (tkr)	129
Beslut om årsredovisning	131

Verksamhetsöversikt



Fördelning av Boverkets personalresurser 2006



Boverkets uppdrag och resursanvändning

Boverkets uppdrag

Under statens politikområde ”Bostadspolitik” är Boverket den centrala förvaltningsmyndigheten inom områdena:

- Samhällsplanering och bebyggelseutveckling
- Kvalitet i byggande och förvaltning
- Bostadsförsörjning

Därutöver har vi del i följande politikområde:

- Miljöpolitik, Kulturpolitik, Folkrörelsepolitik och Energipolitik.

Boverkets roll och verksamhetsområden

Bostadsförsörjning

Boverkets uppdrag inom området bostadsförsörjning är:

- att redovisa och analysera utvecklingen på bostads-, fastighets- och byggmarknaderna,
- att beräkna och prognostisera statsfinansiella effekter av befintliga och alternativa stödsystem samt följa upp och utvärdera bostadsstödens effekter för de boende och bostadsmarknaden,
- att handlägga överklagande ärenden samt svara för administrationen av statens stöd till finansiering av bostäder, m.m.,
- att utöva tillsyn/upsikt över verksamheten med räntebidrag, bostadsanpassningsbidrag, allmännyttiga bostadsföretag m.m.,
- att förordna och utöva tillsyn över intygsgivare för ekonomiska planer för bostadsrätts- och kooperativa hyresrättsföreningar samt att ge ut allmänna råd för sådana planer.

Samhällsplanering och bebyggelseutveckling

Grunden för verksamhetsområdet ”Samhällsplanering och bebyggelseutveckling” är Boverkets uppsiktsansvar över plan- och bygglagen (PBL) och kapitel 3 och 4 i miljöbalken (MB). Detta innebär ett ansvar för en ändamålsenlig, korrekt och effektiv beslutsprocess enligt dessa lagar. Vi ska därför följa utvecklingen, ge vägledning till kommuner och andra samt analysera och i förekommande fall uppmärksamma regeringen på behov av förändringar i beslutsprocesserna. Detta ställer krav på ett samspel med centrala, regionala och lokala myndigheter och andra intressenter där vi:

- tar fram underlag till regeringen
- samordnar de centrala verkens underlag för lagtillämpning
- stödjer länsstyrelserna för en god lagtillämpning och en effektiv tillsyn
- stödjer kommunerna med metoder och kunskapsunderlag
- utvecklar metoder och bedriver uppföljningar och utvärderingar.

Boverket deltar på regeringens uppdrag i det växande internationella samarbetet inom området.

Kvalitet i byggande och förvaltning

Området ”Kvalitet i byggande och förvaltning” omfattar byggnaders, anläggningars och berörd närmiljöns funktioner och väsentliga egenskaper samt förvaltning och brukande. Samhällets främsta krav inom byggd miljö gäller bärförmåga, stadga och beständighet, säkerhet vid användning och i händelse av brand, skydd med hänsyn till hygien, hälsa, miljö och buller, energihushållning, lämplighet för avsett ändamål, tillgänglighet och användbarhet, hushållning med vatten och avfall och dessutom varsamhetskrav på befintlig miljö. Samhällskraven finns i Plan- och bygglagen, (PBL), och byggnadsverkslagen, (BVL) samt i delar av miljöbalken, (MB) och i ett antal EG-direktiv, som till exempel byggproduktdirektivet, energidirektivet, hissdirektivet och linbanedirektivet. Verkets ansvar inom området omfattar även marknads kontroll av byggprodukter. Verket ska bedriva uppsikt och har rätt att skriva tillämpningsföreskrifter för delar av lagstiftningen. Vi ska också medverka till en effektiv, ändamålsenlig och enhetlig tillämpning av PBL, BVL m m

Tabell 1 Boverkets resursanvändning per politik- och verksamhetsområde (årsarbeten, åa och miljoner kronor, mnkr).

Politikområde		2006	2005	2004
Verksamhetsområde				
Samhällsplanering och bebyggelse- utveckling ¹	åa	53,6	56,2	47,0
	mnkr	50,3	49,5	44,5
Kvalitet i byggande och förvaltning ²	åa	59,3	55,9	55,3
	mnkr	64,4	61,9	59,9
Bostadsförsörjning	åa	39,2	41,4	47,7
	mnkr	44,1	46,0	53,5
Politikområde Bostadspolitik, totalt	åa	152,1	153,5	150,0
	mnkr	158,8	157,4	157,9
Politikområde Miljöpolitik	åa	12,1	8,8	9,0
	mnkr	12,0	11,3	9,3
Politikområde Kulturpolitik och Folkrörelsepolitik	åa	3,3	2,5	2,3
	mnkr	2,9	2,2	2,0
Politikområde Energipolitik	åa	9,1	5,0	2,0
	mnkr	21,2	13,5	1,6
BOVERKET, TOTALT	åa	176,6	169,8	163,3
	mnkr	194,9	184,4	170,8

¹⁾ Inkl Hållbarhetsrådet, ²⁾ Inkl BKF och Bygga Bo dialogen

Kostnader för personal har fördelats på respektive verksamhetsgren utifrån arbetade timmar Myndighetens system för tredovisning har utgjort grund för denna fördelning. Verks gemensamma kostnader s.k. overheadkostnader har fördelats ut på verksamhetsgrenarna i proportion till verksamhetsgrenens andel av direkt arbetade timmar. Overheadkostnaderna uppgår till cirka 46% 2006, 47 % 2005 och 45 % 2004.

Kommentar till resursanvändning 2006

Antal årsarbetskrafter ökade under året med 6,8 från 169,8 till 176,6. Verksamhetens kostnader steg med 10,5 mnkr från 184,4 mnkr till 194,9 mnkr.

Utfallet av kostnader per verksamhetsområde förklaras främst av fördelade personal-kostnader utifrån nedlagd tid men även av omfattningen av övriga driftskostnader.

Politikområdet Energipolitik har särskilt ökat i omfattning. Kostnadsökningen beror främst på att såväl antalet årsarbetskrafter som kostnader för köp av tjänster ökat i förberedelsearbetet med införande av energideklarationer samt administration av stöd för energikonvertering. Även insatserna inom Miljöpolitiken har ökat som en följd av arbetet med de fördjupade utvärderingarna.

Antal årsarbetskrafter i verks gemensamma funktioner har ökat med 3,5 årsarbetskrafter i huvudsak beroende på att Boverket övertagit IT-driften i egen regi.

Sammanfattning; om tillståndet och utvecklingen inom plan-, bygg-, förvaltnings- och boendeområdet

Bostadsförsörjning

Målet: Verka för lägre bygg- och boendekostnader i bostäder med god kvalitet, ökad nyproduktion av hyresbostäder i tillväxtregionerna som kan efterfrågas av bredare hushållsgrupper, utveckling av de allmännyttiga bostadsföretagen och andra icke vinstdrivande upplåtelseformer, minskad segregation i boendet.

Boverkets insatser på området har i hög grad karaktär av löpande arbete bland annat när det gäller bidragshantering samt kunskaper om utvecklingen på bostadsmarknaden, bostadsbyggandets utveckling, byggkostnader samt boendekostnadernas förändringar.

Utöver det löpande arbetet görs särskilda utrednings- eller utvärderingsinsatser inom speciellt utpekade områden

Arbetet med bostadsfinansieringssystemet har varit en stor fråga där verket bidragit med underlag kring effekter av regelförändringar. Boverket har både inför valet samt efter regeringskiftet svarat på många frågor från riksdagens utredningstjänst och regeringen angående de ekonomiska effekterna vid en avveckling av de statliga stöden till bostadsbyggandet.

Boverket har bidragit till ökade kunskaper om utvecklingen på bostadsmarknaden genom tre byggprognoser som redovisas i publikationen *Boverkets indikatorer*, och genom en årlig återkommande bostadsmarknadsenkät till kommunerna, genom att följa utvecklingen av hushållens boendekonomi, samt genom rapporter kring boendevillkor för olika grupper och olika aspekter av utvecklingen på bostadsmarknaden.

Boverkets utredningsuppdrag om allmännyttan som kommunalt instrument har ytterligare fördjupat kunskaperna om allmännyttans roll och givit ett kunskapsunderlag för fortsatta studier.

En rapport om boendeplanering har tagits fram i syfte att stödja och stimulera kommunerna i deras arbete med riktlinjer för bostadsförsörjning.

Boverkets uppföljning av kommunernas boendeplanering visar att de flesta kommuner fortfarande saknar antagna riktlinjer för bostadsförsörjning och att få kommuner har en bostadsförmedling.

Boverket har under året fortsatt att följa och belysa sociala klyftor i boendevillkor liksom utvecklingen av integration i boendet. Trångboddhet och skillnader i boendekonomi mellan hushåll har belysts i olika rapporter. På seminarier och konferenser anordnade av Boverket har uppmärksamats sambandet mellan fysisk planering och integration.

För att angripa kvarstående och ökande problem med segregation, bristande rörlighet och trångboddhet pekar Boverket på behovet av en starkare kommunal kompetens, en aktivare regional nivå, men också på behovet av statliga initiativ på nationell nivå.

Samhällsplanering och bebyggelseutveckling

Målet: Den bebyggda miljön skall utgöra en god livsmiljö samt medverka till en hållbar utveckling ur ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt perspektiv. Vid fysisk planering och samhällsbyggande skall de nationella miljö kvalitetsmålen tillsammans med övriga nationella mål och strategier vara vägledande.

Boverkets viktigaste insatser inom området är i hög grad knutna till verkets grundläggande ansvar för uppsikten över kommunernas planering enligt plan- och bygglagen, PBL samt över tillämpningen av bestämmelserna enligt 3 och 4 kap. miljöbalken. I detta ansvar ingår att på olika sätt samla in erfarenheter i syfte att följa upp och utvärdera tillämpningen som grund för att bedöma behovet av t.ex. riktade informationsinsatser, metodutvecklingsarbete eller förslag om lagändringar.

Erfarenheter av tillämpningen inhämtas såväl genom att delta i konferenser och möten samt löpande kontakter med kommuner, länsstyrelser, centrala verk m.fl. aktörer inom området. Inom ramen för verkets uppsiktsansvar har stor tyngd lagts vid att i samverkan med länsstyrelserna och utveckla former för en systematisk uppföljning av tillämpningen, bl.a. genom en särskild planenkät. Resultaten från denna visar bl.a. att arbetet med översiktsplaneringen går framåt i flertalet kommuner, även om ett 50-tal kommuner fortfarande inte har påbörjat en översyn av de översiktsplaner som antogs i början av 1990-talet. Allt fler kommuner väljer en strategisk inriktning i sin översiktsplanering, som i vissa fall innebär ett närmande till arbetet med regional utveckling. Dock är det regionala och mellankommunala samarbetet bitvis svagt utvecklat. När det gäller detaljplaneläggningen kan konstateras att det i vissa avseenden finns tillämpningsproblem, både när det gäller förfarandet och de formella planhandlingarna.

Boverket har i en särskild skrivelse lämnat en återrapportering när det gäller tillämpningen av bestämmelserna om riksintresse i 3 och 4 kap. miljöbalken. Verket framhåller där vikten av ett fungerande system för att hantera nationella intressen, men anser samtidigt att flera tillämpningsproblem motiverar en översyn av bestämmelserna.

Boverket har vidare lagt tyngd vid information och vägledning för hur bestämmelserna i PBL om miljöbedömningar ska hanteras.

En central uppgift för verket är att förmedla kunskaper om metoder och användningen av olika planinstrument. Också detta sker genom deltagande i olika typer av möten, verket webbplats samt kontakter med målgrupperna. Under hösten 2006 har verket arrangerat tre tvådagarskonferenser i syfte att föra ut information om och diskutera angelägna aktuella planeringsfrågor.

Sambanden mellan den fysiska planeringen enligt PBL och arbetet med den regionala utvecklingspolitiken har varit en aktuell fråga i flera av Boverkets utredningar och utvecklingsprojekt. Under ledning av SIKa har Boverket m.fl. myndigheter på regeringens uppdrag medverkat i ett pilotprojekt kring sektorsövergripande regionförstoring för ökad tillväxt och sysselsättning. Genom aktiv medverkan i en särskild konferens har verket bidragit till att sprida erfarenheter från svenska kommuners och myndigheters deltagande i gränsöverskridande planeringssamarbeten som finansierats med stöd av EU.

Arbetet med den fördjupade utvärderingen av miljömålet God bebyggd miljö samt Fysisk planering och hushållning med naturresurser och byggnader har intensifierats under året, bl.a. genom en särskild miljömålsenkät till kommunerna.

Kvalitet i byggande och förvaltning

Målet: Byggande och förvaltning av byggnader och anläggningar skall bedrivas med god kvalitet, beaktande av ekologiska, ekonomiska och sociala aspekter samt en effektiv tillämpning av regelverket.

Boverkets viktigaste insatser inom verksamhetsområdet för att nå målet för ”Kvalitet inom byggande och förvaltning” har under året varit:

- fortsatt revidering av Boverkets byggregler (BBR),
- genomförande av lagen om byggnadsdeklarationer för byggnader med föreskriftsarbete och med upplysning och vägledning till byggnadsägare och brukare.
- föreskriftsarbete vid införande av nya eller ändrade subventioner för energieffektiviserande åtgärder i bebyggelsen, även här åtföljt av kunskapsförmedling och upplysning till byggnadsägare.
- en analys inför en genomgripande revidering av BÄR, allmänna råd vid ändring av byggnad
- analys, metodutveckling och genomförande av det offentliga uppsikts- och tillsynsarbetet över byggnadsväsendet i samverkan med länsstyrelserna. Särskilt studieobjekt har varit tillgängligheten till byggnader och platser.

BBR- revideringen har sin betydelse för måluppfyllelsen, dels genom att arbetet förutsatt en intensifierad uppsikt som kunskapsunderlag, dels genom att reglernas syfte kommunicerats med användarna, dels genom att själva regelverket förbättrats på ett sätt som vi kan förvänta oss accepterat, som en följd av kommunikeringen. Revideringen har i relevanta delar harmoniserats med EG-direktivet om byggprodukter. Reglerna har blivit tydligare och enklare, lättare att använda och därmed att följa, de har testats mot miljökvalitetsmålen och mot sina legala ramar. Vad som inte uppnåtts på ett helt tillfredsställande sätt i alla delar, är hänsynen till livslängdsperspektivet. Självfallet har revideringen gett möjlighet till förbättringar med stöd av ny kunskap om olika byggnadstekniska och materialmässiga sätt att uppfylla samhällskraven. Förenklningarna svarar mot det ekonomiska hållbarhetsmålet, miljömålstestet svarar mot det ekologiska, förtydliganden till förmån för användarvänligheten liksom förankringen svarar mot effektiviseringsmålet. Även sociala aspekter beaktas, eftersom byggreglerna bevakar just människans basala krav på den byggda miljön och det därför är väsentligt för människor i allmänhet att reglerna accepteras och följs.

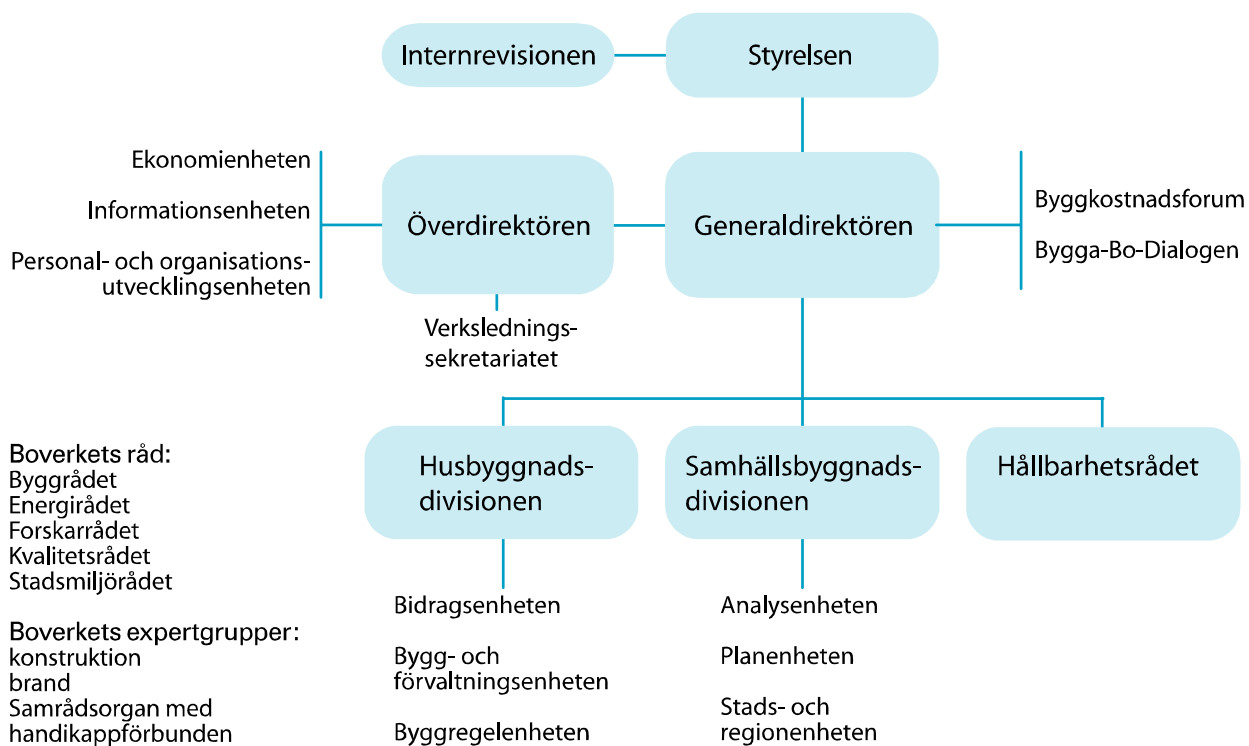
Uppsikten över byggnadsväsendet har bedrivits med en rad olika metoder: enkäter till länsstyrelserna och kommuner, bevakning via massmedia, bred medverkan via olika aktörers nätverksträffar, konferenser och seminarier där vi får vittnesmål om kvaliteter i byggande och förvaltning. En effektiv form av uppsikt och kunskapskommunikering sker i hög grad via Bygga Bo Dialogen och Byggkostnadsforum och även i Boverkets råd och expertgrupper, där vissa råd (Byggrådet och Energirådet) är mötesplatser för parter i branschen och andra råd (Kvalitetsrådet och Forskarrådet) sammanför excellent praktisk respektive teoretisk kunskap. Branschen är sammansatt av ytterst få stora och väldigt många små aktörer bland fastighetsägare, förvaltare, bygg- och materialföretag. Därmed blir återkopplingen till branschen om kvalitetsbrister något komplicerad. Det är lätt att ha en övertro på att branschen nåtts av ett budskap därför att dess elit och nätverksaktiva har visat en viss hörsamhet i förhållande till Boverkets budskap. Verket har därför börjat upprätta formella samarbetsformer för organisationers vidareinformation av Boverkets budskap till olika delar av branschen. Verket har även påbörjat det enträgna uppsiktsarbetet gentemot den stora massan av små aktörer inom ramen för förberedelserna för genomförandet av EG-direktivet av byggnaders energiprestanda. Det handlar om att systematiskt studera det byggda resultatet.

Förberedelserna för att genomföra *Lagen om energideklarationer för byggnader* har inneburit en intensifierad dialog såväl med uppdragsgivaren, som med dem som beslutar om måluppfyllelse i praktiken, d.v.s. byggnadsägare och förvaltare. Verket inledde för ett

par år sedan ett målinriktat långsiktigt arbete med att förändra detta s.k. stora sociotekniska system, i det här aktuella fallet försörjning och användning av energi för uppvärmning, drift och brukande av byggnader. Systemet omfattar såväl människors beteenden, kunskap och intressen som byggnaders förutsättningar att förändras eller tillföras ny teknik under bruksskedet. Alldeles oavsett innehållet i det sociotekniska systemet, så kräver det av och stimulerar verket till att testa befintliga styrmedel och uppfinna nya, inom ramen för myndighetens olika roller. I detta sammanhang har det gällt att hitta olika styrmedel för hållbar förvaltning. Verkets förmåga att verka för måluppfyllelse har därigenom ökat även för andra kvalitéer än energi och inomhusmiljö. Vår erfarenhet är att vid sidan av styrmedlen ”lagregler” och ”subventioner” så är styrmedlet ”kunskap” och ”kommunikation” verkligen kraftfullt. Ett tydligt exempel är att stöd för att radonsanera bostäder utnyttjades i mycket högre grad efter Boverkets prisbelönade radonkampanj än dessförinnan. Det tycks gå att med små ekonomiska medel kompletterade med relevant information nå ett målinriktat kollektivt handlande på frivillig väg. Den stimulerande skriften om energisk arkitektur följdes upp med en studieresa till Europas ledande distrikt vad gäller energieffektiva styrmedel. Detta resulterade i överenskommelser inom branschen att verka för liknande styrmedel i Sverige.

En annan erfarenhet är att processfrågorna behöver diskuteras och vitaliseras. För kvaliteter i byggande och förvaltning är hela bebyggelseprocessen primär, d.v.s. vissa kvaliteter grundläggs eller fastställs redan tidigt i den s.k. planprocessen. Verkets arbete för kvaliteter i byggande och förvaltning har tidigare främst inriktats på processens skeden prövning-tillsyn-kontroll. Nu inriktas det även på detaljplanens och planprocessens inverkan på möjligheterna att uppfylla samhällets kvalitetskrav på byggnader som föreskrivs i BBR och BKR. Boverket arbetar därför med den pedagogiskt svåra uppgiften att förklara hur styrmedel för planprocessen ger möjligheter, men även begränsar förutsättningarna för att uppnå rimliga kvaliteter i byggnader Syftet med analys och kommunikering av processen är att uppnå en effektivisering samtidigt med ökad förmåga att tidigt (i planskedet) och därmed till små kostnader säkra väsentliga kvaliteter i bebyggelsen. Betydligt enklare har det varit att förklara att olika byggherrekategoriernas skilda intressen kräver olika system för kontroll. Förtydligande om skillnader mellan ”försäljarbygggherrar” och ”förvaltarbygggherrar” har vunnit gehör i branschen, vilket kan avläsas i aktörernas egna utbildningsdokument.

Boverkets organisation



Organisation och utveckling

Boverkets organisation

Boverket leds av en styrelse och av generaldirektören, som tillika är styrelsens ordförande. Till styrelsen finns en internrevisor knuten.

Sakverksamheten är organiserad i tre divisioner: husbyggnadsdivisionen, samhällsbyggnadsdivisionen och Hållbarhetsrådet i Umeå.

Hållbarhetsrådet har egen styrelse och instruktion. Divisionerna i Karlskrona leds av divisionschefer och Hållbarhetsrådets kansli leds av en direktör. Dessa har verksövergripande ansvar för styrningen och inriktningen av divisionernas arbete. Inom de två divisionerna i Karlskrona finns vardera tre enheter som ansvarar för olika delar av divisionens verksamhetsområde. Varje enhet leds av en enhetschef.

GD biträds av ett verksledningssekretariat med överdirektören som chef. Boverkets tre stabsenheter, personal- och organisationsutvecklingsenheten, informationsenheten och ekonomienheten är knutna till verksledningssekretariatet. Även dessa enheter leds av en enhetschef.

Boverkets ledningsgrupp utgörs av generaldirektören, överdirektören, divisionscheferna, och ekonomi- och planeringschefen.

Därutöver har Boverket ett antal råd och expertgrupper som samtalspartner och bollplank för stöd i arbetet. Råden är kvalitetsrådet, forskarrådet, byggrådet, energirådet och stadsmiljörådet. Särskilda expertgrupper finns inom områdena konstruktion och brand.

Under året har ett samrådsorgan med handikappförbunden bildats.

Personalekonomisk redovisning

Antalet anställda med tillsvidareanställning ökade med nio personer under året. Den 31 december 2006 hade 184 personer en tillsvidareanställning (varav elva vid Hållbarhetsrådets kansli i Umeå)

Av Boverkets 14 chefer är nio kvinnor och fem män. Under året anställdes 20 personer tillsvidare. Tre av dessa var dessförinnan tidsbegränsat anställda. Nio direktrekryterades till fasta anställningar som chefer eller experter/utredare. För fem personer har provanställningen övergått i en tillsvidareanställning. Genom Boverkets beslut att överta IT-driften i egen regi fr.o.m. den 1 januari 2006 anställdes tre personer. Under året har i genomsnitt 20 tidsbegränsat anställda utfört arbete åt Boverket. 13 personer lämnade sina anställningar. Två av dessa lämnade Boverket med ålderspension och två med pension med förtida uttag. Resterande nio anställda lämnade sina anställningar på egen begäran.

Medelåldern för de anställda kvinnorna är 47 år och för männen 48 år.

Boverket har under året använt konsulter och entreprenörer som i tid som motsvarar 16,8 årsarbetare. Här ingår konsulttid för upphandlad förvaltning av Boverkets IT-system samt drift av växel och reception.

Personalekonomisk redovisning

	2006		2005		2004	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Anställda tillsvidare	184		175		165	
- Män	84	46	77	44	74	45
- Kvinnor	100	54	98	56	91	55
Högskolekompetens	136	74	127	73	118	71
- Kvinnor	65	48	61	48	55	47
- Män	71	52	66	52	63	53
Doktors- eller licentiatexamen	16		17		13	

Kompetensförsörjning*Inriktningsmålen för kompetensförsörjningen 2007 – 2009*

Boverket ska vid varje givet tillfälle ha tillgång till adekvat kompetens så att verket kan lösa sina uppgifter med rätt kvalitet och inom givna tidsramar. Fokus kommer att ligga på att utveckla kompetensen med särskilt beaktande av Boverkets ansvar inom kärnområdena planering, byggande och förvaltning samt bostadsförsörjning.

Boverkets anställda ska ges möjlighet till personlig och yrkesmässig utveckling och ha möjlighet till självbestämmande och ansvar. Allas erfarenheter ska tas till vara, reflektion och lärande ska vara en naturlig och kontinuerlig del i det vardagliga arbetet.

Alla ska medverka till att uppnå Boverkets uppsatta mål samt att hjälpa varandra till att växa och utvecklas. Arbetsklimatet på Boverket ska vara öppet, det ska kännas tryggt samtidigt som energin ska flöda.

Mål för Kompetensförsörjningen 2006

1. Att kompetensanalyser enligt Boverkets strategi för kompetensförsörjning genomförs.
2. Att strategier utarbetas för Boverkets kommande kompetensförsörjning.

I vilken mån har målen för 2006 uppnåtts

Mål 1 har påbörjats men inte uppnåtts. Ett verktyg har köpts in (ProCompetence) som ett kommande hjälpmedel i detta arbete. Målet kommer att uppnås under 2007.

Mål 2 har påbörjats och delvis uppnåtts. Det kommer att uppnås under 2007.

Kompetensutvecklingsinsatser under 2006

Under 2006 har Boverket genomfört ett chefsutvecklingsprogram om drygt 25 dagar. Tio temadygn har varvats med föreläsningar och erfarenhetsgrupper. Temana behandlade *personlig utveckling, omvärldsanalys- och strategiutveckling, vad menar vi med etik och att leda genom värderingar*. Boverkets obligatoriska tillgänglighetsdag ingick också i chefsutvecklingsprogrammet samt ett mytodram *med William Shakespeares pjäs "Henrik V"*.

Boverket har genomfört utbildningar och seminarium som är obligatoriska och riktar sig till alla anställda. I januari genomfördes en utbildning i informationssäkerhet, i juni och augusti fick alla anställda en halv dags teoretiska/praktiska kunskaper i brandsäkerhet. En tillgänglighetsdag anordnades den 18 september vilken var mycket uppskattad hos hela personalen.

Boverket har under året anordnat gemensamma utbildningar i författningsskrivning med 25 deltagare, en förvaltningsutbildning under sex halvdagar med 18 deltagare samt två dagars intensiv projektutbildning med tre deltagare. Vidare har diarieutbildning hållits för Boverkets sekreterare under fem timmar med 26 deltagare, samt en webbaserad version för övriga anställda. Kursen ”att skriva effektivt och begripligt”, en och en halv dags utbildning, har haft tolv deltagare. En kurs i presentationsteknik hölls under två halvdagar med tio deltagare inför Boverkets BBR-dagar.

Inom datorteknikområdet genomfördes två halvdagar flash-utbildning med sju deltagare, grundutbildning i ArcGIS med ArcView, två dagar med totalt nio deltagare samt Advanced Analysis with ArcGIS, tre dagar med totalt åtta deltagare. En person påbörjade en distansutbildning i AutoCAD.

Boverkets individuella utbildningar under året är representerade inom områdena ”kommunikationsplanering i praktiken” två dagar med två deltagare, ”grundkurs i psykosyntes” fem dagar med en deltagare, ”affärsmässighet” tre dagar med två deltagare, ”grundkurs i psykosyntes Fundamentals” sju dagar med en deltagare samt ”introduktionskurs för nyanställda i staten” två dagar med en deltagare. En anställd har gjort utbytestjänstgöring under åtta veckor hos Familjebostäder i Stockholm. En person deltog i intensivutbildning i sammanträdesengelska under fem dagar.

Analys och bedömning hur vidtagna åtgärder bidragit till verksamhetens mål

Genom tillgång till kontinuerlig kompetensutveckling för alla anställda, håller vi jämna steg med organisationens och samhällets utveckling. För att ytterligare bidra till utveckling och kompetenshöjning har Boverket köpt in ett rekryteringsverktyg ProCompetence där vi kan dokumentera olika enheters kompetensbehov. Detta verktyg ska göra arbetet med kommande nyrekryteringar avsevärt mera lätthanterligt.

Mål för kompetensförsörjningen 2007

1. Att slutföra arbetet med att utarbeta en strategi för Boverkets kompetensförsörjning.
2. Att implementera ProCompetence och genomföra kompetensanalyser med fokus på kärnverksamheten.
3. Att dokumentera rutiner för personal- och organisationsutvecklingsområdet.

Arbetsmiljö

Boverket har under senare år noterat att antalet sjukdagar per anställd och år har ökat. Den totala sjukfrånvaron i procent av arbetad tid var 5,0 procent under år 2005. År 2006 var den totala sjukfrånvaron 5,1 procent. Ökningen beror på att antalet medarbetare som är långtidssjukskrivna har blivit flera.

För att reducera antalet sjukdagar, för att undvika stress i arbetslivet och för att få ett bättre arbetsliv startade Boverket 2003 projektet *Arbete och Hälsa*. Satsningen har pågått såväl 2004, 2005 och 2006. Det senaste året har anställda erbjudits massage i våra egna lokaler. Ett initiativ som uppskattats och hörsammats av ett fyrtiotal medarbetare.

”Kost och vikt i balans” var en annan satsning i projektet. Kursen mål var en sundare livsstil. och där anmälde sig 36 medarbetare. Boverket anordnade även en kurs i första hjälpen och HLR - hjärt- lungräddning - där deltog 8 personer.

Boverkets chefer deltog i utbildningen ”systematisk arbetsmiljöarbete” som en del i chefsutbildningen. Vid fyra tillfällen erbjöds också övrig personal utbildning i samma ämne.

En arbetsmiljökartläggning genomfördes i form av en enkätundersökning under december månad. Uppföljning av den undersökningen kommer att genomföras 2007.

En alkohol- och drogpolicy, inklusive en checklista, fastställdes under senare delen av året.

En första version av en intranätbaserad chefs- och medarbetarguide kring arbetsmiljöfrågor publicerades på Boverkets intranät under hösten.

Liksom tidigare år har de anställda haft möjlighet att använda en timme per vecka av sin arbetstid till friskvårdsaktiviteter. Boverket har också erbjudit de anställda ersättning för erlagda terminsavgifter för enklare motion/friskvård, vilket har bidragit till att 40 personer har deltagit i aktiviteter som berättigat till ersättning.

I oktober gjorde Arbetsmiljöverket en inspektion av hur Boverket arbetar med arbetsmiljöfrågor. Bedömning var att arbetet bedrivs på ett bra och systematiskt sätt. Särskilt uttalades att arbetet med förebyggande insatser bedrivs på ett föredömligt sätt. I Arbetsmiljöverkets rapport påpekades dock att Boverket inte infört någon årlig uppföljningsrutin av hur arbetet med arbetsmiljöfrågorna fungerar.

IT-verksamhet

En stor del av Boverkets IT-verksamhet gäller subventionssystemen. Detta arbete redovisas inom området bostadsförsörjning.

Boverkets nya portal på Internet sattes i drift i början av året. Antalet personer som besöker portalen har ökat. År 2005 hade den gamla webbplatsen 630 000 besök medan den nya hade 838 985 besök under 2006. Inledningsvis fanns ett tiotal tjänster i portalen. Dessa utökades under året med energideklarationer och Boverkets diarium. Den nya diariefunktionen medger effektiv hantering internt, men också externt filtrerad internetexponering. Mallar för dokumentlagring i XML-format har vidareutvecklats, och då speciellt för dokument som är kopplade till diariesystemet. Dessa mallar medger automatisk filtrering i enlighet med personuppgiftslagen.

Ett arbete med ett system för att hantera Boverkets bostadsmarknadsenkät via Internet har inletts. Enkäten har gjorts tillgänglig för länsstyrelser och kommuner.

Risk- och sårbarhetsanalys

Enligt förordningen (2002:472) om åtgärder för fredstida krishantering och höjd beredskap Boverket hanterar inom sina verksamhetsområden frågor som i allt väsentligt inte omfattar situationer som kräver brådskande insatser för att säkerställa samhällets funktionsförmåga.

Inom verksamhetsområdet Kvalitet i byggande och förvaltning inriktas Boverkets verksamhet på att höja säkerheten och förhindra det som kan kallas vardagsolyckor genom byggregler och konstruktionsregler. Regleringen omfattar brand i byggnader, ras av byggnadsverk, tunnelolyckor, olyckor med hissar och linbanor, utbrott av legionella, fukt och mögel i byggnader, ras eller skred (till exempel i samband med översvämning). Även reglering av annan säkerhet vid användning av byggnader ligger inom verkets ansvarsområde, av vilka kan nämnas barnsäkerhet. Samverkan med andra myndigheter sker i ett par fall. Inom Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet har en förteckning upprättats

som anger ansvarigt departement, ansvarig myndighet och kontaktpersoner för situationer som beskrivits ovan.

Förutom ovanstående är Boverket ansvarigt för IT-systemet för utbetalning av bidrag och stöd som t.ex. investeringsbidrag för bostäder, räntebidrag och energistöd. Systemet är samhällsviktigt eftersom det hanterar utbetalning av stora summor. Verket har sedan många år en katastrofplanering som omfattar detta system.

Enligt förordningen (1995:1300) om statliga myndigheters riskhantering

Vid en analys av vilka risker för skador och förluster som finns i myndighetens verksamhet har följande riskområden identifierats: brand, vattenskador, inbrott, informationsförluster, driftavbrott och IT-störningar samt personskador.

Som förebyggande åtgärd har under året genomförts utbildning av all personal hos brandförsvaret genom teoretisk och praktisk hantering av släckutrustning och utrymning.

Under 2006 drabbades verket av inbrott med omfattande vandalisering av lokaler och stöld av bärbara datorer. Ett nytt skalskydd har installerats och in- och utpasseringsrutinerna har ändrats.

När det gäller risk för informationsförlust har Boverket tagit fram en informationssäkerhetshandbok. All personal har genom seminarier under januari 2006 blivit informerad om innehållet.

För att minska driftavbrott och IT-störningar har ett nytt kylaggregat installerats. Aggregatet är kopplat till fastighetslarmet.

Mot bakgrund av inträffade händelser bedöms riskkostnaderna ligga inom ramen för det försäkringsbelopp om 800 000 kronor som Boverket har i den verksamhetsförsäkring som tecknats hos Kammarkollegiet.

För att utveckla riskanalysen har Boverket för avsikt att under 2007 använda sig av Kammarkollegiets tjänster.

Information

Årets största informationsinsatser har varit att informera om Boverkets reviderade byggregler, BBR, samt att få villaägare att mäta radon i sina bostäder.

Boverket har gett ut 35 publikationer under året. Fem av dessa är svar på uppdrag från regeringen och resten är rapporter, allmänna råd och inspirationsskrifter. Verkets bokhandel finns som en elektronisk tjänst på Boverkets hemsida. I den webb-baserade bokhandeln finns också de flesta skrifter gratis som pdf-filer. Trots detta har försäljningen inte minskat.

De mest efterfrågade publikationerna är *Regelsamling för byggande - Boverkets Byggregler* och *Boken om detaljplan och områdesbestämmelser, allmänt råd*. De mest efterfrågade informationsbroschyerna är *Behöver jag bygglov? Behöver jag göra bygganmälan?* och *Åtgärder mot radon*.

Boverkets frågor får stor uppmärksamhet i massmedierna. Under året har tre presseminarier anordnats, med totalt cirka 40 deltagande journalister. Den 15 maj var ämnet *bostadsbyggandet*, den 20 oktober *bostadsbidragen* och den 12 december enkelt *avhjälpta hinder*. Störst uppmärksamhet ägnades liksom tidigare Boverkets prognoser. I maj 2006 publicerades mer än 170 artiklar där Boverket omnämns i dags- fack- och populärpress. Stora medier som Dagens Nyheter och TT har ökat antalet artiklar jämfört med 2005.

Boverkets tidning Planera Bygga Bo har kommit ut med 6 nummer under året. Tidningen har cirka 2000 prenumeranter och 10 000 läsare. Särskilda teman under året i tidningen har varit kulturvärden, kvinnoplaner och vindkraft.

Övriga åiterrapportering

Boverket har tillsammans med sex andra myndigheter fått i uppdrag att delta i en försöksverksamhet med oidentifierade ansökningshandlingar. Försöksverksamheten ska pågå från och med den 1 januari 2007 till den 31 december 2007. Detta är ett led i försöket att öka den etniska och kulturella mångfalden bland anställda i statsförvaltningen. Boverket lämnade i december 2006 en handlingsplan för hur Boverket tänker genomföra sin del av försöket.

I enlighet med riktlinjer för myndigheters redovisning av miljöledningsarbetet har Boverket i skrivelse den 1 mars 2006, dnr 429-4099/2005, redovisat arbetet för år 2005 med införande av miljöledningssystem

I övrigt inom området har nio remisser besvarats och arbete med två regeringsuppdrag pågår.

Politikområde Bostadspolitik

Mål Politikområde Bostadspolitik

Alla skall ges förutsättningar att leva i goda bostäder till rimliga kostnader och i en stimulerande och trygg miljö inom långsiktigt hållbara ramar. Boende- och bebyggelsemiljön skall bidra till jämlika och värdiga levnadsförhållanden och särskilt främja en god uppväxt för barn och ungdomar. Vid planering, byggande och förvaltning skall en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar utveckling vara grund för verksamheten.

Mål Verksamhetsområde Bostadsförsörjning

Verka för lägre bygg- och boendekostnader i bostäder med god kvalitet, ökad nyproduktion av hyresbostäder i tillväxtregionerna som kan efterfrågas av bredare hushållsgrupper, utveckling av de allmännyttiga bostadsföretagen och andra icke vinstdrivande upplåtelseformer, minskad segregation i boendet.

Mål Verksamhetsområde Samhällsplanering och bebyggelseutveckling

Den bebyggda miljön skall utgöra en god livsmiljö samt medverka till en hållbar utveckling ur ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt perspektiv. Vid fysisk planering och samhällsbyggnad skall de nationella miljökvalitetsmålen tillsammans med övriga nationella mål och strategier vara vägledande.

Mål Verksamhetsområde Kvalitet i byggande och förvaltning

Byggande och förvaltning av byggnader och anläggningar skall bedrivas med god kvalitet, beaktande av ekologiska, ekonomiska och sociala aspekter samt en effektiv tillämpning av regelverket

Bostadsförsörjning

Tabell 2 Resursanvändning inom Bostadsförsörjning (årsarbeten, åa, och miljoner kronor, mnkr)

Verksamhetsgren	2006		2005		2004	
	åa	mnkr	åa	mnkr	åa	mnkr
Omvärldsbevakning och prognoser	25,8	23,4	28,1	24,6	31,7	36,0
Åtgärder för bostadsförsörjning ¹	12,3	19,6	12,1	20,2	16,0	17,5
Samarbete inom EU och Internationellt	1,1	1,1	1,2	1,2		
Totalt, verksamhetsområdet	39,2	44,1	41,4	46,0	47,7	53,5

Overhead ingår med cirka 46% 2006, 47 % 2005 och 45 % 2004

1) Verksamhetsgrenen innehåller även verksamhetsgrenarna från 2004 och 2005 Stöd till riktade åtgärder för bostadsförsörjning och Generella stöd till bostadsförsörjning.

Kommentar till resursanvändning 2006

Omvärldsbevakning och prognoser Verksamhetsgrenen innehåller främst löpande arbete med prognoser och analyser inom boende och byggande, tillsyn över bostadsanpassningsbidrag samt ärendehandläggning. Regeringsuppdraget att belysa de kommunala bostadsföretagens roll har varit ett omfattande uppdrag.

Åtgärder för bostadsförsörjning Verksamhetsgrenen omfattar främst ärendehantering, prognoser samt drift, förvaltning och utveckling av system för bidragshantering.

Samarbete inom EU och internationellt Insatserna har minskat något jämfört med föregående år.

Tabell 3 Produktöversikt, antal

	2006	2005	2004
Nya eller ändrade föreskrifter	4	5	4
varav omfattande	3	2	1
Ärendehandläggning, antal expedierade	1258	912	1 069
Antal bidragsutbetalningar, (antal tusen)	76	56	56
Skrifter	10	13	8
Nyhetsbrev m m			4
varav om bostadsstöd			4
Meddelanden om datasystem	8	3	7
Utbildningar för länsstyrelserna	2	2	5
Information om bostadsanpassningsbidrag till kommunerna		1	8
Länsbostadsdirektörskonferenser	2	2	3
Deltagande i regionala länsstyrelseträffar		2	1
Referensgruppsmöten med länsstyrelserna, m.fl.		2	1
Aktuella informationsblad för sökande	3	10 ²	10 ²
nya under året		2	1
reviderade under året	2	1	3
EU-uppdrag ¹	1	2	1
Regeringsuppdrag ¹	4	7 ³	9
Expertuppdrag (statliga utredningar, m.m.) ¹		0	0
Regeringsremisser	13	15	25
Övriga remisser	9	15	11

1. Pågående eller avslutade under året; i övrigt produkter avslutade under året

2. Avser informationsblad över stöd för vilka nybeviljande kunnat komma ifråga. Dessutom finns mer eller mindre omfattande blanketter kopplade till varje stöd.

3. Varav 2 i samverkan

Utvecklingen på bostadsmarknaden

Tillväxten i den svenska ekonomin var mycket stark år 2006, som var det tredje året i rad med god ekonomisk utveckling. Sysselsättningen har börjat öka markant, vilket bidrar till en stark utveckling av hushållens disponibla inkomster. Räntorna var mycket låga under år 2005, men började stiga från mitten av det året. Ränteuppgången fortsatte år 2006, och förväntas fortsätta stiga till mer normala nivåer. En normalisering av ränteläget kan innebära nära en fördubbling av bostadsräntorna jämfört med bottenläget kring mitten av år 2005. Detta kan komma att bromsa tillväxten i priserna för småhus och bostadsrätter, eller kanske t.o.m. leda till prisfall på en del håll. Den kraftiga ökningen av bostadspriserna tycks ha avtagit markant från mitten av år 2006, trots högkonjunkturen. Förutom ränteuppgången skulle utvecklingen kunna förklaras med ett successivt ökat utbud av färdigställda bostäder. I Malmöregionen tycks dock priserna ha fortsatt öka, vilket möjligen kan ha att göra med inflyttning från Köpenhamnsområdet.

Allt fler kommuner rapporterar brist på bostäder medan antalet kommuner med balans på bostadsmarknaden är i stor sett oförändrad jämfört med föregående år. Det är betydligt färre kommuner som nu bedömer att det finns ett överskott på bostäder. Drygt 60 procent av befolkningen bor i någon av de 119 kommuner som har brist på bostäder. Elva procent bor i någon av de 80 kommuner som har överskott på bostäder.

Många av kommunerna med färre än 25 000 invånare har under senare år gått från ett negativt till ett positivt flyttnetto, vilket kan ha påverkat bostadsefterfrågan. Under de senaste åren är det bland dessa som antalet kommuner med brist har ökat mest. I år rappor-

terar var femte kommun brist jämfört med var fjortonde för fyra år sedan. Hälften av dessa tror att bristen kommer att öka de kommande åren.

Under de senaste åren har antalet lediga hyreslägenheter varit oförändrat. Nästan samtliga kommuner med brist på bostäder har mindre än 1,5 procent lediga lägenheter i det allmännyttiga beståndet.

Under de senaste två åren har efterfrågan på mindre lägenheter minskat något medan efterfrågan på större lägenheter har ökat. De grupper som flest kommuner lyfter fram är, som tidigare år, äldre och ungdomar samt hushåll med krav på attraktiva lägen.

Två åldersgrupper som kan förväntas få betydelse för efterfrågan på bostadsmarknaden är ungdomar och ”yngre äldre”. Båda dessa grupper kommer att öka kraftigt i antal under de kommande åren. I allt fler kommuner bygger man nya eller bygger om till någon form av seniorbostäder. Allmännyttan dominerar när det gäller seniorbostadsbyggande men vi ser ett ökat intresse även från den privata sidan, i såväl hyres- som bostadsrättssektorn. Det har byggts en hel del studentbostäder de senaste åren men nu märks en avmattning av intresset för den typen av nyproduktion. Flera av de högskoleorter som tidigare hade brist på bostäder för studenter har inte längre det.

De privata hyresvärdarna ökar

Försäljningen av allmännyttans lägenheter förekom tidigare främst i Stockholms län och framförallt Stockholms kommun, i huvudsak var det fråga om omvandling till bostadsrätt. Detta förhållande har de senaste två åren förändrats till att nu företrädesvis gälla övriga kommuner i landet. Detta innebär framför allt en övergång till privata hyresvärdar och inte ombildning till bostadsrätter.

Insatserna för särskilda grupper räcker inte alltid

Trots satsningarna på specialbostäder under senare år är det på många håll svårt för kommunerna att leva upp till ansvaret för särskilda grupper. Ganska ofta lyckas man inte riktigt tillgodose behoven för de äldre och funktionshindrade.

Nyproduktion

Bostadsbyggandet fortsatte att öka år 2006. SCB anger att cirka 44 400 bostäder påbörjades förra året genom nybyggnad. Till detta bör läggas cirka 4 500 bostäder som tillkom genom ombyggnad av främst lokaler och vindar. Av de nybyggda bostäderna påbörjades enligt Boverkets bedömning 8 500 endast i formell mening, med syftet att kunna komma ifråga för de statliga stöd som upphörde vid årsskiftet 2006/2007. Uppskattningsvis 3 000 av de formellt påbörjade bostäderna är bostadsrätter.

Påbörjandestatistiken för 2007 kommer att visa färre antal formellt sett påbörjade bostäder, men de som påbörjades 2006 torde i praktiken till en betydande del komma att påbörjas år 2007. De faktiska investeringarna förväntas därmed att ha en förhållandevis stabil utveckling.

Bortsett från de formella byggstarterna bedömer vi att cirka 40 000 bostäder i reell mening påbörjades förra året. Det är cirka 5 000 fler än år 2005. Byggandet fördelade sig på 13 500 bostäder i småhus medan 26 500 påbörjades i flerbostadshus, varav 22 000 genom nybyggnad och 4 500 netto genom ombyggnad av främst lokaler och vindar.

Vår prognos är att de faktiskt påbörjade bostäderna fördelade sig på 14 000 med hyresrätt, 13 500 med bostadsrätt och 12 500 med äganderätt. Byggandet av hyresrätter nådde med stor sannolikhet en topp under slutet av året.

I Stormalmö har antalet påbörjade bostäder ökat mycket kraftigt på kort tid, och även i Storstockholm har byggandet ökat markant. I dessa regioner var bostadsbyggandet per capita betydligt större år 2006 än under förra toppen kring år 1990. Vi räknar med att antalet färdigställda bostäder i riket ökar i snabb takt i år liksom nästa år, och inte minst i dessa två storstadsregioner. I Stormalmö kan antalet färdigställda bostäder år 2007 vara närmare dubbelt så många som under med åren 2004-2005. En nästan lika stor ökning kan förväntas i Stockholmsregionen.

Ombyggnad

Boverket uppskattar att cirka 25 000 lägenheter påbörjades i ombyggda flerbostadshus år 2006, inklusive 4 000 i projekt som avsåg tillskott av bostäder. Det är cirka 6 000 färre än år 2003. Det bör dock understrykas att siffran är en förhållandevis grov uppskattning, eftersom statistik inte finns för längre tid än tredje kvartalet och att eftersläpningarna i inrapporteringen till SCB är mycket stora. De siffror som SCB rapporterar preliminärt för helåret, i mitten av februari året efter, behöver enligt vår bedömning räknas upp med hela 80 procent.

Boverkets bedömning är oförändrat att ombyggnader i viss mån trängs undan av nybyggnad av bostäder och annat byggande, i den högkonjunktur som nu råder. Antalet ombyggda lägenheter måste dock framöver öka mycket kraftigt för att svara mot behovet. Det finns anledning att överväga hur detta ska kunna genomföras, inte minst mot bakgrund av den minskning av sysselsättningen som skett inom byggsektorn och det generationsskifte som kommer framöver.

Bostadsbeståndet

Den 31 december 2005 fanns det enligt beräkningar från Statistiska Centralbyrån 4 404 000 bostadslägenheter varav 46 procent i småhus och 54 procent i flerbostadshus. Fördelningen mellan småhus och flerbostadshus var densamma vid folk- och bostadsräkningen år 1990, då det totala antalet lägenheter var 4 043 000 lägenheter. Antalet lägenheter i beståndet hade på 15 år ökat med 361 000.

År 2005 var fördelningen på upplåtelseformer följande; 45 procent hyresrätt, 17 procent bostadsrätt och 38 procent äganderätt och övriga upplåtelseformer. Vid folk- och bostadsräkningen 1990 var fördelningen 47 procent hyresrätt, 14 procent bostadsrätt och 39 procent äganderätt och övriga. Mellan år 1990 och 2005 har andelen hyresrätter minskat något och andelen bostadsrätter ökat.

Av 2 007 000 lägenheter i småhus år 2005 var 15 procent hyresrätt, 4 procent bostadsrätt och 81 procent äganderätt. År 1990 var fördelningen 15 procent hyresrätt, 3 procent bostadsrätt och 82 procent äganderätt. Antalet lägenheter i småhus var då 1 874 000.

Av 2 397 000 lägenheter i flerbostadshus år 2005 var 71 procent hyresrätt, 28 procent bostadsrätt och drygt 1 procent övriga upplåtelseformer. År 1990 var fördelningen 75 procent hyresrätt, 23 procent bostadsrätt och knappt 2 procent övriga upplåtelseformer. Antalet lägenheter i flerbostadshus var då 2 169 000. Andelen hyresrätt hade således minskat från 75 till 71 procent mellan 1990 och 2005 och andelen bostadsrätt hade ökat från 23 till 28 procent.

Antalet hyreslägenheter i flerbostadshus ökade med 64 000 från 1990 till 2005 och antalet bostadsrättslägenheter ökade med 164 000. Bostadsrätterna stod således för 72 procent av nettotillskottet av lägenheter i flerbostadshus och hyresrätterna för 28 procent, dvs. nästan precis omvänt mot fördelningen i beståndet mellan hyresrätter och bostadsrätter i flerbostadshus år 2005.

Det fanns 1 692 000 hyreslägenheter i flerbostadshus år 2005. Av dessa ägdes 49 procent av allmännyttiga bostadsföretag, medan 42 procent ägdes av privata företag och fysiska

personer. 7 procent ägdes av kooperativa företag och knappt 3 procent ägdes direkt av stat, kommun eller landsting. År 1990 fanns det 1 628 000 hyreslägenheter i flerbostadshus. De allmännyttiga bostadsföretagens andel var 51 procent. Andelen privat ägande var 40 procent. Mellan 1990 och 2005 hade således de allmännyttiga bostadsföretagens andel av hyreslägenheterna i flerbostadshus minskat med 2 procentenheter och den privata sektorns andel ökat med 2 procentenheter.

Byggekostnader

Produktionskostnaden per kvadratmeter lägenhetsarea uppgick för nybyggda ordinära flerbostadshus med hyresrätt i genomsnitt till 20 140 kronor år 2005¹. Det är en ökning med 11,8 procent jämfört med år 2004 och 43 procent högre än år 1998. Kostnaden är beräknad före bidrag. Det genomsnittliga bidraget uppgick till 2 015 kronor per kvadratmeter, vilket var knappt 50 kronor mer än år 2004.

För bostadsrättslägenheter uppgick motsvarande produktionskostnad brutto i genomsnitt till 27 337 kronor per kvadratmeter, vilket är en ökning med 9,3 procent jämfört med år 2004 och en ökning med 77 procent jämfört med år 1998.

Byggnadsprisindex för flerbostadshus, som mäter prisförändringar rensat från kvalitetsförändringar och regionala skillnader för hyres- och bostadsrätt sammantagna, var knappt 7 procent högre år 2005 än år 2004. Jämfört med år 1998 var byggnadsprisindex 51 procent högre år 2005. Det kan jämföras med konsumentprisindex, som ökat med drygt 9 procent från år 1998 till år 2005, räknat som årsmedeltal.

¹ SCB:s byggekostnadsstatistik

Verksamhetsgren Omvärldsbevakning och prognoser

Mål

En väl utvecklad, aktuell och tillförlitlig kunskap om utvecklingen på bostadsmarknaden som utgör ändamålsenligt underlag för analyser av bostadsförsörjning, bostadsbyggande, byggkostnadsutveckling, boendeförhållanden och hushållens ekonomiska förutsättningar skall finnas.

Aterrapporteringskrav

1. Boverket skall kontinuerligt analysera och redovisa:
 - bostadsbyggandet och andra förändringar i bostadsbeståndet,
 - bygg- och produktionskostnaderna och dess utveckling.
2. Boverket skall analysera bostadsbeståndets sammansättning av upplåtelseformer i olika regioner. Detta skall göras i förhållande till befolkningsutveckling och olika gruppers behov av och efterfrågan på bostäder. Verket skall även göra en analys av utvecklingen på bostadsmarknaden inklusive bolånemarknaden i landet. Boverket skall dessutom uppmärksamma konsekvenserna av dåligt fungerande bostadsmarknader, särskilt till följd av bostadsbrist.
3. Boverket skall följa de allmännyttiga bostadsföretagens och den kooperativa hyresrättens utveckling på bostadsmarknaden samt följa hur kommunerna använder sina bostadsföretag.
4. Boverket skall följa och analysera den ekonomiska utvecklingen med särskilt avseende på hushållens boendeutgifter och inkomster. Boverket skall redovisa utfallet på olika upplåtelseformer, hushållstyper och regioner samt göra framskrivningar och bedöma den förväntade utvecklingen. Resultat och bedömningar skall redovisas till regeringen i augusti.
5. Boverket skall följa och belysa utvecklingen av samt verka för erfarenhetsutbyte vad det gäller integration i boendet och boendesegregation i landets olika delar samt de insatser som görs i segregerade bostadsområden i perspektivet av Habitatagens och den nationella storstadspolitikens målsättningar.

Sammanfattning måluppfyllelse

Boverket har bidragit till en väl utvecklad och aktuell kunskap om utvecklingen på bostadsmarknaden genom Boverkets indikatorer för nybyggande, den årliga Bostadsmarknadsenkäten samt genom att kontinuerligt följa utvecklingen av hushållens boendeekonomi och boendevillkor för olika grupper. Verket har dessutom bidragit med underlag till arbetet för ett nytt bostadsfinansieringssystem. Erfarenheterna från Boverkets utredningsuppdrag om allmännyttan som kommunalt instrument har ytterligare fördjupat kunskaperna om allmännyttans roll och givit ett kunskapsunderlag för fortsatta studier. Verket har under året fortsatt att bygga upp och föra ut kompetens kring integrationsfrågor genom projektet stadsutveckling för integration och genom konferensserien Planering på goda grunder.

Verket anser att insatserna verksamt har bidragit till aktuella och kvalitativa kunskaper om bostadsmarknaden i enlighet med målet för verksamhetsgrenen.

Bostadsbyggandet

Boverket har lämnat tre byggprognoser under året.

Publikationen Boverkets indikatorer har utkommit med tre nummer. En målsättning med Boverkets indikatorer är att sprida kunskaper som ger överblick inom områden som är av intresse för bostadsförsörjning, planering och bostadsbyggande. Boverket bidrar därmed till framförhållning genom att ge tidiga varningssignaler. Publikationen innehåller analyser och redovisningar av utvecklingen på bostadsmarknaden och av bostadsbyggandet både i riket och nedbrutet på regioner.

Uppföljning av utvecklingen på bostadsmarknaden

Resultaten från den årliga bostadsmarknadsenkäten (BME, 212-392/2005) publicerades i juni i rapporten *Bostadsmarknaden år 2006-2007* och belyser kommunernas bedömningar av den lokala bostadsmarknaden. Resultaten har även publicerats på Boverkets webbplats och i Indikatorerna.

För att stödja och stimulera kommunerna i deras arbete med boendeplanering har Boverket tagit fram ytterligare en rapport. Syftet med rapporten *Boendeplanering – en strategisk fråga för kommunen* är att ge kommunerna vägledning och stöd i arbetet med att ta fram riktlinjer för bostadsförsörjningen. Under hösten har rapporten presenterats på tre halvdagsseminarier på Boverkets konferensserie Planering på goda grunder.

Utveckling av allmännyttiga bostadsföretag och kooperativ hyresrätt

Boverket deltar med en expert i utredningen om allmännyttans villkor och förutsättningar.

De allmännyttiga bostadsföretagens utveckling samt hur kommunerna använder sina bostadsföretag har Boverket framförallt följt inom ramen för regeringsuppdraget att *belysa de kommunala bostadsföretagens roll*, som avrapporterades den 15 december 2006. Uppdraget innebar att specialstudera 25 utpekade kommuner och deras kommunala bostadsföretag. Rapporten ska utgöra underlagsmaterial till utredningen om allmännyttans villkor och förutsättningar.

Till viss del har förändringarna inom allmännyttan även följts genom överklagade tillståndsärenden enligt lagen (2002:102) om allmännyttiga bostadsföretag, den s.k. allbolagen. Boverket har också löpande kontakter med länsstyrelserna som har till uppgift att som första instans pröva tillståndsärenden, frågor om godkännande som allmännyttigt bostadsföretag samt granska uppgifter från de allmännyttiga bostadsföretagen om beslutad utdelning i företagen. Erfarenheten är att antalet överklagade tillståndsärenden minskat jämfört med åren 2002-2004 och att ärendena nu kommer från hela landet, inte bara från Stockholms län.

Hushållens boendeutgifter och inkomster

Hushåll i egnahem får den största konsumtionsökningen år 2006 jämfört med år 2004

År 2004 var hushållens genomsnittliga konsumtionsutrymme per konsumtionsenhet efter att boendet betalats 106 500 kronor i hyresrätt, 139 800 kronor i bostadsrätt och 149 900 kronor i egnahem.

Hög genomsnittlig levnadsstandard per konsumtionsenhet hade samboende utan barn i bostadsrätt (212 400 kronor) respektive i egnahem (199 800 kronor). Låg genomsnittlig levnadsstandard hade ensamstående med barn i hyresrätt (71 800 kronor) och ensamboende pensionärer i hyresrätt (76 300 kronor).

Enligt Boverkets prognos ökar hushållens konsumtionsutrymme per konsumtionsenhet för alla hushåll år 2006, jämfört med 2004. I genomsnitt blir det en ökning med 6 500

kronor i hyresrätt (en ökning med 6,1 procent), 9 300 kronor i bostadsrätt (en ökning med 6,6 procent) och 10 400 kronor i egnahem (en ökning med 7,0 procent).

Konsumtionsutrymmet ökar i genomsnitt mest för samboende utan barn i bostadsrätt (14 100 kronor) respektive i egnahem (12 600 kronor), samboende med barn i egnahem (11 400 kronor) respektive i bostadsrätt (11 200 kronor) och i hyresrätt (10 100 kronor).

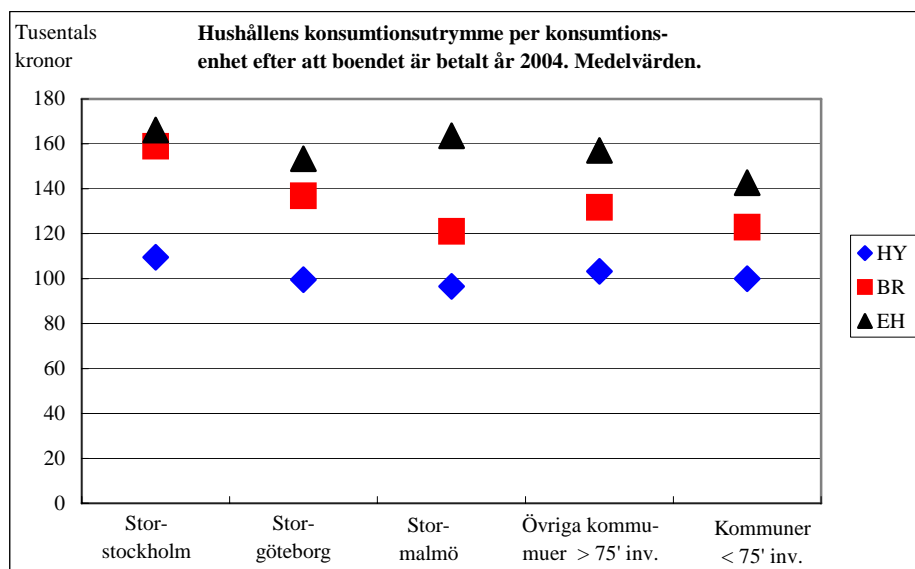
Ensamboende pensionärer får i genomsnitt den lägsta ökningen av konsumtionsutrymmet per konsumtionsenhet; 3 000 kronor i hyresrätt, 3 600 kronor i bostadsrätt och 3 100 kronor i egnahem år 2006, jämfört med år 2004.

Små regionala skillnader i konsumtionsutrymmet i hyresrätt

Den regionala skillnaden mellan högsta och lägsta konsumtionsutrymmet per konsumtionsenhet efter boendekostnaden var i hyresrätt 13 000 kronor år 2004; en skillnad i konsumtionsutrymme på 1 000 kronor per månad. Motsvarande regional skillnad i bostadsrätt var 38 000 kronor (3 100 kronor per månad) och i egnahem, 23 000 kronor (2 000 kronor per månad).

Hushåll i egnahem i Storstockholm hade det största konsumtionsutrymmet per konsumtionsenhet efter att boendet var betalt, i genomsnitt 166 000 kronor, medan hushåll i hyresrätt i Stormalmö hade det lägsta konsumtionsutrymmet, i genomsnitt 96 000 kronor år 2004. Det betyder en skillnad på drygt 5 800 kronor per månad i konsumtionsutrymme mellan dessa hushåll. Även hushåll i Storstockholm i bostadsrätt respektive i hyresrätt hade ett relativt stort konsumtionsutrymme, i genomsnitt 159 000 kronor respektive 110 000 kronor år 2004.

Det är hushållens genomsnittliga höga disponibla inkomster i Storstockholm, jämfört med övriga regioner, som till stor del förklarar det genomsnittligt större konsumtionsutrymmet per konsumtionsenhet efter boendet i Storstockholm. Den disponibla inkomsten var 27 000 kronor högre i hyresrätt i Storstockholm år 2004, jämfört med hyresrätt i kommuner med färre än 75 000 invånare. Motsvarande regional skillnad i disponibel inkomst var i bostadsrätt 72 000 kronor respektive i egnahem 99 000 kronor.



Relativt små skillnader i boendeutgift, men större skillnad i inkomst

År 2004 var hushållens genomsnittliga boendeutgift 53 100 kronor i hyresrätt, 51 400 kronor i bostadsrätt och 75 600 kronor i egnahem. Enligt Boverkets prognos för år 2006 blir

hushållens boendeutgift i genomsnitt 54 700 kronor i hyresrätt (en ökning med 1 600 kronor), 52 900 kronor i bostadsrätt (en ökning med 1 400 kronor) och 78 400 kronor i egnahem (en ökning med 2 700 kronor), jämfört med år 2004.

Hushållens genomsnittliga disponibla inkomst var 197 600 kronor i hyresrätt, 240 500 kronor i bostadsrätt och 346 100 kronor i egnahem år 2004. Enligt Boverkets prognos för år 2006 blir hushållens disponibla inkomst per konsumtionsenhet i genomsnitt 208 300 kronor i hyresrätt (en ökning med 10 700 kronor), 255 200 kronor i bostadsrätt (en ökning med 14 700 kronor) och 368 900 kronor i egnahem (en ökning med 22 800 kronor), jämfört med år 2004.

Integration i boendet

Under år 2006 har de indikatorer som fastställdes under 2005 utvecklats och uppdaterats och använts för att analysera integrationsläget i landet när det gäller boendet. En rapport kommer att publiceras i början av år 2007. I rapporten redovisas en analys av integrationens olika aspekter när det gäller boendet samt en redogörelse för orsaker till skillnader i boendeförhållanden mellan människor med utländsk och svensk bakgrund samt mellan män och kvinnor. Exempel på orsaker kan vara socioekonomiska förutsättningar eller diskriminering (både strukturell och direkt). Vi presenterar också ett avsnitt om insatser för att främja integration och motverka segregation samt för att motverka diskriminering på bostadsmarknaden.

Boverket har under året deltagit i konferenser och hållit föredrag och på så sätt bidragit till erfarenhetsutbyte när det gäller integration kopplat till boendet samt boendesegregationen.

Byggprognoser

Tabell 4. Prognos för nyproduktion, sept. 2006. Antal påbörjade bostäder

År	Småhus	Flerbostadshus	Totalt
2005	12 000	19 100	31 100
2006	13 000	21 000	34 000
2007	13 500	20 500	34 000

Tabell 5. Prognos för ombyggnad av flerbostadshus, sept. 2006. Antal påbörjade bostäder

År	Lägenheter	Därav nettotillskott av lägenheter
2005	27 000	4 000
2006	25 000	4 000
2007	25 000	3 500

Prognosen är gjord med utgångspunkt i att räntebidrag för bostadsrätter och hyresrätter samt investeringsstöd för hyresrätter och studentbostäder skulle fortsätta att ges även år 2007. Att dessa stöd inte lämnas för hus som påbörjas efter år 2006 innebär enligt vår preliminära bedömning, januari 2007, att 3000 – 4000 bostäder påbörjades enbart i formell mening år 2006, utöver vad prognosen ovan anger, för att eventuellt kunna erhålla stöd. Det faktiska bostadsbyggandet år 2006 bedömer vi totalt sett kommer att ligga nära den prognos Boverket gjorde i maj 2005, dvs. 20 månader före årets utgång.

Framtida byggbehov av bostäder nationellt och regionalt

Syfte är att prognostisera det framtida byggbehovet i landets samtliga arbetsmarknadsregioner fram till år 2020. Våren ägnades inledningsvis åt metodarbete och till att reestimera grundläggande parametrar i modellen samt att testa olika statistiska samband liksom åt datauppbyggnad. Under senare delen av våren genomfördes de kvantitativa analyserna och byggbehovet i landets 81 regioner fram till år 2020 prognostiserades. I höst har dessa resultat analyserats ingående samtidigt som en slutrapport skrivits. Rapporten beräknas vara klar i februari 2007.

Prognoser och anslagsberäkningar

Prognoser för bedömning av anslagsutveckling för samtliga stöd, bortsett från räntebidragsanslaget, har lämnats vid fem olika tillfällen; den 20 januari, den 7 mars, den 24 april, den 21 augusti samt den 6 november 2006. Prognoser för räntebidragsanslaget har med stöd av särskilda överenskommelser med Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet lämnats den 25 januari, den 14 mars, den 11 maj, den 24 augusti samt den 6 november 2006.

Därutöver har två prognoser om inkomstbortfall på grund av stöd som krediteras bidragmottagarens skattekonto lämnats den 16 mars 2006 och den 16 augusti 2006.

Boverkets kortsiktiga räntebidragsprognoser för anslaget 31:2 för räntebidrag

Boverket har lämnat 14 ordinarie räntebidragsprognoser vid olika tidpunkter under året till Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet, Ekonomistyrningsverket, SCB och Konjunkturinstitutet. Dessutom har ett anseeligt antal prognosberäkningar gjorts till regering och riksdag med anledning av olika propåer kring utveckling av räntebidragen.

I tabell 6 finns en redovisning över avvikelserna mellan verkets prognoser till Finansdepartementet och de faktiska utbetalningarna under år 2006 och de två föregående åren. Den totala avvikelsen har varit måttlig och beror delvis på att ränteläget varit lägre än de ränteantaganden som legat till grund för prognoserna. Men framför allt nytillskottet har varit lägre än beräknat och haft större effekt på utfallet än ränteläget.

Tabell 6. Boverkets kortsiktiga räntebidragsprognoser 2004–2006

	Prognos mnkr	Utfall mnkr	Precision procent	Genomsnittlig avvikelse procentenheter
1:a kv 2006	409	391	104,6	-4,6
2:a kv 2006	416	388	107,2	-7,2
3:e kv 2006	388	388	100,0	0
4:e kv 2006	419	406	103,2	-3,2
Totalt 2006	1 632	1 573	103,7	-3,7
Totalt 2005	1 634	1 602	102,0	-2,0
Totalt 2004	1 600	1 572	101,8	-1,8

Verksamhetsgren Åtgärder för bostadsförsörjning

Mål

Att hållbara bostäder byggs som är av god kvalitet och ger rimliga boendekostnader. En ökad andel nyproduktion av hyresbostäder.

Åtterrporteringskrav

1. Boverket skall följa och redovisa utvecklingen av god boendekvalitet i bostäder som byggs med statligt stöd.
2. I anslutning till årsredovisningen skall Boverket analysera kostnaderna för och effekterna av de olika bostadsstöden, särskilt i förhållande till det bostadspolitiska målet. Boverket skall även redovisa uppgifter om hur de bostäder som beviljas någon form av bostadsstöd uppfyller de villkor som ställs på stöden, t.ex. hyresnivåer och lägenhetsstorlekar, men även hur dessa bostäder fördelar sig regionalt.
3. Nyckeltal för systemen för administration av bostadsstöd samt eventuell förekomst av felaktigheter vid avisering skall redovisas.

Sammanfattning måluppfyllelse

Den stora diskussionsfrågan under året har varit räntebidraget samt de två stimulansstödens vara eller icke vara. Det har medfört ett stort arbete att ta fram begärda uppgifter till riksdagens utredningstjänst och regeringen, både inför valet och efter regeringsskiftet. Genomförandet av den beslutade utvecklingen har förberetts i våra datasystem inför ikraftträdandet 2007. I och med borttagandet av räntebidraget har även frågan om hur de granskningar av t ex tillgänglighet och utformning av lägenheter som hittills gjorts i samband med prövning av stödet i fortsättningen kan bevakas. De överklagade ärenden som Boverket avgjort med anledning av synpunkter på dessa frågor ger en bild av behovet av denna tillsyn.

Genom länsstyrelsernas granskning följs stödets villkor upp och de projekt som inte uppfyller kraven arbetas i de flesta fall om. Om den möjligheten saknas p.g.a. att projektet redan påbörjats så lämnas i vart fall inget statligt stöd. Resultat i form av uppföljningsbar statistik finns i efterföljande tabeller. Målet måste anses uppfyllt i och med länsstyrelsernas granskning i ärenden samt att antalet påbörjade hyresbostäder ökat under 2006. Däremot har andelen hyresrätter jämfört med 1990 minskat.

En djupare analys kopplat till åiterrporteringskrav 2 kommer att göras i samband med att bostadsstöden upphör.

Nyckeltal för utbetalning av räntebidrag m.m.

Av tabell 7 framgår de huvudsakliga kvantiteterna och beloppen när det gäller bidragssystemet Bofincs produktion. Nya Bofinc-versioner har produktionsatts som bland annat innehållit två stöd till investeringar för konvertering från oljeuppvärmning respektive från direktel samt ett stöd för installation av solvärme i kommersiella lokaler.

Utvecklingsarbetet med den nya plattformen för bidragssystemet Bofinc har slutförts under 2006. Statistiksystemet Svanen har utvecklats i takt med att de nya stöden lanserats och på grund av att nya krav och önskemål, både interna och externa, förts fram.

Datasystemet är stabilt och utbetalningarna har skett i rätt tid.

Förekomst och orsak till felaktigheter vid avisering

Inga förseningar har förekommit. Inga felaktiga utbetalningar har heller ägt rum såvitt känt är.

Det ställs dock nya krav på Boverkets bidragssystem i samband med avvecklingen av räntebidragen. Det förändringsarbete som gjorts från det att budgetpropositionen lades i oktober 2006 till ikraftträdandet den 23 januari 2007 har hitintills visat sig lyckosamt.

Tabell 7. Nyckeltal för systemen för administration av bostadsstöd

	2006	2005	2004
Total kostnad, mnkr ¹	10,1	15,5	8,6
Antal aviserade ärenden, tusen	76	56	56
Kostnad per aviserat ärende, kr	133	156 ²	153
Bofinc			
Utbet. belopp, mdkr	2,935	2,095	2,022
Antal försenade utbetalningstillfällen	0	0	0
Stabilitet i utbetalning (procent)	100	100	100
Nya rutiner, antal		2 ³	1
Versionsförändringar, antal	4	28 ³	7
Antal beslutade ärenden, tusen	34	16,5	19,8
Antal ärenden, periodiska bidrag, tusen	14,3	13,4	12,5

1. Totalkostnaden för bidrags- och statistiksystemen Bofinc resp. Svanen; drifts- och förvaltnings- samt utvecklingskostnader. Kostnaden för det pågående plattformsväxten 5,5 milj kr under 2006, ligger även i denna kostnad.

2. Denna kostnad har beräknats exklusive kostnaden för plattformsväxten.

3. Under 2006 har 3 nya stöd produktionsstatts; 2 stöd till investeringar för konvertering från oljeuppvärmning respektive från direktel samt stöd för installation av solvärme i kommersiella lokaler.

Sammanställning av samtliga stöd och bidrag 2006

I nedanstående tabell görs en sammanställning över generella och riktade stöd. Dels visas förändringar över tiden men även t nyttillkomna under 2006. Vissa tabeller avser både bostads- och energirelaterade stöd.

Tabell 8. Utbetalade och krediterade bidrag och stöd per år, 2004-2006

Län	2006 Utbetalt belopp	2005 Utbetalt belopp	2004 Utbetalt belopp
Stockholms län	763 494 515	647 579 100	645 480 159
Uppsala län	154 695 087	98 238 178	83 790 929
Södermanlands län	68 926 633	38 771 161	37 481 555
Östergötlands län	101 006 317	100 410 580	106 318 632
Jönköpings län	114 634 086	61 512 732	77 971 721
Kronobergs län	87 282 703	78 831 276	63 437 064
Kalmar län	60 429 349	43 144 524	39 119 246
Gotlands län	14 634 443	12 983 204	7 110 702
Blekinge län	40 748 956	21 808 071	24 062 240
Skåne län	394 827 839	395 611 652	255 628 068
Hallands län	88 843 700	77 527 643	64 081 834
Västra Götalands län	436 427 450	427 695 537	330 455 111
Värmlands län	94 562 965	57 334 761	61 092 777
Örebro län	118 200 853	52 399 249	58 564 741
Västmanlands län	64 759 815	65 269 518	78 840 330
Dalarnas län	42 467 937	25 009 751	25 976 946
Gävleborgs län	43 756 048	29 457 002	37 005 319
Västernorrlands län	54 339 171	26 337 698	24 422 587
Jämtlands län	24 154 518	10 359 953	11 647 801
Västerbottens län	92 628 492	115 922 125	57 044 468
Norrbottnens län	54 415 496	40 472 426	32 683 878
Hela riket	2 915 236 373	2 426 676 141	2 122 216 108

Ökningen över åren beror dels på utbetalningarna av hyresinvesteringsbidraget och investeringsstimulansen, med men även de nya energistöden.

Tabell 9 Utbetalning och kreditering av nya ärenden under perioden 1 januari – 31 december 2006

Län	1. Nyttillkomna räntebidrag (ombyggnad och nybyggnad)		2. Energirelaterade stöd/bidrag		3. Övriga bidrag och stöd		Summa bidrag och stöd	
	Antal ärenden	Utbetalt belopp	Antal ärenden	Utbetalt belopp el krediterat stöd	Antal ärenden	Utbetalt belopp el krediterat stöd	Antal ärenden	Utbetalt belopp el krediterat stöd
Stockholms län	251	42 445 174	1 591	40 609 409	589	243 566 656	2 431	326 621 239
Uppsala län	59	7 329 397	578	8 644 842	121	68 024 620	7758	83 998 859
Södermanlands län	39	2 881 077	704	11 645 134	85	28 595 165	828	43 121 376
Östergötlands län	34	3 282 640	1 029	19 797 805	163	12 128 800	1 226	35 209 245
Jönköpings län	24	2 869 416	799	14 855 903	90	51 108 279	913	68 833 598
Kronobergs län	25	3 216 879	854	15 601 027	35	28 380 822	914	47 198 728
Kalmar län	22	1 161 652	1 189	22 668 401	83	9 369 350	1 294	33 199 403
Gotlands län	4	268 046	166	2 234 896	8	6 300 550	178	8 803 492
Blekinge län	15	718 592	537	10 879 375	36	12 800 960	588	24 398 927
Skåne län	109	13 965 448	1 394	46 451 605	113	147 325 505	1 616	207 742 558
Hallands län	22	2 938 702	806	15 482 618	51	24 659 453	879	43 080 773
Västra Götalands län	136	14 825 790	1 881	35 079 031	254	159 529 602	2 271	209 434 423
Värmlands län	26	3 038 842	1 457	21 044 126	50	34 040 647	1 533	58 123 615
Örebro län	34	5 506 984	962	19 022 055	105	52 372 141	1 101	76 901 180
Västmanlands län	32	2 737 308	441	6 848 093	144	6 097 931	617	15 683 332
Dalarnas län	25	1 630 861	899	18 885 398	144	3 939 068	1 068	24 455 327
Gävleborgs län	20	1 748 337	647	17 918 128	63	746 630	730	20 413 095
Västernorrlands län	32	1 849 436	926	15 014 257	58	16 729 356	1 016	33 593 049
Jämtlands län	9	494 882	211	4 920 453	96	11 055 400	316	16 470 735
Västerbottens län	28	5 488 246	495	15 621 646	41	20 450 645	564	41 560 537
Norrbottnens län	14	423 297	683	14 590 926	20	17 706 828	717	32 721 051
Hela riket	960	118 821 006	18 249	377 815 128	2 355	962 332 675	21 564	1 458 968 809

1. Förordningen (1992:986) om statlig bostadsbyggnadssubvention
2. Förordningen (2000:287) om statligt bidrag till investeringar i solvärme,
Förordning (2005:205) om stöd till investeringar i energieffektivisering och konvertering till förnybara energikällor i lokaler som används för offentlig verksamhet,
Förordning (2005:1256) om stöd för konvertering från oljeuppvärmningssystem i bostadshus,
Förordning (2005:1255) om stöd för konvertering från direktverkande elvärme i bostadshus
3. Förordningen (2001:531) om statligt investeringsbidrag för byggande av bostäder som upplåts med hyresrätt i områden med bostadsbrist,
Förordningen (2003:506) om investeringsstimulans för byggande av mindre hyresbostäder och studentbostäder,
Förordning (2004:1387) om stöd till investeringar i källsorteringsutrymmen,
Förordning (1988:372) om bidrag till åtgärder mot radon i egnahem,
Förordning (2004:685) om bidrag för installation av hiss m.m. i flerbostadshus

Investeringsbidraget för anordnande av hyresbostäder

Under våren 2006 bedömde Boverket att de medel som avsatts för bidraget utanför Stockholms län skulle ta slut vid halvårsskiftet. I regleringsbrev den 21 juni 2006 medgav regeringen att riket utanför Stockholms län fick besluta om ytterligare 200 miljoner kr. Detta gjordes mot bakgrund av Länsstyrelsens i Stockholms län egna prognoser och den föregående regeringens förslag att förlänga stödet till den 30 juni 2008 med tillskott av ytterligare medel. Tanken var att de 200 miljonerna skulle lämnas åter till Stockholms län efter årsskiftet. I november var även nämnda 200 miljoner kr i princip förbrukade.

Det är ännu osäkert, trots att de ärenden som påbörjats i Stockholm län under årets sista två månader om Stockholms läns medel kommer att tas i anspråk. I dagsläget ser det ut att bli ett överskott men det är ännu för tidigt att säga hur mycket som kommer att återstå. I vart fall är det totalt sett en brist på medel i förhållande till ansökt belopp sett över hela riket. Det blev en smärre anstormning mot slutet av året av nya påbörjanden för att bli berättigade till investeringsbidrag. Det återstår dessutom att se vad som kommer in innan ansökningstiden går ut den 30 juni 2007. Så snart ett tillräckligt underlag finns kommer Boverket att överväga att begära en omfördelning av ett eventuellt överskott i Stockholms län till övriga landet.

För investeringsstimulansen för hyresbostäder överensstämmer i stort sett ärendeantal, medelhyra och produktionskostnad med uppgifterna i tabell 10 om investeringsbidraget. Detta gäller inte studentbostäder som redovisas separat.

Tabell 10. Investeringsbidraget för anordnande av hyresbostäder; nybyggnad och ombyggnad. Från den 1 juli 2001 till 31 december 2006

Län	Antal ärenden	Antal lägenheter	Beviljat belopp	Utbetalat belopp	Medelhyra per m ² och år	Bidrag per lägenhet	¹ Prod.kost per m ² lgh area1
Stockholms län	150	6194	543 674 855	295 820 493	1 187	87 774	18 736
Uppsala län	47	1693	151 183 285	92 440 101	1 259	89 299	18 901
Södermanlands län	33	661	45 753 640	28 540 480	1 005	69 219	16 769
Östergötlands län	47	1185	73 898 906	50 380 696	1 067	62 362	15 204
Jönköpings län	49	1128	64 004 863	47 685 974	1 008	56 742	14 688
Kronobergs län	56	1016	52 718 387	33 174 767	978	51 888	14 713
Kalmar län	36	484	24 637 387	15 985 560	976	50 904	14 716
Gotlands län	7	171	6 804 300	3 282 300	1 068	39 791	15 665
Blekinge län	21	284	13 975 575	10 011 915	891	49 210	14 688
Skåne län	218	6695	446 899 826	217 745 314	1 022	66 751	14 713
Hallands län	76	1610	88 495 513	38 658 694	1 010	54 966	14 716
Västra Götalands län	200	4457	343 603 487	242 969 480	1 067	77 093	15 665
Värmlands län	34	852	52 051 549	33 972 407	936	61 093	14 688
Örebro län	34	717	50 793 307	42 085 105	987	70 841	14 713
Västmanlands län	29	677	46 285 055	34 081 912	959	68 368	14 716
Dalarnas län	11	162	10 418 880	4 961 040	915	64 314	15 665
Gävleborgs län	2	87	3 626 000	3 240 000	1 025	41 678	-
Västernorrlands län	11	130	6 083 871	6 083 871	971	46 799	16 361
Jämtlands län	10	131	6 945 780	5 786 100	1 059	53 021	16 227
Västerbottens län	59	1833	78 240 788	46 811 168	1 094	42 685	14 013
Norrbottens län	19	543	22 816 245	11 329 717	978	42 019	13 741
Hela riket	1 149	30 710	2 132 911 499	1 265 047 094	1 048	59 372	16 368

1. Gäller endast nybyggnad samt endast för ärenden som fått beslut enligt reglerna som gällt fr.o.m. 2003-08-15.

Observera att statistiken bygger på utbetalade ärenden och är i viss mån föråldrad (inflyttningshyran kan ha höjts vid efterföljande gängse hyresförhandlingar). Dessutom ingår ombyggnaderans hyror; de drar ner det riksgenomsnittet med 20 kr.

Utbetalningsår	2002	2003	2004	2005	2006	Totalt
Belopp	43 942 000	211 564 820	288 519 519	375 484 662	345 536 092	1 265 047 094

I samband med att regeringen införde investeringsstimulansen för byggande av mindre hyresrätter och studentbostäder (prop. 2002/03:98 Åtgärder för att främja byggande av mindre hyresbostäder och studentbostäder.) uttalade den att riktvärdena för hyran borde ligga 1 100 kr per m² och år i Stockholmsregionen. Motsvarande riktvärden vara 1000 kr för Göteborgs- och Malmöregionen samt 900 kr för övriga landet. Dessa riktvärden har inte uppnåtts fullt ut i alla delar av landet men de avviker inte heller på ett iögonfallande sätt annat än i något enstaka län. Avgörande för utfallet har varit det sätt på vilket länsstyrelserna lyckats handlägga ärendena och på så sätt förmått hålla hyreskostnaderna på rimliga nivåer. Det har varit och är ett grannliga arbete där hänsyn till s.k. objektsberoende kostnader har måst tas vilket påverkat hyresnivån uppåt.

Investeringsstimulans för byggande av studentbostäder

Nedanstående tabell 11 redovisar enbart studentbostäder eftersom övriga bostäder som erhållit investeringsstimulans ingår på olika sätt i ovanstående tabeller

Tabell 11. Investeringsstimulans för ny- och ombyggnad av studentbostäder. Från den 1 januari 2003 till den 31 december 2006

Län	Antal ärenden	Antal lägenheter	Beviljat stöd	Krediterat stöd	Medelhyra per m ² och år	Beviljat stöd per lägenhet
Stockholms län	15	1834	157 770 489	78 277 790	1 482	86 025
Uppsala län	4	481	41 121 847	422 754	1 076	85 492
Södermanlands län	2	39	2 330 840	2 337 945	1 037	59 765
Östergötlands län	1	57	2 979 000	2 979 000	1 378	52 263
Jönköpings län	9	327	14 349 310	13 054 999	1 185	43 882
Kronobergs län	7	320	16 265 973	16 239 560	1 210	50 831
Kalmar län	4	53	985 080	986 136	1 076	18 586
Gotlands län	6	316	15 417 600	1 596 000	1 271	48 790
Blekinge län	0					
Skåne län	18	1464	87 006 503	32 052 170	1 209	59 431
Hallands län	3	50	3 133 520	1 969 200	1 165	62 670
Västra Götalands län	13	1573	119 109 639	98 650 005	1 463	75 721
Värmlands län	6	434	21 277 050	17 657 850	1 193	49 025
Örebro län	4	287	15 652 800	7 602 643	1 250	54 539
Västmanlands län	4	192	9 662 312	9 666 020	1 139	50 325
Dalarnas län	1	18	1 620 000	1 620 000	900	90 000
Gävleborgs län	0					
Västernorrlands län	0					
Jämtlands län	0					
Västerbottens län	2	89	7 765 800		1 025	87 256
Norrbottnens län	6	313	16 659 411	5 295 411	977	53 225
Hela riket	105	7847	533 107 174	290 407 483	1 247	67 938

Verksamhetsgren Samarbete inom EU och internationellt

Mål

Ett aktivt deltagande i EU och internationellt samarbete avseende utvecklingen på bostadsmarknaden.

Aterrapporteringskrav

Boverket skall löpande följa och till regeringen samt i årsredovisningen redovisa utvecklingen på bostadsmarknaden inom EU. Boverket skall även bevaka sådana förslag, beslut och avgöranden på EU-nivå som får konsekvenser för den nationella bostadssektorn och bostadspolitiken.

Sammanfattning måluppfyllelse

Boverket har deltagit aktivt i EU och internationellt. Boverket har under året deltagit i ENHRs – European Network of Housing Researchs – konferens i Ljubljana den 2- 5 juli och talat om svarta bostadsmarknader och om regionsförstoring. Boverket har deltagit i den nordiska bostadsadministrativa konferensen som hölls i Narsarsuaq på Grönland den 21- 23 augusti. Boverket för ett

kontinuerligt samtal med departementet kring bostadsfrågor inom EU. Under året har internutbildning kring EU: s roll för bostadsfrågorna erbjudits. Boverket har bidragit till arbetet med Housing Statistics, som under 2006 varit Italiens ansvar, både med nationell statistik och med synpunkter på innehåll och utformning.

Vi anser att målet för verksamhetsgrenen är uppfyllt.

Nordiskt samarbete

Boverket har deltagit i den nordiska bostadsadministrativa konferensen som hölls i Narsarsuaq på Grönland den 21- 23 augusti Boverket har även sedan några år ett kontinuerligt samarbete med norska Husbanken och i maj hölls ett seminarium i Karlskrona kring prognosfrågor.

Utvecklingen på bostadsmarknaden inom EU

Bevakning av förslag, beslut och avgöranden på EU-nivå med konsekvenser för den nationella bostadssektorn och bostadspolitiken har under året rapporterats och diskuterats med miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet (Bostadsenheten). Denna bevakning har även utgjort bakgrundsmaterial för Boverkets medverkan i Utredningen om allmännyttans villkor och förutsättningar.

Boverket har under året deltagit i nätverket EU och boendet med representanter från SABO, Riksbyggen, HSB, Hyresgästerna m.fl. för bevakande av aktuella EU-frågor.

Boverket har på departementets uppdrag tagit fram det svenska bidraget till den årliga statistik-sammanställningen *Housing Statistics in the European Union* som publiceras i samband det årliga informella EU-bostadsministermötet. Inför detta möte har Boverket även hjälpt departementet med skrivandet av den årliga svenska nationella rapporten som utgör underlag för "Regular National Report on Housing Developments in European Countries".

Tabell 12. Boverkets internationella arbete inom Bostadsförsörjning

	Antal kommittéer/grupper, m.m.			Direkta årsarbeten			Totala kostnader, mnkr			Finansiering
	2006	2005	2004	2006	2005	2004	2006	2005	2004	
Arbete inom EU	1	1	1	0,5	0,5		0,9	0,9		
Nordiskt arbete	1	1	1	0,1	0,2		0,2	0,3		
Övrigt internationellt arbete										
Totalt	2	2	2	0,6	0,7	1,6	1,1	1,2		

Samhällsplanering och bebyggelseutveckling

Tabell 13. Resursanvändning inom Samhällsplanering och bebyggelseutveckling (årsarbeten, åa, och miljoner kronor, mnkr)

Verksamhetsgren	2006		2005		2004	
	åa	mnkr	åa	mnkr	åa	mnkr
Fysisk planering, regional utveckling och stadsutveckling	11,0	10,0	10,6	9,6	16,8	15,7
Uppsikt och kunskapsförmedling	37,6	35,3	41,5	35,9	24,5	22,4
- Varav Hållbarhetsrådet	10,8	9,8	9,0	8,8		
Samarbete inom EU och Internationellt	5,0	5,0	4,1	4,0	5,7	6,4
Totalt, verksamhetsområdet	53,6	50,3	56,2	49,5	47,0	44,5

Overhead ingår med cirka 46% 2006, 47 % 2005 och 45 % 2004

Kommentar till resursanvändning 2006

Fysisk planering, regional utveckling och stadsutveckling Inom verksamhetsgrenen har de dominerande insatserna varit arbete med regional utvecklingsplanering kopplat till översiktsplanering samt stadsutvecklingsfrågor med fokus på integration och ortsanalyser. I grenen ingår även insatser i regeringsuppdraget att följa utvecklingen av fysisk planering och byggande i Malmfälten.

Uppsikt och kunskapsförmedling Insatserna i verksamhetsgrenen har minskat främst som en följd av att två resurskrävande regeringsuppdrag genomfördes under föregående år. Antalet remisser avseende överklagade planer har under året minskat kraftigt. Däremot har resursinsatserna i uppsikt över planväsendet ökat betydligt. En tillkommande uppgift har varit att driva utvecklingsprojektet Planeringsportalen.

Internationellt samarbete Det internationella samarbetet har ökat något i omfattning. Detta beror i huvudsak på att arbetet intensifierats främst inom Östersjöregionen.

Tabell 14. Produktöversikt, antal

	2006	2005	2004
Allmänna råd			0
Regeringsuppdrag ¹	14	10 ²	12
Expertuppdrag (statliga utredningar) ¹		2	2
Regeringsremisser	41	53	66
Övriga remisser	77	93	111
Skrifter	5	9	13
EU-uppdrag ¹	6	6	8

¹ Pågående eller avslutade under året; i övrigt produkter avslutade under året.

² Varav 2 i samverkan

Tabell 15. Regerings- och domstolsremisser om detaljplaner, m.m.

	2006	2005	2004
Inkomna remisser	13	36	31
Avlämnade remissvar	14	31	26
Handläggningstid, genomsnitt dagar	69	90	86

Verksamhetsgren Fysisk planering, regional utveckling och stadsutveckling

Mål

Fysisk planering skall bidra till hållbar utveckling och god livsmiljö för alla människor. En fortsatt stadsutveckling skall ske på ett hållbart sätt. Planeringsmetoder skall utvecklas som främjar delaktighet för barn, unga och vuxna av båda könen samt kommunalt och regionalt samarbete.

Återrapporteringskrav

1. Boverket skall redovisa hur kommunernas översiktsplanering utvecklas och kommer till användning vid efterföljande beslut. Verket skall även redovisa omfattningen av kommunernas planarbete i form av lagakraftvunna detaljplaner under de senaste fem åren.
2. Boverket skall redovisa och bedöma hur kommunerna samverkat för att stärka det regionala perspektivet i den fysiska planeringen och hur kommunernas översiktliga planering beaktas i det regionala utvecklingsarbetets olika strategier och program.
3. Boverket skall redovisa vilka insatser som verket har gjort för att föra ut verkets vägledning för tillämpning av bestämmelser om miljöbedömning i plan- och bygglagen (1987:10)
4. Boverket skall, inom ramen för sitt arbete med stadsutveckling, redovisa hur verket medverkat till kunskapspridning om lokala ortsanalyser. Arbetet bör inriktas på såväl information om process och metoder som deltagande i utvecklingsarbete kring lokala analyser i orter av skilda karaktärer och med olika regionala förutsättningar.
5. Boverket skall, i samverkan med bland annat de storstadskommuner som har tecknat lokalt utvecklingsavtal, baserat på kunskap och erfarenheter från lokalt utvecklingsarbete utveckla instrument inom den fysiska planeringen i syfte att främja en ökad integration och motverka segregation i samhället.

Sammanfattning måluppfyllelse

Allt fler kommuner har uppmärksammat att den kommunomfattande översiktsplaneringen lämpligen bör behandla strategiska frågor som har betydelse för kommunens utveckling i ett vidare perspektiv. Detta innebär i vissa fall ett närmande till arbetet inom ramen för den regionala utvecklingspolitiken, men fortfarande är det långt ifrån självklart att kommunerna samverkar om regionala frågor. Detaljplaneringen utgör kommunens huvudsakliga instrument för att genomföra ett önskvärt byggande och annan exploatering. Det behövs dock ytterligare kunskaper om hur detaljplanen kan ge ökad planberedskap.

Boverket har märkt ett ökat intresse för att diskutera stadsutveckling och integration, även om det behövs insatser för att ta del av praktiska erfarenheter.

Efterfrågan på kunskaper för att hantera de nya reglerna för miljöbedömningar är stort. Det finns ett fortsatt stort behov av att sprida exempel, utbyta erfarenheter och följa tillämpningen som underlag för ytterligare, mer konkret vägledning.

Sammanfattningsvis anser Boverket att det behövs ytterligare insatser såväl för erfarenhetsutbyte och metodutveckling som för uppföljning till stöd för en planering för hållbar utveckling, inte minst för att de lagstiftningsförändringar som föreslås i PBL-kommitténs betänkande ska få

genomslag. Boverket kommer att fortsätta följa och analysera utvecklingen som grund för metodutvecklingsarbetet med anledning av förslagen till ändringar i PBL i syfte att ge ut nya vägledningar och handböcker.

Utveckling av planeringsmetoder för en hållbar utveckling

Boverkets redovisning av planeringsläget och bedömningar av planeringsproblem m.m. bygger i huvudsak på verkets löpande kontakter med kommuner, medverkan i konferenser och seminarier runt om i landet samt på den systematiska uppsikten i samverkan med länsstyrelserna. Denna sker framförallt genom länsstyrelsernas svar på en utvidgad planenkat. Resultatet av de samlade insatserna för tillsyn och uppsikt ska sammanställas i en särskild promemoria som avses ges ut i mars 2007. I årsredovisningen ges nu enbart en sammanfattande redovisning

Översiktsplaneringens utveckling

Boverket kan konstatera att många kommuner har föråldrade översiktsplaner som saknar koppling till kommunens nuvarande planeringssituation. Många kommuner är dock inne i arbeten med att se över sina översiktsplaner. Detta gäller även fördjupningar och tematiska tillägg för speciella frågor som t.ex. för vindkraft.

Tabell 16. Utveckling av kommunernas översiktsplanering

År ¹	2006	2005	2004	2003	2002	2001
Antagna eller påbörjade omarbetningar av kommunomfattande öp. omg. 2 el 3	244	240	232	223	208	198
Antal kommunomfattande öp. omg 2 eller 3 som antagits under angivet år	6	11	18	25	31	8
Antal pågående fördjupningsarbeten av översiktsplanen	241	220	244	229	262	249

1. Anges from 1 juni året innan till 30 maj angivet år, t.ex. 1 juni 2003 - 30 maj 2004 = år 2004

Som ett led utvecklingsarbetet med anledning av förslagen till ändringar i plan- och bygglagen, PBL, har verket i slutet av år 2006 inlett en serie dialoger med ett antal kommunala planerare för att diskutera aktuella nyckelfrågor i den översiktliga planeringen och hur planeringen och planeringsverktygen kan utvecklas. Sammantaget visar erfarenheterna en vilja och ambition att utveckla den kommunomfattande översiktsplanen i en mer strategisk riktning med en tydlig vision om kommunens utveckling som en del av planen. Flera kommuner arbetar f.n. med en strategisk kommunplan i två delar. Den ena delen är en utvecklingsplan som redovisar kommunens vision och politiska viljeinriktning för utvecklingsarbetet. Den andra delen utgör en mer traditionell översiktsplan där mark-, vatten- och bebyggelsefrågor redovisas som främjar en önskvärd och hållbar utveckling. En sådan inriktning stämmer också väl överens med de förslag som PBL-kommittén redovisade i sitt slutbetänkande *Får jag lov?* (SOU 2005:57).

Lagakraftvunna detaljplaner

Under de senaste fem åren har 11 000 detaljplaner vunnit laga kraft. Det ger ca 2 200 detaljplaner per år, varav merparten utgörs av nya detaljplaner, medan en mindre del tillkommit genom ändringar av tidigare lagakraftvunna planer. Under samma period har Miljödepartementet avgjort cirka 1 040 detaljplaneärenden. Boverket vill betona att detaljplaneringens kvantitet sett över tid

kan ge vissa indikationer om tillståndet inom planväsendet, men för att kunna göra mer utförliga analyser av exempelvis planberedskap för bostadsbyggande behövs kunskaper om detaljplaneringens innehåll och mål.

Flera länsstyrelser har i sina svar på Boverkets s.k. planenkät berört tillämpningsproblem som gäller detaljpaneläggningen. Några länsstyrelser påpekar att detaljplaneringen ibland bedrivs i strid mot PBL:s bestämmelser, bl.a. genom en felaktig tillämpning av bestämmelserna om s.k. enkelt planförfarande. Vidare framhålls att det ofta brister i rutinerna för behovsbedömningar för miljökonsekvensbeskrivningar, liksom att frågor om hälsa och säkerhet inte alltid behandlas i planeringen utan skjuts till bygglovsskedet. Kvaliteten på planhandlingarna anses av flera länsstyrelser ha försämrats och juridiskt ohållbara planbestämmelser blivit vanligare.

Övriga iakttagelser om tillämpningen

I likhet med vad som redovisats i flera andra sammanhang, inte minst i PBL-kommitténs betänkande *Får jag lov?*, framhåller länsstyrelserna att kompetens- och resursbrist inom kommuner och länsstyrelser är ett generellt problem. Arkitektkompetenser som stadsarkitekt och länsarkitekt är inte längre självklara i kommunerna eller på länsstyrelserna. En större förväntad generationsväxling kan komma att medföra en brist på erfarna planerare med uppenbar risk för att kvaliteten i planeringen blir sämre. I detta sammanhang finns anledning att särskilt betona de små kommunernas problem.

Resultaten av uppsikten bekräftar vidare att brister i tillämpningen också kan indikera grundläggande brister eller otydligheter i lagen. Flera länsstyrelser pekar i sammanhanget på att bestämmelserna om sanktionsmöjligheterna om lagen inte följs inte är tillräckliga. Konflikter mellan miljölagstiftningen och PBL är ett växande problem, vilket skapar oklara spelregler exempelvis kring bebyggelseutveckling kontra vissa miljöaspekter, såsom luft, buller och riskfrågor.

Ett antal länsstyrelser anser att förhandlingar och avtal mellan kommunledningar och exploitörer ökar, vilket medför en risk att planprocessens uppgift mest blir att bekräfta ingångna avtal och överenskommelser. I områden med högt bebyggelsetryck initieras planeringen ofta av exploitörer och inte alltid i överensstämmelse med översiktsplanen. Tendenserna aktualiserar en diskussion om kommunens ansvar enligt PBL att i en demokratisk process forma samhällsutvecklingen.

Det regionala perspektivet i kommunernas översiktsplanering

Länsstyrelsernas återrapportering till Boverket om hur översiktsplaneringen samspelar med det regionala utvecklingsarbetet visar att det endast i några län förekommer mer omfattande samverkansåtgärder mellan kommuner som kan ha betydelse för att stärka det regionala perspektivet i den fysiska planeringen. Denna samverkan förefaller ha gett till resultat att stärka det mellankommunala och regionala perspektivet. I flertalet län har det emellertid inte förekommit samverkan i detta avseende eller samverkan har varit blygsam. I ett par län uppger länsstyrelserna att det finns viss koppling mellan de kommunala översiktsplanerna och det regionala utvecklingsarbetet, bland annat i Kalmar och Västmanlands län.

Återrapporteringen visar vidare att vissa insatser för att kunna beakta den kommunala översiktsplaneringen i den regionala utvecklingspolitiken har genomförts i ett antal län, bland annat i Skåne, Kalmar och Jämtlands län. I flertalet län har emellertid ett beaktande i någon större utsträckning inte skett, vilket styrker Boverkets tidigare slutsatser att den kommunala översiktsplaneringen i många fall inte beaktas i det regionala utvecklingsarbetet i den utsträckning som avses i förordningen (2003:595) om regionalt utvecklingsarbete. I verkets särskilda analyser av hur den kommunala översiktsplaneringen beaktas i länstransportplanerna förefaller emellertid överensstämmelsen mellan länstransportplanerna och kommunala översiktsplaner vara något större.

Miljöbedömningar i PBL

Boverket vägledning för miljöbedömningar för planer enligt PBL utgiven mars 2006 har sålts i över 2000 exemplar till kommuner, länsstyrelser och konsulter. I december distribuerades ett kortfattat informationsblad till kommuner och länsstyrelser om behovsbedömning för detaljplaner. Boverket har tillsammans med Sveriges Kommuner och Landsting och Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet genomfört sju heldagsseminarier under året på olika platser i landet för att föra ut innehållet i vägledningen. Totalt deltog cirka 500 personer från kommuner, länsstyrelser, centrala verk och konsultfirmor. Länsstyrelserna har därutöver informerats vid olika gemensamma möten och särskilda seminarier som samlat sammanlagt knappt 60 personer.

Miljöbedömningar var ett särskilt tema vid tre konferenser som Boverket genomförde under hösten 2006, där kommunala företrädare presenterade egna exempel som underlag för diskussionerna. Kunskapsspridningen har så långt varit lyckosam. Trots det pekar de många frågor som dykt upp på att behovet av information och rådgivning fortfarande är stort.

Via representation i MKB-centrum vid SLU förmedlar Boverket erfarenheter från den praktiska tillämpningen av miljöbedömningar och miljökonsekvensbeskrivningar för planer enligt plan- och bygglagen och hämtar information från forskningen.

Ortsanalyser – processtöd och lokal medverkan

Boverkets metod- och processtöd för Ortsanalyser har rönt intresse vid presentationer på konferenser och i seminarier. Detta har skett vid nio tillfällen runt om i landet. Trots att metoderna har mottagits med intresse har det – förmodligen främst av resursskäl – varit svårt att få till stånd pilotprojekt inom kommunerna. Boverket bedömer emellertid att metodstödet kan fungera som en inspirationskälla för de kommuner som står inför ett utvecklingsarbete i samband med fördjupning av översiktsplanen för städer och tätorter.

Fysisk planering och integration

Boverket har med projektet *Stadsutveckling för integration* under 2006 velat bidra till att lyfta fram möjligheter att med fysisk planering och stadsförnyelseåtgärder främja integration i samhället och motverka att vissa grupper eller delar av staden eller regionen utestängs eller marginaliseras. Projektet har bedrivits som ett kunskapsökande i dialog med berörda parter där processen har varit en del av resultatet, med dialog, seminarier och rundabordsamtal som viktiga delar i arbetet. Bland annat har frågeställningarna diskuterats vid ett sammanträde med Stadsmiljörådet. I december anordnades ett avslutande seminarium på temat *Hur kan man främja integration genom övergripande fysisk planering och stadsutveckling?*, med inbjudna medverkande och deltagare från de tre storstadsregionerna. En dokumentation av seminariet finns tillgänglig via Boverkets webbplats.

Övriga insatser

Kiruna och Gällivare/Malmberget

Syftet med uppdraget är att följa utvecklingen av fysisk planering och byggande i Malmfälten, bistå länsstyrelsen i dess samordning av statens intressen m.m. Kiruna kommun har under år 2006 bedrivit ett översiktsplanearbete för centralorten, där vi kunnat följa översiktsplaneringens utveckling i samråds- och utställningsskedena. Verket har även tagit del av och lämnat yttrande över Banverkets järnvägsutredning för Kiruna i såväl samråds- som utställningsskedena. När det gäller Gällivare kommun har Boverket genomfört ett tvådagarsseminarium tillsammans med kommunen. Seminariet behandlade Ortsanalyser och översiktsplanering. Boverket har vidare samverkat med Riksantikvarieämbetet för att stödja tillvaratagandet av Malmbergets kulturmiljöer. Gällivare kommun och dess konsulter har tagit fram en lokal Ortsanalys.

Boverket har i dialog med Regeringskansliet diskuterat en förändring av dagens regelverk som inte är utformat för flyttning av byggnader och som därför kan verka hindrande för flyttning av befintliga kulturmiljöer. En förändring av bygglagstiftningen i denna fråga kan förväntas under år 2007.

Regional utvecklingsplanering och kopplingen till översiktsplaneringen

På uppdrag har Boverket deltagit i SIKAs m fl myndigheters uppdrag i ett pilotprojekt kring sektorsövergripande regionförstoring för ökad tillväxt och sysselsättning Tyngdpunkten i Boverkets arbete har legat på insatser avseende planeringsmetoder. Uppdraget slutredovisas till regeringskansliet senast den 1 februari 2007.

Detaljplaneutveckling

Verksamheten har syftat till att belysa förutsättningarna för att genomföra detaljplaner täckande större ytor och med ett mer strategiskt och stadsbyggnadsmässigt resultat än vad som tenderat till att bli vanligt under senare år. Utgångspunkten har varit de tankegångar om mer översiktliga detaljplaner som presenterades i PBL-kommitténs slutbetänkande. Ett önskemål har också varit att med fokus på kulturmiljöfrågor belysa förhållandet mellan rättsverkande planer och bygglov – i vilken utsträckning beslut måste grundas uttryckliga planbestämmelser eller kan vila på de kvalitetsparagrafer som finns i PBL. Verksamheten sker i samarbete med Riksantikvarieämbetet och strävar efter ett långsiktigt samarbete med kommunerna Nora, Arboga, Ystad, Visby, Karlshamn och Skövde. Ett antal möten med kommunerna har hållits, liksom två konferenser med Riksantikvarieämbetet.

Arbetet med den digitala detaljplaneprocessen har fortgått enligt uppdraget. Verksamheten har organiserats som ett standardiseringsarbete inom SIS:s Stanli-arbete, med deltagare från Boverket, Lantmäteriet, Kommunförbundet m.fl. Arbetet syftar till att ta fram en standard för digital planinformation där informationen ska definieras både utifrån mediets förutsättningar så väl som planprocessens.

Stadsmiljørådet

Rådets två första sammanträden gav internt stöd till Boverkets aktiviteter som rör stadsutveckling för integration samt arbetet med energieffektivisering. Rådets övriga sammanträden har fokuserats på 2006 års utmärkelse till insatser som utvecklat stadens rum som livsmiljö för mångfald, integration och kultur. Utmärkelse tilldelades Malmö kommun för att ha utformat attraktiva mötesplatser som är till för alla invånare och stärker den sociala sammanhållningen i staden. Utmärkelsen tilldelades Hyresbostäder i Norrköping AB och Norrköpings kommun för förnyelsen av stadsdelen Ringdansen.

Ökad fokus på transportfrågor

Under senare år märks en ökad inströmning av ärenden och förfrågningar som rör infrastrukturinvesteringar och planering för kommunikationer. Ärendena är komplexa och aktualiserar bl.a. en bättre samordning mellan kommunikationsplaneringen och kommunernas fysiska planering. Som en konsekvens av detta har Boverkets engagemang i arbetet med planering för ett hållbart transportsystem ökat. Arbetet sker i nära samverkan med trafikverken bl.a. genom en särskild kontaktgrupp (Boverkets trafikverksgrupp) för ett ömsesidigt informationsutbyte och principdiskussioner. Boverket deltar tillsammans med fyra kommuner samt Vägverket och Banverket i utvecklingsprojektet ”Den Goda staden”. Boverket har vidare arrangerat särskilda seminarier vid Transportforum 11-12 januari 2006 i Linköping samt medverkat vid överläggningar om ett nationellt handlingsprogram för kollektivtrafikens

långsiktiga utveckling, bl. a. i syfte att ta fram ett prioriterat nät av en för funktionshindrade användbar kollektivtrafik 2010.

Verksamhetsgren Uppsikt och kunskapsförmedling

Mål

Uppsikt över planväsendet skall bidra till hög kvalitet i planläggningen och planprocessen.

Återrapporteringskrav

1. Boverket skall redovisa hur uppsikten över planväsendet bedrivits, hur samverkan med länsstyrelserna har skett samt verkets bedömning av länsstyrelsernas tillsyn över planväsendet och hur den har utvecklats.
2. Boverket skall redovisa vilka åtgärder som vidtagits i syfte att skapa bättre förutsättningar för en enhetlig tillämpning av miljöbalkens bestämmelser om områden av riksintresse och om miljö kvalitetsnormer vid ställningstagande enligt plan- och bygglagen.

Sammanfattning måluppfyllelse

Under år 2006 har Boverket fortsatt arbetet med att i samverkan med länsstyrelserna bygga upp en systematisk tillsyn och uppsikt av tillämpningen av PBL. För att målet ska uppnås krävs dock ytterligare insatser i samverkan med länsstyrelserna. Ambitionen är att skapa en sammanhållen syn på uppsikts- och tillsynsansvarets utformning och omfattning där planering och byggande ses som en helhet.

Boverket har bidragit till att sprida erfarenheter om olika planeringsmetoder genom konferensserien *Planering på goda grunder*, som har genomförts vid tre tillfällen under hösten 2006.

I arbetet med kunskapsförmedling utgör framtagandet av handböcker och allmänna råd en viktig del. Inför den förestående förnyelsen av plan- och bygglagstiftningen har arbetet inletts med att förnya ett antal av verkets handböcker vilka kommer att bli viktiga verktyg för att höja medvetenheten om plansystemet och sprida kunskaper om tillämpningen.

Boverkets insatser för uppsikt av planväsendet

Boverket följer upp tillämpningen av regelverket genom en utåtriktad verksamhet och genom löpande kontakter med länsstyrelser och kommuner. Vi medverkar även aktivt i konferenser, seminarier etc. för att sprida kunskap och delta i diskussioner inom vårt ansvarsområde.

Under år 2006 genomförde Boverket tre tvådagarskonferenser med sammanlagt 175 personer ute i landet för att både föra ut kunskaper om planeringsverktyg och hämta in erfarenheter om tillämpningen. Syftet med konferenserna var att föra ut kunskaper om miljöbedömningar av planer enligt PBL, planeringsunderlag för miljömålet God bebyggd miljö, hantering av trafikbuller, boendeplanering/integration, vindkraft m m

Boverkets uppsikt är till stora delar beroende av länsstyrelsernas tillsyn. Former har därför utvecklats för samordning och samverkan mellan Boverket och länsstyrelserna inom området framförallt i den s.k. BULT-gruppen. Ansvarsområdet omfattar uppsikt och tillsyn över plan- och byggnadsväsendet i sin helhet, dvs. allt från översiktsplanering och detaljplaneläggning till hur ansökningar om bygglov och bygganmälan hanteras. Via en särskild planenkät till länsstyrelserna har uppgifter om tillämpningen av plan- och bygglagen samlats in och bearbetats. Uppläggningsen av tillsynen och uppsikten har även diskuterats vid ett särskilt seminarium på länsstyrelsernas årliga plan- och bostadsmöte. Boverket har även samordnat, ställt samman och analyserat de särskilda återrapporteringar i vissa planeringsfrågor som länsstyrelserna enligt sitt regleringsbrev har lämnat till Boverket.

En viktig kunskapskälla i uppsiktsarbetet är den löpande ärendehandläggningen i form av yttranden över överklagade detaljplaner liksom brev-, e-post- och telefonförfrågningar.

Länsstyrelsens tillsyn över planväsendet

Boverket avser att redovisa en sammanställning av länsstyrelsernas åiterrapporteringar enligt regleringsbrev för år 2006 i en särskild PM i februari 2007. I det följande redovisas en sammanfattande bedömning av Boverkets iakttagelser om hur länsstyrelserna bedrivit sin tillsyn.

Arbetet i samordningsgruppen mellan Boverket och länsstyrelserna (BULT-gruppen) har hittat sina former och är väl fungerande. Formerna för ömsesidig samverkan mellan länsstyrelserna och Boverket, bl.a. när det gäller löpande tillsyn och uppsikt samt åiterrapporteringar via Boverket har förbättrats och lagt en ny plattform för framtida samarbete.

Generellt sett märks en ökad insikt om länsstyrelsens ansvar att följa tillämpningen liksom tydliga tendenser till en ambitionshöjning i detta. I stort sett samtliga länsstyrelser betonar i sina redovisningar betydelsen av tillsyn i ett tidigt skede av planeringsprocessen. Detta bidrar enligt flera länsstyrelser till att ingripande i efterhand minskar. Av redovisningarna framgår emellertid att det finns betydande variationer mellan länsstyrelserna när det gäller att samla in och förmedla kunskaper om tillämpningen. Detta är i många län främst en resursfråga, men hänger i hög grad samman med arbetssätt, t.ex. när det gäller former för löpande kontakter med kommuner och statliga myndigheter. Regelbundna kommunbesök prioriteras i princip av alla länsstyrelser. Vid dessa möten behandlas aktuella planfrågor och omvärldsförutsättningar av olika slag. Länsstyrelsen ges möjlighet att tidigt i planprocessen medverka till att det nationella perspektivet får genomslag i kommunernas fysiska planering. Det ger också länsstyrelsen möjlighet att framföra generella synpunkter om nationella intressen och samhällskrav samt att bidra med erfarenheter från andra kommuner i länet. Flera länsstyrelser anger att det är vid dessa tillfällen som man ger kommunerna erfarenhetsåterföring på uppmärksammade brister. Flera länsstyrelser gör också framåtsyftande insatser genom att anordna seminarier och konferenser kring aktuella teman och med för länet angelägna frågor. Det görs emellertid inte några systematiska analyser av kvaliteten i kommunernas planer och länsstyrelserna rapporterar inte heller uppgifter till Boverket.

Boverkets fortsatta analyser och förslag när det gäller hur tillämpningen av plan- och bygglagstiftningen ska följas upp på ett bättre sätt behandlas inom ramen för vårt uppdrag att senast den 30 juni 2007 lämna förslag till ändringar i bestämmelserna i PBL om tillsyn och uppsikt. Också uppdraget under 2007 att stödja länsstyrelserna i utvecklingen av metoder och arbetssätt är centralt i sammanhanget.

Tillämpningen av bestämmelserna om riksintresse

Boverket har i en särskild skrivelse till regeringen den 20 december 2006 lämnat en särskild åiterrapportering av bestämmelserna om riksintresse i 3 och 4 kap. miljöbalken. Innehållet i skrivelsen har diskuterats med företrädare för länsstyrelserna samt ansvariga centrala myndigheter. I skrivelsen redovisas ett antal problem, som Boverket även har fört fram i flera andra sammanhang, som gäller tillämpningen av i första hand bestämmelserna i 3 kap. miljöbalken. När det gäller bestämmelserna i 4 kap. miljöbalken har Boverket framfört behov av översyn i rapporten *Områden av riksintresse enligt 3 kap. NRL* (Boverket, 1996) samt även i rapporten *Vad händer med kusten?* (Boverket, 2006). De problem som tas upp i skrivelsen gäller främst:

- bristande aktualitet i urvalet av riksintressen till följd av de omvärldsförändringar som har skett sedan bestämmelserna först infördes år 1987 i dåvarande naturresurslagen
- brister när det gäller kunskapsförsörjning och varierande aktualitet i underlaget från ansvariga centrala verk
- brister i översiktsplaneringens aktualitet och låg medvetenhet när det gäller översiktsplanens roll för tillämpningen
- bristande kunskaper om ansvarsfördelning och roller, särskilt när det gäller samspelet mellan länsstyrelsen och berörda centrala verk

Boverket betonar i skrivelsen att bestämmelserna om riksintresse fyller en viktig funktion för att angelägna statliga intressen ska få genomslag i kommunernas fysiska planering, men att problemen är av en sådan karaktär och omfattning att det behövs en samlad översyn av bestämmelserna så att mandat, ansvar och processer tydligt slås fast.

Miljökvalitetsnormer i planeringen

Boverket har under flera år följt tillämpningen av miljökvalitetsnormer (MKN) i PBL-sammanhang. Verket har också medverkat i ett par konferenser om MKN anordnade av Sveriges Kommuner och Landsting. Dessa kontakter visar att det är uppenbart att det finns ett stort behov i kommunerna av stöd vid tillämpningen av bestämmelserna om MKN i den fysiska planeringen enligt PBL. Verket följer tillämpningen, men kan samtidigt konstatera att det finns grundläggande oklarheter i lagstiftningen när det gäller hur normerna ska hanteras i kommunernas fysiska planering. De förslag till ändringar som föreslogs av PBL-kommittén respektive Miljöbalkskommittén i slutbetänkandena under år 2005 kommer inte till rätta med dessa oklarheter, även om PBL-kommittén pekade på behovet av vissa ändringar. Problematiken kompliceras dessutom av de förslag till lagändringar som redovisas i utredningen *Åtgärdsprogram för miljökvalitetsnormer* (SOU 2005:113) som behandlas i Boverkets yttrande den 15 maj 2006. Boverkets invändningar rör främst svårigheter att få en uppfattning om den praktiska tillämpningen samt oklarheter i fråga om ansvarsfördelningen mellan centrala myndigheter i förhållande till kommunernas grundläggande ansvar för planläggning och byggande. I realiteten innebär förslaget en risk för att det skapas ett nytt och styrande plansystem vid sidan om PBL. Boverket avvaktar på slutliga besked om lagstiftningens framtida utformning i dessa avseenden.

Övriga insatser

Beredskap för förberedelser av ändringar i plan- och bygglagstiftningen

Olika myndigheter på central, regional och kommunal nivå, däribland inte minst de föreslagna nya plan- och miljödomstolarna, kommer att beröras starkt av PBL-reformen. En grundlig utbildning riktad till olika aktörer motiveras av lagändringarna, men även bl.a. av det pågående generationsskiftet i många myndigheter. Självfallet berörs även t.ex. konsult- och byggbranschen. Beslutsfattare, intresseorganisationer och allmänhet behöver informeras mer översiktligt om reformen och om syftet och nyttan med PBL-systemet i dess helhet. Boverket har i olika sammanhang, bl.a. i Budgetunderlag för 2007-2009, dnr 4701-105/2006, pekat på behovet av samordnade informations- och utbildningsinsatser inför det förändringar som kommer att genomföras. Boverket vill inte minst betona att det behövs en omfattande kompetensutveckling för att komma till rätta med de tillämpningsproblem som har uppmärksammats både av PBL-kommittén och av Boverket i uppsiktsverksamheten.

Även om tidplan och inriktning för lagreformen ännu inte har lagts fast har Boverket under året byggt upp en beredskap för att ge relevant stöd och vägledning för användningen av instrumenten i PBL, dvs. hela kedjan från mellankommunal samverkan och översiktsplanering till detaljplanläggning, bygglovsprövning och bygganmälan/tillsyn och kontroll. Som ett första steg har ett urval av våra målgrupper via en enkät gett sin syn på hur våra handböcker om instrumenten fungerar som underlag för den praktiska tillämpningen. Betyget var genomgående gott, även om många efterlyste tydligare och mer konkreta råd. Arbetet med översyn av handböckerna fortsätter under år 2007 med tyngdpunkt i insamling av erfarenheter och exempel i dialog med våra målgrupper i främst kommuner och vid länsstyrelserna.

Stöd och vägledning för detaljplanering

Boverket har under året tillsammans med Naturvårdsverket respektive Räddningsverket gett ut rapporter som syftar till att ge stöd åt kommunerna i detaljplanearbetet.

I samarbete med Naturvårdsverket har Boverket gett ut en rapport om hur föroreningar i mark och byggnader bör hanteras i den fysiska planeringen enligt PBL, *Förorenade områden och fysisk planering*. Syftet med rapporten är att informera om frågor kring förorenade områden och fördelar med att samordna processerna för efterbehandling enligt miljöbalken och planläggning enligt PBL.

Boverket har aktivt medverkat i Räddningsverkets arbete om säkerhetsåtgärder i detaljplan. Samarbetsprojektet har resulterat i en slutrapport *Säkerhetshöjande åtgärder i detaljplaner*. Avsikten är att vägleda kommunerna i detaljplanearbetet och länsstyrelserna i deras rådgivande och kontrollerande funktion när det gäller säkerhetsfrågor i detaljplaner.

Bullerstörningar i detaljplan – allmänna råd

Trafikbuller är fortsatt en aktuell och besvärlig planerings- och miljöfråga i många kommuner och som dessutom berör många olika myndigheter och verksamheter. Boverkets rekommendationer och fördjupade kunskapsunderlag, som rapporterades till regeringen i november 2004, har rönt stor uppmärksamhet. Vi har genomfört ett antal seminarier i runt om i landet med stort deltagande från länsstyrelser och kommuner. Våra rekommendationer har medfört att bl.a. Stockholm, Göteborg och Malmö inlett och slutfört arbeten med att ta fram egna handlingsplaner eller policydokument.

Trafikbuller har även i år varit en av de mer frekventa frågorna i de detaljplaneremissier som Boverket yttrat sig över under året. Vi ser tyvärr att man inte försöker lösa bullerfrågorna i ett sammanhang utan frågan har mer blivit vem som ska bära kostnaderna för eventuella buller-skyddsåtgärder. Samtidigt har efterfrågan från kommuner och länsstyrelser på tydliga rekommendationer om bullerfrågornas hantering varit stor. Med anledning av den oklarhet som fortfarande råder är avsikten att med stöd av den redovisning som lämnades till regeringen år 2004, under 2007 ge ut ett allmänt råd i frågan som därefter bör föras ut och diskuteras med kommuner, länsstyrelser och andra aktörer.

Klimat- och sårbarhetsarbete

Boverket deltar i *Klimat- och sårbarhetsutredningens* arbete genom medverkan i en rådgivande kommitté samt med experter till utredningen och i arbetsgruppen för fysisk planering och byggnader. Boverket har under hösten 2006 arbetat med att ta fram material om klimat- och sårbarhetsfrågors handhavande i planeringssammanhang, med syfte att publicera detta arbete på verkets webbplats. Arbetet ingår i ett samarbete om en gemensam klimatportal som ska tas hand av SMHI och där Boverket, Naturvårdsverket, Räddningsverket, SGI och SMHI, bidrar med material.

Hästar i den fysiska samhällsplaneringen

Frågan om hästhållning i närheten av bostäder är ett återkommande planeringsproblem, vilket märks såväl i förfrågningar från kommuner och länsstyrelser som i överklaganden av detaljplaner och bygglov. Enligt Boverkets diarium sommaren 2006 var denna fråga aktuell i mer än 15 procent av de ärenden rörande överklagade detaljplaner och bygglov, som remitterats från regeringen och domstolar under de senaste fem åren. Nya forskningsrön antyder att de rekommenderade skyddsavstånd som ligger till grund för tillämpningen vilar på tveksamt vetenskapligt underlag. Mot bakgrund av utvecklingen har Boverket sedan 2004 drivit ett nätverk med representanter för Socialstyrelsen, Jordbruksverket, Folkhälsoinstitutet, Karolinska institutet, Miljömedicin i Uppsala och SLU, Hästorganisationer, LRF samt Astma- och Allergiförbundet. Förhoppningen är att arbetet tillsammans med en fortsatt forskning på området ska ge underlag för överväganden om en översyn av dagens rekommendationer.

PilotGIS+

Boverket har huvudansvaret för förvaltningen av PilotGIS-standarderna, men en stor del av arbetet sker via förvaltningsgruppen och arbetsgrupper, båda med representanter för kommuner, länsstyrelser, regionala organ och för Lantmäteriet. Intresset för PilotGIS har ökat och årets nätverksträff med 58 deltagare har det största deltagandet hittills. Nätverket för erfarenhetsutbyte mellan kommuner har utvidgats under året. Vidare har deltagande skett på seminarier om en nationell strategi för geodata och om det nyligen beslutade EG-direktivet INSPIRE (Infrastructure for Spatial Information in Europe).

Planeringsportalen

Boverket har tilldelats fem miljoner kronor i stöd av Vinnova för att utveckla den s.k. Planeringsportalen: en webbtjänst till stöd för fysisk planering, infrastrukturplanering samt lokalisering och tillståndsprövning av byggnader och anläggningar. Via portalen ska företag, kommuner, andra myndigheter, organisationer och enskilda kunna söka efter, titta på och hämta i stort sett all geografisk information som är relevant för dessa ändamål. Planeringsportalen kommer att bidra till en rationell och effektiv samhällsbyggnadsprocess. Projektet är ett samarbete mellan flera myndigheter (Boverket, Energimyndigheten, Lantmäteriet, Statistiska Centralbyrån, Sveriges länsstyrelser), IT-företag samt forskare. De företag/branschorganisationer som representerar kravställare/användare samt företrädare för kommunerna kommer att ingå i en särskild referensgrupp. Planeringsportalen ska byggas upp i samverkan med arbetet för en nationell infrastruktur för geografisk information, vilket leds av Lantmäteriet, och i enlighet med EU:s INSPIRE-direktiv. Projektet pågår till 30 april 2009.

Verksamhetsgren Samarbete inom EU och internationellt

Mål

Samarbetet inom EU och internationellt skall främjas genom utveckling av planeringsmetoder för en hållbar utveckling av städer och landsbygd.

Åtterrporteringskrav

Boverket skall redovisa erfarenheter och resultat av det internationella samarbetet och utvecklingsarbetet inom EU, bland annat avseende regional utvecklingsplanering.

Sammanfattning måluppfyllelse

Boverket har fortsatt sitt arbete med att bistå regeringskansliet i det internationella samarbetet samt lagt grunden för en samverkan med Sida. Arbetet inom Östersjöregionens planeringssamarbete är inne i ett intensivt skede med en ny långsiktig utvecklingsstrategi.

Genom transnationella projekt finansierade av EU har samverkan över gränser ökat inom en rad delområden med koppling till rumslig hållbar utveckling. Boverket har medverkat till att nya erfarenheter av betydelse för utvecklingen av svensk samhällsplanering har tillförts kommuner, regioner och centrala myndigheter.

Internationella stadsmiljö och planeringsfrågor

Bland erfarenheter av betydelse vill Boverket framhålla följande:

Boverket deltog på regeringens uppdrag aktivt i såväl förberedelserna som genomförandet av World Urban Forum III i Vancouver som ägde rum den 19-23 juni 2006. WUFIII fick ett rekordstort deltagande med över 10 000 registrerade besökare från drygt 150 länder. Sverige och svensk samhällsplanering lyftes vid ett flertal tillfällen fram som ett föredöme. Den svenska utställningen attraherade många besökare och användes för flera större och mindre arrangemang och möten. Boverket deltog i två s.k. Networking Events, dels Lokal medverkan och medborgardemokrati i stadsutveckling och planering med Gårdsten som ett exempel, dels genom att redovisa projektet *Den Goda Staden*. Presentationen skedde tillsammans med övriga aktörer och seminariet besöktes av ett sextiotial personer. Boverket har under hösten 2006 medverkat i den slutrapport som Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet ansvarar för.

Ett fördjupat samarbete mellan Boverket och Sida har inletts. Syftet är att verket ska delta i det internationella samarbetet med sin speciella kompetens inom boende, planering och byggande mot bakgrund av den nya nationella politiken för global utveckling, i viken alla myndigheter i landet ska delta i Sidas breda biståndsarbete.

Som en följd av en uppmaning från Rådet för Östersjöstaterna (Council of Baltic Sea States) har ett arbete påbörjats att se över visionen om en långsiktig hållbar regional utveckling av Östersjöregionen (den s.k. *VASAB 2010*). Boverket deltar i en av tre arbetsgrupper, gruppen för Sea Use Planning, där verkets erfarenheter från kustzonsplanering är värdefulla. I början av november 2006 anordnade VASAB en konferens i syfte att söka stöd och förankra det kommande arbetet med externa Östersjöintressenter

Inom det transnationella EU-initiativet *Interreg IIIB* är Boverket i samverkan med Verket för näringslivsutveckling (NUTEK) på regeringens uppdrag fortsatt aktiv i övervakningskommittéer och beslutsgrupper avseende såväl Östersjön som Nordsjön. Ett stort antal projekt har beviljats ekonomiska medel. Genom dessa transnationella projekt har samverkan över gränser ökat inom en rad delområden med koppling till rumslig, hållbar utveckling. Nya erfarenheter av betydelse för utvecklingen av svensk samhällsplanering, har tillförts kommuner, regioner och centrala myndigheter. Den 16-17 februari 2006 medverkade Boverket i planering och genomförande av en särskild konferens, ett s.k. *Interreg-Forum*, för att sprida erfarenheter från gränsöverskridande samarbeten med EU-finansiering från Interreg, där svenska partner deltagit under innevarande

period. Boverket har också följt arbetet med de nya transnationella programmen för programperioden 2007 – 2013.

Inom EU pågår arbetet med en gemensam strategisk ansats för den territoriella dimensionen (rumslig utveckling) i sammanhållningspolitiken. Det svenska bidraget – *En nationell strategi för regional konkurrenskraft och sysselsättning 2007-2013* – presenterades i maj 2006. Till stöd för strategiarbetet har en omfattande analysrapport utarbetats av en arbetsgrupp under medverkan bl.a. av Boverket.

Boverket har följt och medverkat i genomförandet av det s.k. *ESPON* (European Spatial Planning Observatory Network) som avslutades under 2006 samt i EU:s s.k. *SUD-kommitté* (Spatial Development Committee). *ESPON*-programmet har varit framgångsrikt med 23 genomförda projekt som involverat över 600 europeiska forskare om territoriella utvecklingsfrågor. Syftet med *ESPON*-programmet har varit att skapa ett nätverk av forskare som kan analysera *ESDP*:s konsekvenser samt bidra med ny kunskap. Det svenska engagemanget i programmet har varit stort. Ett flertal av de transnationella projektgrupperna inom *ESPON* har drivits under svenskt huvudmannaskap. Under 2006 har ett förslag till nytt *ESPON*-program för perioden 2007-2013 utarbetats och överlämnats till kommissionen för beslut.

Arbetet i *SUD-kommittén* har till stor del handlat om förberedelser inför det planerade informella ministermötet i Leipzig i maj 2007 där ministrarna avser att lägga fram förslag till en s.k. *Territoriell Agenda*, ett strategiskt och handlingsinriktat ramverk för den territoriella utvecklingen i Europa.

Boverket har under året även arbetat med att följa hur vissa EU-direktiv påverkar planering och beslutsfattande enligt plan- och bygglagen, främst Sevesodirektivet, ramdirektivet för vatten och direktivet om miljöbedömningar. Behovet av vägledning för praktisk planering är stort. Under hösten 2006 har även EU:s förslag till direktiv om markskydd börjat beredas i en grupp under ledning av Naturvårdsverket.

Boverket har under 2006 även medverkat i seminarier som rör vattendirektivets genomslag i samhällsplaneringen, samt ingått i en referensgrupp i ett projekt som leds av Vattenmyndigheten Södra Östersjön.

Nordiskt samarbete

Som ett led i genomförandet av de nordiska planmyndigheternas handlingsprogram, *Planläggning som instrument för hållbar utveckling i Norden*, har Boverket medverkat i projektet *Urban förvaltning*, mellan Göteborgs- och Lissabonstrategin. Inom ramen för projektet har praktiska exempel samlats in samt studiebesök på olika platser genomförts. Flera intressanta skillnader mellan ländernas planverktyg och möjligheter att förverkliga visioner och intentioner har uppmärksammats. Förhoppningen är att förmedla erfarenheterna till praktiskt verksamma i respektive land.

Boverket har även varit värd för ett möte med det nordiska nätverket för regional planering, där metoder för regionalt utvecklingsplanering diskuterades.

Det nordiska nätverket för kommunal planering möttes i Bergen i maj 2006.

Tabell 17. Boverkets internationella arbete inom samhällsplanering och bebyggelseutveckling

	Antal kommittéer/grupper, m.m.			Direkta årsarbeten			Totala kostnader, mnkr			Finansiering
	2006	2005	2004	2006	2005	2004	2006	2005	2004	
Arbete inom EU*	6	6	8	1,5	1,3	1,4	2,9	2,4	3,3	Anslag/EU för vissa utrikesresor
Nordiskt arbete	7	5	5	0,4	0,3	0,3	0,8	0,5	0,7	Anslag
Övrigt internationellt arbete	2	1	1	0,7	0,6		1,3	1,1		
FN	1	1	5			1,0				2,4
Totalt	16	11	19	2,6	2,2	2,7	5,0	4,0	6,4	

*Inkl VASAB-samarbetet

Hållbarhetsrådet

Återrapportering enligt övriga mål- och återrapporteringskrav, pkt 3.

Tabell 18. Resursanvändning inom Hållbarhetsrådet (årsarbeten, åa, och miljoner kronor, mnkr)

Verksamhet	2006	
	åa	mnkr
Forum	3,6	3,6
Verktyg	3,0	2,6
Omvärldsanalys	4,2	3,7
Totalt, verksamhetsområdet	10,8	9,9

Rådet för hållbar utveckling består av tolv ledamöter som utsetts av regeringen. Rådet har ett kansli, Hållbarhetsrådet, som är knutet till Boverket. Kansliet har uppgiften att vara ett organ för samverkan i arbetet med att förverkliga den svenska strategi för hållbar utveckling som regeringen har beslutat.

Regeringen har i januari 2007 aviserat att Rådet för hållbarutveckling kommer att entledigas fr o m april 2007. Kansliet kommer därmed att avvecklas.

Under 2006 har Hållbarhetsrådet genomfört och vidareutvecklat det förslag på verksamhet som presenterades för regeringen i oktober 2005. Rådet har under 2006 prioriterat lokala och regionala offentliga aktörer, med avsikt att kommande år arbeta med övriga målgrupper. I samarbete med målgrupperna har Hållbarhetsrådet genom olika aktiviteter byggt upp kunskap om lokal och regional hållbar utveckling och förmedlat konkreta exempel på detta. Hållbarhetsrådets målsättning är att vara en neutral arena som utvecklar utbytet mellan olika intressen och kompetenser. Utöver arbetet med omvärldsanalys, forum och verktyg har under året ett 70-tal möten, seminarier, konferenser och dialoger genomförts i hela landet för att utveckla och upprätthålla nätverk och kontakter för kunskapsuppbyggnad och erfarenhetsutbyte i arbetet för en hållbar utveckling. I januari lanserade Hållbarhetsrådet sin nya webbplats. Rådet för hållbar utveckling har haft fem möten under året.

Omvärldsanalys

I januari 2006 genomfördes i samarbete med Regeringskansliet en konsultation om den nationella strategin för hållbar utveckling. Konsultationen genomfördes i form av seminarier, presentationer och diskussioner där företrädare för departement, myndigheter, kommuner, regioner, näringsliv, forskning och ideella organisationer deltog. Konsultationen hölls på Rosenbad i Stockholm och samlade 110 deltagare från hela landet. Resultatet av konsultationen har utgjort ett viktigt underlag för den vidareutvecklade svenska strategin för hållbar utveckling som överlämnades till riksdagen i mars 2006.

Rådet för hållbar utveckling har tillsammans med kansliet under våren 2006 gjort en omvärldsanalys för att identifiera viktiga samhällstrender som påverkar arbetet för en hållbar utveckling. För att bredda underlaget har diskussioner förts med lokala, regionala och nationella företrädare för hållbarhetsarbetet.

Verktyg

Projektet Verktøy vill bidra till ökad användning men även utveckling av verktyg och arbetsmetoder för hållbar utveckling inom regional och lokal offentlig förvaltning. Målgruppsanalyser och samtal med kommuner har visat att det finns en stor efterfrågan på hur man går till väga för att integrera de tre dimensionerna i kommunernas och regionernas arbete och vilka metoder som är bäst att använda.

Lokal kartläggning

Under första halvåret 2006 har en kartläggning av de verktyg och metoder som används i arbetet för hållbar utveckling på lokal nivå genomförts. En elektronisk enkät har skickats ut till Sveriges alla kommuner, och drygt hälften, 158 stycken jämnt spridda över landet, har svarat. En sammanställning av olika metoder och verktyg samt konkreta exempel från kommunerna har förmedlats dels via Hållbarhetsrådets hemsida och dels via en tryckt broschyr, både på svenska och engelska, *Gör din kommun hållbar*, som skickats ut till samtliga kommuner, länsstyrelser och regionala förbund i landet. Efterfrågan från högskolor, myndigheter, företag och föreningar har varit stor.

Regional kartläggning

I samverkan med Nutek har motsvarande kartläggning gjorts kring de verktyg och metoder som används inom det regionala tillväxt- och utvecklingsarbetet. Resultaten har sammanställts i rapporten *Verktøy för hållbar regional utveckling* som distribuerats till alla län och regioner.

Indikatorer

Hållbarhetsrådet har uppdrag att vidareutveckla den lokala och regionala dimensionen av de 87 indikatorer som finns för hållbar utveckling. Arbetet med att sammanföra olika intressenter för att ta fram en gemensam uppsättning hållbarhetsindikatorer för lokal, regional och nationell nivå har påbörjats.

Aalborgnätverket

Tillsammans med Sveriges kommuner och landsting har Hållbarhetsrådet varit samordnare av det svenska nätverket för kommuner som skrivit under Aalborgåtagandena. Hittills har tio svenska kommuner skrivit under Aalborgåtagandena, varav fem under 2006. Med stöd av Nordiska ministerrådet inledde nätverket också ett samarbete med kommuner runt Östersjön som också skrivit under åtagandena.

Forum

Syftet med Forum 2006 har varit att stärka det strategiska hållbarhetsarbetet på kommunal nivå. En omvärldsanalys i form av intervjuer med målgruppen kommunstrateger resulterade i en satsning på att fördjupa förståelsen för den sociala dimensionen av hållbar utveckling. Fokus i projektet har lagts på hur den sociala dimensionen kan hanteras, hur den förhåller sig till de övriga dimensionerna av hållbar utveckling d.v.s. den miljömässiga och den ekonomiska, och hur man på strukturell nivå kan arbeta med social hållbarhet i kommuner. En referensgrupp med deltagare från Socialstyrelsen, Folkhälsoinstitutet, Sveriges kommuner och landsting, Rådet för hållbar utveckling samt forskare inom området har kontinuerligt kvalitetssäkrat processen.

Arton kommuner, från Robertsfors i norr till Malmö i söder, valdes ut. I femton av dessa har en fördjupad behovsanalys gjorts i form av dialogmöten. Samtliga femton kommuner har deltagit med representanter från alla tre dimensionerna av hållbar utveckling, främst socialchefer, politiker och kommunstrateger. En konferens med ett 60-tal deltagare genomfördes i Sigtuna i november 2006, där kommuner, forskare, nationella myndigheter samt ideella organisationer gavs tillfälle att fördjupa kunskaperna om olika aspekter av social hållbarhet och hur den kan integreras i hållbarhetsarbetet. Parallellt med dialogmötena hos kommunerna samt konferensen i Sigtuna har en kunskapsutveckling om social hållbarhet pågått på Hållbarhetsrådets hemsida i samarbete med de medverkande kommunerna.

Kvalitet i byggande och förvaltning

Tabell 19. Resursanvändning inom Kvalitet i byggande och förvaltning (årsarbeten, åa, och miljoner kronor, mnkr)

Verksamhetsgren	2006		2005		2004	
	åa	mnkr	åa	mnkr	åa	mnkr
Hållbart byggande och förvaltning	17,4	18,4	16,7	16,0	21,1	21,7
Uppsikt och kunskapsförmedling	33,1	37,9	32,2	39,1	26,9	29,1
Internationellt samarbete och Europaharmonisering	8,8	8,1	7,0	6,8	7,3	9,1
Totalt	59,3	64,4	55,9	61,9	55,3	59,9

Uppsikt och kunskapsförmedling inkluderar Byggekostnadsforum och Bygga-bo-dialogen.

Overhead ingår med cirka 46% 2006, 47 % 2005 och 45 % 2004.

Kommentar till resursanvändning 2006

Hållbart byggande och förvaltning Revideringen av Boverkets Byggregler har tillsammans med byggnadsrelaterat arbete för implementeringen av lagen om energideklarationer för byggnader varit dominerande inom verksamhetsgrenen. Arbetet med information om radon ingår även i denna gren. Kostnaderna har stigit som en följd av ökade konsultinsatser avseende revidering av byggregler och tillkommande kostnader för radoninformation.

Uppsikt och kunskapsförmedling Förutom remiss- och ärendehantering har verket under året som en följd av genomfört regelrevideringsarbete lagt mer resurser än tidigare vid kommunikering av förslag och beslut om revideringar. Uppsikt över byggnadsväsendet har likt tidigare år krävt betydande resurser. Bygga Bo dialogen, Byggekostnadsforum och uppföljningen av "Enkelt avhjälpta hinder" har även krävt stora insatser.

Internationellt samarbete och Europaharmonisering Standardiseringsarbetet utgör den största delen av insatserna och har ökat något under året.

Tabell 20. Produktöversikt, antal

	2006	2005	2004
Föreskrifter	3	2	2
Allmänna råd	1	0	2
Handböcker	2	0	1
Övriga skrifter	6	10	5
Nyhetsbrev	3	2	3
Utbildningspaket	2	1	
Regeringsuppdrag ¹	11 ²	10 ³	15
Expertuppdrag (statliga utredningar) ¹		2	4
Regeringsremisser	6	15	16
Standardiseringsremisser	330	385	374
Övriga remisser	108	68	128
<i>EU-arbetet</i>			
EU-uppdrag	10	8	10
Beslutade/ändrade produktmandat, byggproduktdirektivet	3	6	9
Beslutade/ändrade vägledningsdokument	1	4	5
Nationella bilagor, (f.d. NAD) /EBS	1	1	2
Europeiska standardiseringskommittéer	6	3	5
Nationella standardiseringskommittéer	37	36	34

1 Pågående och avslutade under året; i övrigt avslutade

2 Varav Bygga Bo dialogen 2 och BKF 2 samt 2 i samverkan

3 Varav Bygga Bo dialogen 2 och BKF 3.

Tabell 21. Regerings- och domstolsremisser om bygglov m.m.

	2006	2005	2004
Inkomna remisser	5	8	5
Avlämnade remissvar	7	5	5
Handläggningstid, genomsnitt dagar	82	73	58

Remisser från Regeringsrätten, Kammarrätter och Länsrätt. Har i sak handlat om bygglov/detaljplan, byggnadshöjd, areaberäkning, talerätt m.m.

Verksamhetsgren Hållbart byggande och förvaltning

Mål 1

God kvalitet i byggandet inklusive en god arkitektonisk kvalitet och en långsiktig hållbarhet skall främjas av utveckling av verifierbara funktionskrav i Boverkets föreskrifter och allmänna råd.

Åtterrporteringskrav

1. Boverket skall redovisa resultat och erfarenheter från arbetet med att utveckla verifierbara funktionskrav i byggreglerna. Boverket skall lämna en redogörelse över framtagna föreskrifter med verifierbara funktionskrav samt redovisa en tidsplan för det fortsatta arbetet. Boverket skall särskilt utveckla och redogöra för:

- vilka åtgärder som har vidtagits för en ökad energieffektivisering i bostäder och lokaler och hur Boverkets framtagna och verifierbara föreskrifter samt andra styrmedel har anpassats i syfte att främja en effektiv energianvändning i byggande och förvaltning,
- vilka åtgärder som har vidtagits för en god inomhusmiljö och hur Boverkets föreskrifter har anpassats i syfte att främja en god inomhusmiljö.

I redovisningen skall framgå dels åtgärdernas effekter, dels på vilket sätt erfarenheterna av Boverkets uppsiktsansvar för byggreglerna har bidragit till och påverkat arbetet med verifierbara funktionskrav.

2. Boverket skall redovisa hur de under året beslutade föreskrifterna och allmänna råden stödjer de nationella miljökvalitetsmålen och arbetet med harmoniseringen av regelverk inom EU.

Mål 2

En god kvalitet och långsiktig hållbarhet i förvaltningen av befintliga byggnadsverk skall främjas.

Åtterrporteringskrav

Boverket skall redovisa erfarenheter samt resultat och effekter i samhället och för olika aktörer från verkets arbete med att utveckla åtgärder för förvaltningsskedet. Boverket skall särskilt fokusera på utveckling av åtgärder för en god inomhusmiljö och en minskad energianvändning för befintliga byggnadsverk.

Sammanfattning måluppfyllelse

Boverket arbetar på flera sätt för att bidra till ett hållbart byggande och en hållbar förvaltning av den byggda miljön. Detta sker dels genom utveckling av regelsystemet efter samråd med branschen och andra myndigheter, genom uppsikt av byggnadsväsendet, genom att undersöka hur bebyggelsen i praktiken uppfyller samhällskraven och slutligen genom att informera om lämpliga förbättringar av befintliga byggnader.

Under året har Boverket slutfört stora delar av det brett upplagda arbetet med revidering av Boverkets byggregler i syfte att skärpa verifierbarheten, stödja miljömålen, införa krav på livslängd samt harmonisera med kraven enligt EG-direktivet om byggprodukter. Arbetet med att säkra hållbar förvaltning har påbörjats under året. Anpassning till direktivet (2002/91/EG) om byggnaders energiprestanda har fortsatt. Vårt uppdrag att hålla ett energideklarationsregister ger möjligheter att erhålla underlag för strategier för fortsatta förbättringar av byggnaders energiprestanda i ett långsiktigt hållbarhetsperspektiv.

I regelarbetet har flera hundra personer från branschen deltagit genom ett långtgående förankringsarbete i referensgrupper, expertgrupper, råd och andra former av samarbete.

Flertalet avsnitt/sakområden i Boverkets Byggregler (BBR) och flera i Boverkets Konstruktionsreglerna (BKR) har reviderats mer eller mindre genomgripande till fastställelse eller remiss. Med tanke på den uppmärksamhet som både arbetet med och resultatet av regelrevideringarna fått i

Boverkets olika råd, via remisser, i massmedia, på informationskonferenser så har det första steget av måluppfyllelse uppnåtts.

Kartläggningen av tillståndet i förskolor och skolor särskilt av inomhusmiljö inkl radon samt teknisk status är en början på att få mer kunskap om förvaltning av bebyggelsen.

Boverket har genomfört flera insatser som syftar till en långsiktig hållbarhet i förvaltningen. Det är bra att även förvaltningsaspekterna lyfts fram i Boverkets uppdrag. Genom att vårt arbete med dessa frågor under året har kunnat breddas och konkretiserats och därmed göras synligt har vi signalerat vikten av hållbar förvaltning. Vi anser att vi därmed har uppfyllt mål 2.

Boverkets arbete med att öka verifierbarheten i byggreglerna

Erfarenheter

Boverket behöver arbeta mycket med kommunikering av regelförändringar för att förklara varför reglerna ser ut som de gör och att de kräver kunskap och engagemang. Ett stort intresse i branschen och bland kommunerna visade sig bland annat i många, huvudsakligen positiva remissvar (till avsnitten 1,2,6,7,9, se nedan) med 1200 synpunkter på våra förslag till byggregler. Branschen ansåg att vi hade uppnått tydligare och mer verifierbara krav.²

Resultat

De reviderade BBR-avsnitten 1 Inledning, 2 Allmänna regler om byggnader, 6 Hygien, hälsa och miljö, med regler för luft, ljus, termisk komfort, fukt, vatten och avlopp, samt utsläpp till omgivningen, 7 Bullerskydd och 9 Energihushållning beslutades i april (BFS 2006:12). Den reviderade BBR publicerades i juni 2006 och trädde i kraft 1 juli 2006, med övergångsperiod till 1 juli 2007, dnr 10823-1593/2003. Generella frågor har sammanförts till de inledande avsnitten för att underlätta överblicken och förståelsen. En annan nyhet är läsanvisningar som är en del i regelsamlingen BBR. De informativa läsanvisningarna har tagits fram för att öka förståelsen för reglerna och sätta dessa i sitt rätta sammanhang. Uppsiktsarbetet tyder på att regelsamlingen med läsanvisningar tagits emot positivt av branschen.

Sakförtydliganden och förbättrad verifiering avser: luftflöde, luftutbyteseffektivitet, dagsljusstandard, komfortzon, kritiskt fuktillstånd, fuktskyddsdimensionering, olika vattenslag (s.k. ”övrigt vatten” tillkommande vattenkvalitet), EG-standardverifieringar för vatten, EG-standardverifieringar och borttaget tätortsbegrepp för utsläpp, EG-verifiering av bullerskydd, byggnaders energianvändning, energiprestanda för klimatskal.

Skärpta krav bl a p.g.a. klimatförändringar och miljörisker avser direkt solljus, kritiskt fuktillstånd, fuktskyddsdimensionering, vattenskaderisk, bostadsuppvärmning med direktverkande el, energiprestanda för byggnader oavsett typ av energitillförsel.

Tillkommande råd som följd av uppsiktsresultat avser t ex fuktskydd under byggprocessen, våtrumsbyggande, grundläggning i ett fuktriksperspektiv

Tillkommande regler p.g.a. klimatförändringar och miljörisker avser bl a skydd mot skadedjur i klimatskal (byggnaders yttre delar) samt i lägenhetsskiljande konstruktioner, klimatzonsanpassade energiprestandakrav.

Boverkets konstruktionsregler (BKR) BFS 1993:58 avsnitt 1:5 europastandarder och 3:5 snölast samt deformationspåverkan och olyckslast har reviderats, fastställdes 7 april 2006 och trädde ikraft den 1 september 2006. Revideringarna motiveras av anpassning till nya europeiska produkt- och utförandestandarder, klimatförändringar och nivå på byggkontroll och byggkunskap.

² Det samlade remissmaterialet, (Bygg och förvaltning)

Pågående revideringar av Boverkets Byggregler

En revidering av BBR avsnitt 5 (brand) har påbörjats, bland annat som en konsekvens av målgruppsanalys. Utredning av vissa juridiska grundfrågor pågår, t.ex. gränsdragning till annan lagstiftning, samhällsmål, värdeskydd samt miljöskydd. De juridiska ramarna har diskuterats med Räddningsverket. En förstudie med förslag till framtida utformning av handböcker har tagits fram. Två delprojekt om nytt system för byggnadsklassificering respektive utrymning av funktionshindrade har genomförts och kommer att avrapporteras i januari 2007. Tidplanen för avsnitt 5 är att handböcker ska vara klara 2009 och reviderade byggregler träda i kraft 2010.

Revidering av avsnitt 3, Utformning och 8 Säkerhet vid användning har pågått under året. I november 2006 var såväl förslag till nya föreskrifter som konsekvensanalyser klara och skickades ut på remiss, dnr 1120-3668/2005 och 1123-3669/2005. I arbetet har en mängd representanter för olika intressenter som brukargrupper, fastighetsägare, projektörer och tillverkare kommit till tals, framför allt genom flitigt anlitade referens- och expertgrupper.

För avsnitt 3 Bostadsutformning är en viktig fråga vilken kravnivå som är rimlig för äldre bostäder, ungdomsbostäder och studentbostäder. Arbetet har också handlat mycket om att göra funktionskraven verifierbara och anpassade till nya levnadssätt. Ett exempel: Äldre personer bor kvar hemma allt längre vilket medför att bostaden blir en arbetsplats. Gränsdragningen mellan vad som ska betraktas som "bostad" och vad som är "arbetsplats" diskuteras. En dialog med Arbetsmiljöverket pågår, om hur myndigheternas föreskrifter förhåller sig till varandra.

I avsnitt 8 Säkerhet vid användning föreslås genomgripande förändringar av reglerna för glas i byggnad, på grundval av kunskap om tillämpningen som framkommit genom uppsiktsverksamheten och efterföljande utredningar. Även kraven på taksäkerhet föreslås att ändras så de ska kunna verifieras på ett bättre sätt. För beräkningarna i konsekvensanalysen har tillgång till statistik på nationell nivå varit viktig. Etablerade beräkningsmetoder för kostnader för sjukvård och produktionsbortfall omfattar endast den yrkesverksamma delen av befolkningen. Detta blir missvisande, eftersom personskadorna kopplade till byggd miljö oftast drabbar barn och äldre. Boverket efterfrågar därför utveckling av beräkningsmetoder som även inkluderar konsekvenser för samhället av att barn och äldre skadas eller förolyckas.

Boverkets konstruktionsregler, BKR

Aktuellt revideringsbehov för Boverkets konstruktionsregler, BKR (Avsnitt 4 BBR) beror i huvudsak på anpassning till nya europeiska produkt- och utförandestandarder, pågående förändring av naturlaster samt en anpassning till dagens kunskapsläge. I revideringen av BKR innebär en stor del av arbetet bearbetning av beställda konsultrapporter.

Förslag till ändring av BKR avsnitt 5 Träkonstruktioner färdigställdes i december 2006, dnr 100-4087/2005. Förslaget kommer att utvärderas och formuleras som byggregler i början av 2007. Revidering av avsnitt 8 Stål pågår, men den slutförs först när Boverkets handbok om stålkonstruktion, BSK, 99-revideringen är avslutad i mars 2007. Revidering av BKR avsnitt 6 Murverk vilar pga hög arbetsbelastning men, återupptas våren 2007.

Nationella bilagor till Eurokoder

Arbetet med nationella bilagor/annex (NA) till Eurokoder fortskrider i stort sett som planerat. De beskriver de nationella parametrar som behövs för att utnyttja Eurokoderna på ett ändamålsenligt sätt. Dessa anpassningsdokument publiceras både som EBS (föreskrifter och allmänna råd om tillämpning av Eurokoder) och som en bilaga till själva Eurokoden.

Fastställd under året är EBS 3, dnr 1223-339/2006, vari ingår

SS-EN 1991-2 Trafiklast på broar

SS-EN 1991-1-2 Allmänna laster – Termisk och mekanisk verkan av brand

Följande har varit på remiss under året och bearbetning pågår:

- NA till SS-EN 1991 A1 bilaga A2
- NA till SS-EN 1995-1-1
- NA till SS-EN 1995-1-2 Trä – brand

Följande remisser håller på att förberedas:

- NA till EN 1992-1-1 Betong
- NA till EN 1992-1-2 Betong – brand
- NA till SS-EN 1991-1-4 Vindlast
- NA till SS-EN 1993-1-1 Stålkonstruktioner

Val av nationella parametrar till ett antal andra delar av Eurokodsyste­met pågår. Remittering återstår.

Åtgärder i byggande och förvaltning för ökad energieffektivisering och god inomhusmiljö i bostäder och lokaler.

Boverket har under året genomfört en rad åtgärder för framtida energieffektivisering enligt miljö- och klimatmålen. För varje åtgärd arbetar vi med utgångspunkten att energieffektivisering ska åstadkommas utan att i onödan riskera andra värden, särskilt inomhusmiljö och kulturvärden/arkitektur, helt enligt EG-direktivet om energideklarationer av byggnader. Principen är att andra värden bevaras eller utvecklas när energieffektivisering utförs i en byggnad. Att verka för ett sådant synsätt är enligt en samstämmig omvärld³ inte främst en fråga om teknisk utveckling, utan om förvaltningskunskap i både social, ekonomisk och teknisk mening. Boverket har därför lagt stor vikt vid omvärldsorientering, information och dialog i olika former, något som självklart ingår i vårt uppsiktsansvar.

Parallellt med revidering av BBR 6 och 9 var det stora åtagandet att implementera EG-direktivet om energideklaration för byggnader, särskilt föreskrifter för deklarer­ing, och för Oberoende Expert. Boverket har tagit fram olika underlag för deklaranterna för att säkra rimlig jämförbarhet mellan olika deklara­tioner. Stor vikt har även lagts vid sättet att informera den centrala målgruppen för deklara­tionerna, nämligen de som bor eller arbetar i byggnaderna samt att mobilisera de starka budskapsbärande nätverk av ombud och experter för att effektivt informera, kommunicera och diskutera problemkomplexet⁴.

Bebyggelsens energi, tekniska status och inomhusmiljö: Boverket har under 2006 aktivt deltagit i Miljö- och Samhällsbyggnadsdepartementets förberedelsearbete för projektet BETSI (Bebyggelsens energi, teknisk status och inomhusmiljö). I december 2006 fick Boverket uppdrag av regeringen att genomföra det planerade projektet, med avrapportering 1 december 2008⁵. I slutet av året pågick planering för genomförande av uppdraget .

Stegvis STIL: Boverket har också samarbetat med Energimyndigheten i projektet stegvis-STIL, som handlar om energiförbrukning i skolor. Syftet är att beskriva skolor och förskolors energiförbrukning, inomhusmiljö och teknisk status. Tolv möten har hållits med projektgruppen under 2006 och drygt 130 fastigheter har besiktigats.

³ Se t.ex. Energi­alliansens slutrapport till Boverket, Byggherreforum se

⁴ Byggherreforum, BQR, BIC, Energi­alliansen, branschorgan samt Boverkets, Byggråd, Energiråd Kvalitetsråd och Stadsmiljøråd samt de tekniska högskolorna.

⁵ Uppdrag till Boverket beträffande byggnaders tekniska utformning, mm. Boverkets dnr 10124-5246/2006, regeringens beslut M2006/5756/Bo.

Energideklarationer för byggnader, tidplan m.m.

Lag (2006:985) om energideklaration för byggnader beslutades 15 juni och trädde i kraft 1 oktober i år. Förordningen (SFS 2006:1592) om energideklaration för byggnader utfärdades 21 december 2006 och träder i kraft 1 februari 2007. Ett tidigt förslag till föreskrifter som byggde direkt på lagen remissbehandlades under hösten. Föreskrifterna justeras för närvarande i enlighet med förordningen och sänds på ny remiss i början av 2007.

Verket har informerat, besvarat frågor, skrivit och besvarat artiklar. Vi har även deltagit tillsammans med Energimyndigheten, Naturvårdsverket och Konsumentverket i ett brett upplagt kampanjarbete med hushåll och icke professionella fastighetsägare som målgrupp. Se även nedan under "Genomförda informationsinsatser" samt avsnittet om Energipolitiken.

Allmänna råd om ändring av byggnad,

Boverkets allmänna råd om ändring av byggnader har konsekvensändrats i förhållande till BBR-revideringarna (se ovan). Särskild uppmärksamhet har ägnats åt råd för energieffektivisering, inomhusmiljö och kulturvärden. Den nya utgåvan av BÄR gick till tryck strax före årsskiftet.

Hissar

En ändring av föreskrift om hissar och vissa andra motordrivna anordningar beslutades av Boverkets styrelse den 6 november och träder i kraft 1 januari 2007 (BFS 2006:26, H10). Ändringen innebär att vissa förbättringskrav ställs på befintliga hissar och skidliftar.

Obligatorisk Ventilationskontroll, OVK

En slutrapport från regeringsuppdrag och försöksverksamhet (2000-2005) om undantag från OVK lämnades till departementet under hösten⁶. Rapporten redovisar att undantag kan medges under vissa förhållanden.

Förordningen om funktionskontroll av ventilationssystem ändrades enligt verkets förslag med avseende på energiaspekter den 1 januari 2007. Därför har Boverket tagit fram förslag till allmänna råd. Förslaget sändes för synpunkter till Boverkets referensgrupp i december 2006.

Övriga föreskrifter och allmänna råd

Vatten- och värmemätare

Boverkets föreskrifter om vatten- och värmemätare har upphävts och upphörde att gälla från och med 30 oktober 2006 (BFS 2006:10), i och med att ett mätinstrumentdirektiv trädde i kraft. Direktivet är mycket bredare än Boverkets ansvarsområde och omfattar flera olika mätinstrument, till exempel vattenmätare, elmätare, automatiska vågar, bränslepumpar och taxametrar. SWEDAC har tagit över föreskrifts- och tillsynsansvaret även för de mätinstrument som andra myndigheter tidigare ansvarade för.

Sakkunnig kontrollant kulturvärden, KUL

Föreskrifter för certifiering av sakkunnig kontrollant kulturvärden vid ändring av byggnadsverk, KUL 1, har tagits fram och beslutats⁷. Föreskrifterna är ett led i arbetet med att åtgärda den bristande efterlevnad av varsamhetskravet, särskilt i samband med inre ändring. Information om föreskriften har spridits genom nyhetsbrev⁸, artiklar i fackpress⁹ och genom medverkan i olika konferenser.

⁶ Undantag från obligatoriska ventilationskontroller – Slutrapporter från ett regeringsuppdrag 2000-2005. Boverket 2006, dnr B6088-1292/2000

⁷ KUL 1 (BFS 2006:6)

⁸ Boverket Informerar 2006:3

⁹ Planera Bygga Bo 1/06, Arkitekten augusti 2006, Arkitekten september 2006, DIK Forum nr 3, 06 och Byggnadskultur 3, 2006.

Vägtunnlar

En vägtunnelföreskrift har tagits fram i samverkan med Räddningsverket och Vägverket, med anledning av Vägtunneldirektivet. En bred referensgrupp med ytterligare intressenter har haft möjlighet att diskutera arbetet vid två tillfällen. Förslaget skickades på remiss 20 december 2006, dnr 1236-3984/2006..

Värmepannor

Boverkets föreskrifter (1997:58) om effektivitetskrav för nya värmepannor som eldas med flytande eller gasformigt bränsle har ändrats (BFS 2006:5) i enlighet med ändringar av direktivet om värmepannor.

Koppling föreskrifter – miljömål

Samtliga åtgärder Boverket redovisar ovan under ”Verksamhetsgren Hållbart byggande och förvaltning” syftar även till att främja miljömålet God Bebyggd Miljö. Vi kan se en direkt koppling mellan God bebyggd miljö delmål 6 energianvändning och de ändringar som gjorts i bl.a. energiavsnittet i BBR, t.ex. ändring m.a.p. utsläpp till omgivningen som syftar till att minska miljöbelastningen från elanvändning vilket är helt i linje med delmålet. Det är också positivt för energidelmålet att energifrågorna lyfts fram i flera andra sammanhang, t.ex. BÄR och OVK. Kopplingen till God bebyggd miljö delmål 7 inomhusmiljö är också konstruktiv. Att de krav som finns i BBR nu är verifierbara ökar möjligheten till bättre tillämpning av reglerna vilket på sikt borde ge bättre inomhusmiljö (stödjer övergripande delmålstexten). Det finns höga förväntningar på det omfattande arbete som påbörjats för att ge bättre underlag för utveckling av delmålet.

Koppling föreskrifter – EU-harmonisering

All byggregelrevidering och införlivande av Eurokoder sker bland annat för att de ska harmonisera med EG-direktiv, som ju ofta initierar revideringsarbetet. Föreskrifterna stödjer EU-harmoniseringen särskilt tydligt där utgivna föreskrifter föranletts av ett EG-direktiv. Exempel på detta är föreskrifterna om hissar och motordrivna anordningar som 2006 utökats till att i viss mån också omfatta krav på befintliga hissar och skidliftar samt ändringarna i föreskriften om effektivitetskrav på värmepannor. Ett annat exempel är införlivande av vägtunneldirektivet genom en vägtunnelföreskrift som tagits fram av Boverket i samråd med Räddningsverket och Vägverket.

Ytterligare ett exempel är att Boverkets föreskrifter om vatten- och värmemätare upphävts i och med att ett mätinstrumentdirektiv trädde i kraft. I detta fall medförde EU-harmonisering av Boverkets föreskrifter en minskning av myndighetens ansvarsområde.

Boverkets föreskrifter bygger i allt större utsträckning på harmoniserade standarder. Endast ett fåtal av dessa är översatta till svenska från originalspråken engelska, tyska och franska. De är dessutom endast tillgängliga mot betalning till SIS. Det är önskvärt att samtliga till regelverket kopplade standarder finns tillgängliga på svenska vilket skulle medföra mindre tolkningsutrymme och en jämnare kvalitet i tillämpandet av standarderna.

En diskussion förs med Swedish Standards Institute, SIS¹⁰, om möjligheterna att göra de standarder som Boverket i sina föreskrifter hänvisar till mer tillgängliga för användarna av föreskrifterna.

¹⁰ SIS är en fristående ideell förening med medlemmar från både privat och offentlig sektor. Sis är som medlemmar i det europeiska samarbetet CEN och i det globala samarbetet ISO. en del av det europeiska och globala nätverk som utarbetar internationella standarder.

Radon

Boverkets uppdrag, att tillsammans med länsstyrelserna, genomföra en informationskampanj om radon i egnahem och möjligheten att få bidrag för radonsanering, fortsatte under våren 2006. Därefter genomfördes en metautvärdering av kampanjen. Utvärderingens resultat bygger bl.a. på intervjuer med länsstyrelser och kommuner som fungerade som vidareinformatörer i kampanjen. Sammanfattningsvis får kampanjen ett mycket gott betyg. Framför allt menar många att det är värdefullt att radonfrågan sätts i fokus och uppmärksammas från nationellt håll.

Kampanjen startade på nytt inför uppvärmningssäsongen 2006/2007, dock i mindre skala. Ett seminarium, "Koll på radon", erbjöds till de kommuner och länsstyrelser som hade missat förra årets seminarier. Ett erfarenhetsseminarium med särskilt fokus på kommunikation ordnades också. Åtta länsstyrelser valde att mer aktivt följa upp kampanjens aktiviteter som bestod av viss annonsering och en informationsfilm på SVT:s Anslagstavlan. Kampanjwebben "Radonguiden" utvecklades vidare, liksom informationsmaterialet. I maj fick radonkampanjen pris för "bästa information" i tävlingen Guldeken, en regional marknadsföringstävling.

En effekt av den intensiva informationskampanjen som genomfördes mätsäsongen 2005/2006 går nu att läsa av i bidragsstatistiken. I år har 2 720 ansökningar beviljats, vilket är en markant ökning jämfört med tidigare år.

Verksamhetsgren Uppsikt och kunskapsförmedling

Mål

Uppsiktsprocessen och kunskapsförmedling skall främja en effektiv och ändamålsenlig tillämpning av plan- och bygglagen, lagen (1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m. och Boverkets föreskrifter, samt omfatta innebörden av domar enligt miljöbalken i förhållande till dessa lagar.

Åtterrporteringskrav

1. Boverket skall redovisa en bedömning av hur kommunernas och länsstyrelsernas insatser i fråga om tillsyn i byggandet har utvecklats samt om systemet fungerar och efterlevs. Verket skall särskilt redovisa egna insatser på detta område inom ramen för sitt uppsiktsansvar.
2. Boverket skall utvärdera effekterna av tillämpningen av sina föreskrifter samt lämna förslag till ytterligare åtgärder för att syftet med reglerna skall nås. Undantag från detta gäller de föreskrifter som träder i kraft under 2006, för vilka Boverket istället skall redovisa genomförda informationsinsatser, särskilt avseende BBR.

Sammanfattning måluppfyllelse

Boverket arbetar på flera sätt med att främja en effektiv och ändamålsenlig tillämpning av PBL, BVL och tillhörande tillämpningsregler. Ett viktigt redskap är en god kommunikation med andra aktörer inom byggsektorn.

Boverket har under året genomfört två stora informationssatsningar om lagstiftningen och regelverken, dels när det gäller BBR och dels när det gäller lagstiftningen om enkelt avhjälpna hinder.

Vi har under året deltagit i konferenser, seminarier m.m. för att sprida kunskap och delta i diskussionen såväl som behandlat frågor av vikt och större uppdrag i våra egna och andras råd och expertgrupper. En viktig del av uppsiktsarbetet är att slutsatser dras av sammanställningar och analyser av det stora antal remisser och förfrågningar från myndigheter, bransch och allmänhet som hanteras varje år. Arbetet pågår med att systematisera och effektivisera det arbetet.

Trots stora informationsinsatser inom byggområdet kan vi fortfarande se betydande brister i tillämpningen av regelverket. Många kommuner anser sig inte ha ekonomiska möjligheter att följa utvecklingen av lagstiftningen eller bedriva ett aktivt tillsynsarbete.

Med bättre helhetssyn över planering och byggande och förbättrade rutiner mellan statens olika delar i tillsyns- och uppsiktskedjan kommer uppsiktsarbetet att bättre kunna främja en effektiv och ändamålsenlig tillämpning av regelverket.

De två stora informationssatsningar om lagstiftningen och regelverken som Boverket genomfört under året har tagits emot positivt av målgrupperna och medverkat till att främja en effektiv och ändamålsenlig tillämpning av regelverket.

Uppsikt och tillsyn

Allmän uppsikt över plan- och byggnadsväsendet

Boverket har den allmänna uppsikten över plan- och byggnadsväsendet i Sverige. Under senare år har vid flera tillfällen uppmärksamats brister i vår byggda miljö. Detta har ytterligare betonat behovet av ett systematiskt uppsiktsarbete.

Boverket har ambitionen att skapa en sammanhållen syn på uppsiktsansvarets utformning och omfattning där planering och byggande ses som en helhet. Boverkets uppsikt är till stora delar beroende av länsstyrelsernas tillsyn. Samtidigt är länsstyrelserna beroende av Boverket för att utforma sitt tillsynsarbete. Samordningsgruppen mellan Boverket och länsstyrelserna (BULT-gruppen) har under året hittat sina former för arbetet och är väl fungerande. Ansvarsområdet omfattar uppsikt och tillsyn över plan- och byggnadsväsendet i sin helhet, dvs. allt från översiktsplanering till konkreta byggnader och anläggningar. Målet för BULT-gruppens arbete är att utgöra ett stöd för arbete och samordning såväl mellan Boverket och länsstyrelserna som internt inom respektive verksamhet. Gruppen är ett forum för ömsesidig information och diskussion, en utsiktsplattform och en tankesmedja.

Utvecklingen av samarbetet fortsätter mellan dem som på verket ansvarar för uppsikt över planväsendet och dem som ansvarar för motsvarande för byggnadsväsendet. Detta underlättar en tillsyn och uppsikt utifrån ett helhetsperspektiv på planering och byggande.

Boverkets arbete med uppsikt över byggnadsväsendet

Boverket följer upp tillämpningen av regelverket genom en aktiv utåtriktad verksamhet och genom löpande kontakter med länsstyrelser, byggnadsnämnder och bransch. Vi deltar och medverkar även i konferenser, branschmöten, seminarier etc. för att sprida kunskap och delta i diskussioner inom vårt ansvarsområde. Vi har under året exempelvis medverkat vid flera vidareutbildningstillfällen för kvalitetsansvariga (KA-dagar) och vid Föreningen Sveriges Byggnadsinspektörers årliga möte. I utarbetandet av regler och andra arbetsuppgifter utgör våra råd och expertgrupper ett stöd. Verket har under året exempelvis medverkat vid flera fortbildningar för sektorn och även fört dialog med högskolorna om grundutbildningen för arkitekter och ingenjörer.

En viktig kunskapskälla i uppsiktsarbetet är den löpande ärendehandläggningen i form av brev-, e-post- och telefonförfrågningar. En mängd frågor från kommuner, länsstyrelser, bransch och allmänhet har besvarats. Dessa kontakter ger signaler och viktig kunskap om bl.a. tillämpnings- och tolkningsproblem som sedan används i arbetet med att förbättra regelverket.

Vanligt förekommande frågor har varit Boverkets föreskrifter och handböcker, byggnadshöjd, enkelt avhjälpna hinder, certifiering av energiexperter, barnsäkerhet, toaletter i butiker, tillgänglighet på hotell, utformning av äldreboenden, friggebodar samt om mått, begrepp och definitioner. Också frågor om energideklarationer, värmepumpar, ventilation och buller, tunnelsäkerhet, sprinklers, radon, avfallsutrymmen, skorstenar, brandskydd för inglasade balkonger samt runt eldstäder, utrymning av funktionshindrade, samt om olika byggmaterial. Många frågor kan sorteras under byggnadsnämndernas kompetensområde och vi hänvisar många dit.

En inventering har under året utförts för att se hur väl typhus uppfyller huvudkraven på tillgänglighet för personer med nedsatt rörelseförmåga. Inventeringen omfattar tjugo småhusfabrikanter med sammanlagt 632 hustyper och är i huvudsak baserad på försäljningsmaterial, vilket innebär att bedömningen avser fabrikantens produkt och inte antal faktiskt byggda hus. Inventeringen visar att småhusen i huvudsak klarar kraven bra med reservation för utformning av kök, nivåskillnader inom våningsplanet och placering av toalettstol i hygienrum. Flera hustyper skulle klara tillgänglighetskraven bättre med små förändringar av utformningen. Inget slutningshus med entré i suterrängplanet klarar kraven enligt BBR på funktioner i entréplanet. Inventeringen har redovisats i Planera Bygga Bo, nr 6/06.

Kommunernas och länsstyrelsernas tillsyn över byggandet

Boverket bedömer att tillsynsverksamheten på länsstyrelserna fortfarande ligger på en alltför låg nivå. Variationen mellan länsstyrelserna är stor, de större länsstyrelserna kan arbeta och arbeta mer med tillsyn än de mindre. Boverkets uppföljning av lagstiftningen om enkelt avhjälpna hinder 2005 ledde fram till bedömningar och förslag som redovisades till regeringen under hösten 2005. De rapporter som länsstyrelserna skickat till Boverket med anledning av återrapporteringskravet för 2006 pekar inte på att läget förändrats i någon nämnvärd utsträckning. Boverkets bedömningar och förslag från uppföljningen 2005 är med andra ord fortfarande i högsta grad aktuella.

De flesta länsstyrelser uppger att de under året har bedrivit någon form av tillsyn över tillämpningen av lagstiftningen om enkelt avhjälpna hinder. I de flesta fall har den dock varit av begränsad omfattning. Andelen aktiva insatser är liten. Några länsstyrelser anger att det kommer att bli svårare att motivera insatser avseende byggområdet, när räntebidragsprövningen upphör och ärenden därmed inte automatiskt inkommer till länsstyrelsen. De flesta länsstyrelser anger att behovet av klargörande av vad länsstyrelserna egentligen förväntas göra som tillsynsmyndighet enligt PBL är fortsatt mycket stort. Länsstyrelserna pekar också på att resurs- och kompetensfrågan är något som måste lösas för att möjliggöra tillsynsarbete i större omfattning än idag.

Länsstyrelsernas tillsyn har redovisats som seminarier, kommunbesök, enkäter, hantering av anmälningar. Två länsstyrelser har rapporterat att de inte utfört någon tillsyn alls - den ena med hänvisning till underbemanning, den andra utan att lämna någon särskild motivering.

Uppsiktsresultat från länsstyrelsemötena redovisas under rubriken *Övriga insatser*. Mer om vad som i sak framkommit om tillämpningen i länsstyrelsernas skriftliga rapportering till Boverket redovisas separat tillsammans med övriga återrapporteringar från länsstyrelserna i Boverkets redovisning av länsstyrelsernas återrapportering enligt regleringsbrevet 2006, dnr 229-1706/2006.

Genomförda informationsinsatser

I Boverkets kommunikationsstrategi, som tagits fram för att säkerställa spridningen av de reviderade byggreglerna, prioriteras informations- och utbildningsföretag samt länsstyrelsernas och kommunernas tillsynsfunktioner. Dessa grupper har viktiga roller som vidareinformatörer. Ledamöter i Boverkets Byggråd respektive i Boverkets Energiråd har ombetts att var för sig fungera som vidareinformatörer enligt en fastställd kommunikationsplan.

Ett särskilt utbildningsmaterial för vidareinformatörer togs fram till en seminarieserie, kallade BBR-dagarna. Först ut var ett seminarium för vidareinformatörer, dvs. informations- och utbildningsföretag och bransch- och intresseorganisationernas informations- och omvärldsbevakningsenheter. Nästan 100 personer deltog. BBR-dagarna för kommuner och länsstyrelser har hållits på 14 platser runt om i landet, från Skellefteå i norr till Malmö i söder. 800 deltagare representerade 20 länsstyrelser och nästan 200 kommuner. Seminarierna har ordnats i samarbete med länsstyrelserna och Sveriges kommuner och landsting.

Syftet är förutom ren kunskapsförmedling, att få igång en dialog om tillsyns- och tillämpningsfrågor på lokal och regional nivå. Två frågeställningar uppmanade till diskussion: *Hur*

fungerar BBR som verktyg i den kommunala verktygslådan? och Hur kan vi stärka uppsikts- och tillsynsprocessen på den kommunala, regionala och nationella nivån? En summarisk sammanställning av diskussionerna visar att man efterlyser mer resurser i form av pengar, personal och ökad kompetens på alla nivåer, mer fokus på byggtillsyn samt bättre kontakt, kommunikation och erfarenhetsutbyte mellan Boverket, länsstyrelser och kommuner.

I en kommande rapport där externa synpunkter sammanställs, utvecklas Boverkets fortsatta reviderings- och kommuniceringsarbete, både när det gäller reglernas innehåll och fortsatta kommunikationsinsatser. Innehållet blir också underlag till ”frågor och svar” som publiceras på Boverkets hemsida (www.boverket.se).

Boverket har under genomfört regeringsuppdraget att spridit information om de nya reglerna om *enkelt avhjälpna hinder*. De tidigare genomförda informations- och inspirationsinsatserna till kommunala förtroendemän och tjänstemän anpassades under 2006 även till fastighetsägare, projektörer, universitet och högskolor samt länsstyrelser.

Boverket har under året samarbetat med representanter för dessa grupper när det gäller konferenser, utbildningar och spridning av informationsmaterial. Bland annat har verket tagit fram en utbildningsmapp med information om lagstiftning m m som spridits brett i sektorn.

Boverkets strategi med såväl direktinformation till nyckelpersoner samt till vidareinformatörer inom nyckelorganisationer, nätverk, våra egna råd samt utbildningsorgan för såväl grund- som fortbildning torde ha stärkt måluppfyllelsen. Likaså bedömer vi att verkets under året påbörjade satsning att stärka dialogen mellan de tre världarna: utbildning/forskning, praktik och myndighetsutövning kommer att resultera i en kvalitetshöjning av uppsiktsarbetet. Utvärdering av vårt kommunikationsarbete kommer att ske.

Övriga insatser

Effekterna av tillämpningen av PBL, BVL, domar enligt miljöbalken och Boverkets föreskrifter
Bevakning och korta referat av relevanta rättsfall av tillämpningen avseende PBL, BVL, domar enligt miljöbalken och Boverkets föreskrifter görs kontinuerligt. Via Boverkets hemsida finns nu referat till alla relevanta domar från kammarrätterna från 1998 till och med 2006. Domar av särskild betydelse för Boverkets verksamhetsområde kommenteras i Boverkets tidskrift *Planera Bygga Bo*.

NUTEK:s mätning av företagens administrativa bördor

Boverket har bistått verket för näringslivsutveckling, NUTEK, i deras uppdrag att mäta företagens administrativa kostnader för att upprätta, lagra eller överföra information eller uppgifter som föranleds av krav inom området för plan- och bygglagen. Boverket har i uppdraget hjälpt till att kvalitetssäkra de informationskrav riktade mot företagare som identifierats i lagstiftningen inom verkets ansvarsområde och deltagit i diskussioner om resultatet av genomförda intervjuer.

KLIMP - klimatinvesteringsprogrammet

Boverket deltar i Naturvårdsverkets regeringsuppdrag i egenskap av samrådsmyndighet. Insatsen är att bistå med beredning av ett antal ärenden varje år. I början av året bereddes 28 bidragsansökningar till Klimatinvesteringsprogrammet, dessa redovisades till Naturvårdsverket den 24 februari 2006, dnr 10129-4628/2005. I december 2006 fick Boverket av Naturvårdsverket ytterligare 47 ansökningar som ska beredas i början av 2007, dnr 10129-5088/2006.

Boverket bidrar också med kunskap och vägledning inom området hållbart byggande och förvaltning genom medverkan i andra myndigheters, kommuners och organisationers verksamhet.

Detta sker dels i form av kortare insatser, dels i fasta nätverk. Här nedan ges några konkreta exempel.

Bygga Villa-projektet syftar till att utveckla ett verktyg som ska hjälpa den enskilde småhusbyggaren att hitta rätt bland information och tjänster vid planering, byggande och boende. Projektet, som baseras på 24-timmarsmyndigheten, drivs av ett konsortium där Boverket deltar och som leds av Lantmäteriverket.¹¹

Revidering av *Boverkets handbok om stålkonstruktioner, BSK99* har påbörjats. Revideringen gäller framförallt avsnitten om utförande och kontroll, samt införande av nya europeiska produkt- och utförandestandarder. En sammanslagen och uppdaterad utgåva av *Boverkets handbok om betongkonstruktioner, BBK*, innefattande alla tidigare ändringar och rättelser har publicerats på Boverkets hemsida. De bägge skrifterna är inga handböcker i bokstavlig mening, utan råd. hur föreskrifter i Boverkets konstruktionsregler, BKR, kan uppfyllas.

Uppsiktsarbetet har resulterat i en pågående omprövning av verkets policy att inte publicera egna kunskapssammanställningar om hur samhällskraven kan uppnås. I de fall där det visat sig att det inte finns ett gemensamt intresse i branschen för att tillhandahålla vägledande och kunskapsgivande skrifter om samhällskraven, överväger Boverket att själv tillhandahålla sådana.

Boverkets kartläggning av bebyggelsens prestanda

Boverket medverkar i *Handsam-gruppen* för tillgänglighetsfrågor. En viktig fråga under året har varit hur mätningarna av funktionshindrades tillgänglighet i resandet ska fortsätta (hittills har fyra mätningar gjorts). Mätmetoden behöver revideras m.a.p. större tydlighet i resultaten. En annan viktig fråga för Handsam-gruppen är de framtida formerna för arbetet, eftersom det sammankallande ansvaret övergått från Rikstrafiken till Myndigheten för handikappolitisk samordning, Handisam.

Inom säkerhetsområdet deltar Boverket bland annat i det nyinrättade *Barnsäkerhetsrådet* och i *SAMS-gruppens* särskilda arbetsgrupp för äldresäkerhet. Boverket har under året medverkat i seminarieserien *Utrymning för alla* med diskussioner kring utrymning av funktionshindrade ur kulturbyggnader.

Ett inledande möte med Skolverket har hållits angående deras uppdrag att under 2007 inventera *funktionshindrades tillgänglighet i grund- och gymnasieskolor*. För Boverkets *referensgrupp för vattenskador* har presenterats statistik om vattenskador (antalet var lägre 2005 än tidigare år).

I november presenterades Boverkets, Smittskyddsinstitutets och VVS-installatörernas rapport *Legionella i vatteninstallationer*¹². Rapporten baseras på undersökningar av vatteninstallationer som kunnat kopplas till personer med konstaterad legionellainfektion.

Boverket har också deltagit som aktiv samverkanspart i Kemikalieinspektionens regeringsuppdrag *Bättre information om farliga ämnen i byggmaterial*.

Se även ovan om kartläggningar av byggnaders energiprestanda och inomhusmiljö.

Ytterligare exempel på nätverk och fasta grupper där Boverket finns representerat är *Samrådsgruppen för bättre inomhusklimat* (ventilationsfrågor, föreskrift om energi och ventilation) och *Naturvårdsverkets avfallsråd* (bl.a. byggavfall).

¹¹ Bygga villa: http://www.lantmateriet.se/templates/LMV_Page.aspx?id=10445

¹² Legionella i vatteninstallationer. Boverket, Smittskyddsinstitutet och VVS-installatörerna 2006.

Verksamhetsgren Internationellt samarbete och Europaharmonisering

Mål

Ökat samarbete och genomslag för Sveriges ståndpunkter i EU-arbetet, Europaharmoniseringen och det internationella arbetet.

Åtterrapporeringskrav

Boverket skall redovisa erfarenheter samt resultat och effekter av det internationella samarbetet och Europaharmoniseringen särskilt avseende:

- det arbete som kan inriktas på att främja hållbar utveckling, t.ex. god inomhusmiljö och energieffektivisering,
- standardiseringen inom byggområdet fördelat på sådant som är föranlett av beslutade EG-direktiv samt övrigt arbete med standardisering.

Boverket skall följa utvecklingen och redovisa hur arbetet att föra in aspekter för hållbar utveckling i standarder har bedrivits och vilka resultat som uppnåtts. En sammanställning över deltagandet i standardiseringsarbetet under året skall redovisas.

Sammanfattning måluppfyllelse

Boverket arbetar på många sätt för ökat samarbete och genomslag för Sveriges ståndpunkt i EU-arbetet, Europaharmoniseringen och det internationella samarbetet. Medarbetare deltar i expertgrupper till EU-kommissionen, i nordiska nätverk och i andra grupper samt är mycket aktiva inom standardiseringen bl.a. genom deltagande i flera kommittéer och arbetsgrupper både i Sverige och ute i Europa. Mycket arbete har också gjorts via Internet.

Då resurserna är begränsade kan vi inte delta i alla relevanta grupper utan prioriterar de som har bäring på hållbar utveckling, bl.a. de grupper som arbetar med inomhusmiljö och energieffektivisering.

Boverket har under året fört fram svenska ståndpunkter i flera olika sammanhang. Dessa förankras på nationell nivå genom information till och diskussion inom våra olika nätverk, inte minst i alla de arbetsgrupper inom SIS där Boverket deltar. En röd tråd genom arbetet är att lyfta fram aspekter för en hållbar utveckling – ofta kopplat till det nationella miljömålsarbetet. Vi anser att målet för verksamhetsgrenen är uppfyllt.

Internationella insatser för en hållbar utveckling

Verket har deltagit i flera konferenser och arbetsgrupper utöver det som redovisas nedan. Aspekter på hållbar utveckling förs fram i möjligaste mån i dessa sammanhang.

Inom EU har Boverket följt och i viss mån deltagit i arbetet med att revidera Nya Metodens direktiv (New Approach). Kommissionen väntas nu presentera ett färdigt förslag under februari 2007. I arbetet med att revidera Byggproduktdirektivet har Kommissionen anlitat en konsultgrupp för att utvärdera direktivet. För detta ändamål deltog Boverket i styrgruppen och en efterföljande workshop till konsultrapporten.

Kommissionen har också drivit fram att medlemsstaterna samarbetar kring införandet av direktivet om byggnaders energiprestanda, EBPD, i gruppen EBPD Concerted action. Ett flertal möten har hållits i olika länder och Boverket har deltagit tillsammans med bl.a. Energi-myndigheten.

Utanför kommissionen deltar Boverket i European Construction Network (ECN), en inofficiell grupp av beslutsfattande byggmyndigheter inom EU som brukar mötas två gånger per år i respektive ordförandeland för att diskutera byggfrågor. Detta år hölls dock bara ett möte.

Boverket är på uppdrag av regeringen ansvarigt för genomförandet av flera EG-direktiv i Sverige, och deltar aktivt i utvecklingen av direktiven på Europeanivå. Detta arbete sker centralt i kommissionen men också i särskilt utpekade expertgrupper inom vissa områden. Myndigheten ansvarar för genomförande av följande direktiv i Sverige: byggproduktdirektivet, hissdirektivet, panndirektivet, direktivet om linbanor, vägtunneldirektivet samt direktivet om byggnaders energiprestanda.

Boverket har aktivt medverkat i harmoniseringsarbetet bl.a. genom deltagande i:

- Ständiga byggkommittén (SCC, 2 möten) som hanterar alla frågor kring genomförandet av byggproduktdirektivet
- Den Förberedande gruppen (PG, 2 möten) förbereder de tekniska frågorna inför SCC
- Material i kontakt med dricksvatten (7 möten)
- Farliga ämnen i byggprodukter (2 möten): vägledning till standardiseringen, kompletterande upplysningar till mandat M/366
- De Nationella korrespondenterna för Eurokoder (ENC, 1 möte) arbetar för att underlätta införandet av europeiska beräkningsreglerna i medlemsstaterna
- Ständiga kommittén för linbaneanläggningar (2 möten): kommissionen har tagit fram en vägledning som ska underlätta tolkning av direktivet
- Ständiga hisskommittén (1 möte)
- Svensk referensgrupp inför möte med kommissionens expertgrupp för brandsäkerhet, där Sverige representeras av SP på uppdrag av Boverket.

En kinesisk delegation besökte Boverket i oktober och fick en genomgång av den svenska bygglagstiftningen, idén med funktionskrav samt miljömålsarbetet. I Kina används detaljerad lagstiftning i ett helt centralstyrt system, och besökarna hade svårt att förstå omfattningen av det ansvar som i Sverige läggs över från myndigheterna på andra aktörer i samhället.

Ett europeiskt samarbetsprojekt om inomhusmiljö, hälsa och byggmaterial har inletts. Deltagare i övrigt kommer från främst Nederländerna, Danmark och Tyskland och syftet är dels en kartläggning till gagn för standardiseringen farliga ämnen i byggprodukter och dels att beskriva möjligheterna till utveckling av miljöaspekterna i byggproduktdirektivet vid den förestående revideringen av direktivet. Projektet delfinansieras av tyska miljödepartementet (Umweltsbundesamt, UBA).

Tre möten har hållits i referensgruppen EU/Bygg, en grupp för utbyte av information om främst EU-frågor mellan Boverket, Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet och byggsektorn.

I samband med ovanstående har Boverket under året bl.a. besvarat ett antal remisser, ett stort antal telefon- och brevfrågningar om import av byggprodukter, CE-märkning, anmälda organ etc., samt bevakat internationella notifieringar på byggområdet. Vidare deltar Boverket som observatör och kunskapsförmedlare i två möten med den Svenska Spegelgruppen för Anmälda organ CPD och har informerat i föredrag och på konferenser om CE-märkning m.m.

Standardiseringsarbetet

Hållbar utveckling genomsyrar allt arbete med och kring standardiseringen. Dessa arbetsgrupper arbetar med att stötta CEN i processen med framtagande av nya standarder. Över 60 procent av planerade harmoniserade standarder till byggproduktdirektivet är nu annonserade i Europeiska unionens officiella tidning, EUT, och ytterligare 10 procent är färdiga och väntar på publicering. Nära 100 procent (1.500 st) av alla hjälpstandarder är klara och det tekniska arbetet för alla Eurokoder (58 +2 annex) är färdigt.

TEK 10, Boverkets kungörande av tekniska specifikationer m.m. för att införliva rådets direktiv 89/106/EEG (Byggproduktdirektivet) har getts ut som BFS 2006:19.

Deltagande i internationella standardiseringsgrupper

Arbetet inom den europeiska standardiseringsgruppen CEN/TC 264/WG 7 (emissioner från byggmaterial, där Boverket haft sekretariat) är klart, och gruppen avtackades 2006. Boverket har också avslutat sitt arbete i sekretariatet för en arbetsgrupp inom CEN TC 250.

Boverket arbetar också inom CEN med luftbehandlingsteknik och bostadsventilation med standardisering av funktionskontroll av ventilation resp. luftkonditionering med anledning av energidirektivet. Vi har även medverkat i CEN:s arbete med farliga ämnen i byggprodukter liksom med säkerhetskrav på rullramper.

Arbetet med ISO-standarden om tillgänglighet (genom SIS TK 453) pågår men är omfattande och tidskrävande. TK 453 har vid några tillfällen under 2006 haft möjlighet att framföra synpunkter på det utkast till Committee Draft som är under arbete.

Deltagande i nationella standardiseringsgrupper

Deltagandet i nationella spegelgrupper inom SIS är mer omfattande än engagemanget på internationell nivå och gäller i stort sett samtliga grupper i tabell 10. Att allt fler möten styrs över till telefon och/eller internetsamarbete har gjort att resandet kunnat hållas ner – samtidigt som flödet av dokument tyvärr har ökat mycket.

Boverket har tillsammans med Vägverket och Banverket en pågående dialog med "Swedish Standard Institute"(SIS) om fördelning av ansvar och kostnader för spridning av standarder till användarna. De problem som de tre verken ser är dels, att standarder numera utförs som s.k. CEN-standarder, dvs dokumenteras på engelska eller franska, dels att dokumenten är dyra i inköp och begränsade av copyrights. Boverkets uppfattning är att där allmänna råd om samhällskraven (enl. BBR & BKR) utgörs av standarder bör deras tillgänglighet inte vara en marknadsfråga. De som drabbas är små och medelstora konsult- och byggföretag.

Övrigt om standardisering

Boverket deltar också i arbetet inom European organisation for technical approval (EOTA) med att ta fram Europeiska tekniska godkännanden (ETA) genom att verket fortlöpande följer och granskar Riktlinjerna för ETA (ETAG) och de förenklade varianterna, common understanding assessment procedures, CUAP. Under året har passerat 14 stycken CUAP och 8 stycken ETAG.

Tabell 22 . Sammanställning över Boverkets deltagande i standardiseringsarbetet år 2006

Svensk ref. grupp SIS TK	Internationell standardiseringsgrupp	Benämning
135		Rostfritt stål
142	ECISS/TC 10, ECISS/TC 11	Allmänna konstruktionsstål
145	ECISS/TC 19, ISO/TC 17/SC 16	Armering
146	CEN/TC 262, ISO/TC 156	Korrosion
169	CEN/TC 57/WG 7, CEN/TC 295	Pelletsbrännare m.m.
170	CEN/TC 195, CEN/TC 156/WG 3,4,5, ISO/TC 117	Luftbehandlingsteknik
179	CEN/TC 33/WG 5	Portar
181	CEN/TC127, ISO/TC 92	Brandsäkerhet
182	CEN/TC 124, CEN/TC 175	Träkonstruktioner
183	CEN/TC 288, ISO/TC 182, CEN/TC 250/SC 7	Geoteknik och geokonstruktioner
185	CEN/TC 151	Cement och byggkalk
188	CEN/TC 250/SC 3, 4	Stål- och samverkanskonstruktioner
189	CEN/TC 88, CEN/TC 89, CEN/TC 163, ISO/TC 205	Energihushållning i byggnader
190	CEN/TC 104	Betong
197	CEN/TC 126	Byggakustik
198	CEN/TC 163, CEN/TC 164, CEN/TC 165	Vatten- och avloppssystem
203	CEN/TC 250/SC 1, SC 6, SC 8	Eurocodes - allmänt
203	CEN/TC 250/SC 2	Eurocodes - Betongkonstruktioner
203	CEN/TC 250/SC 5	Eurocodes - Träkonstruktioner
203	CEN/TC 250	Eurocodes - Helpdesk
206	CEN/TC 264/WG7	Emissioner från byggmaterial
208	CEN/TC 235	Brottsförebyggande åtgärder genom stadsplan och byggn.utf.
209	ISO/TC 59/SC 14, ISO/TC 59/SC 17	Kretslopp och livslängdsplanering
211	CEN/TC 10, ISO/TC 178	Hissar och rulltrappor – Säkerhet
263	CEN/TC 242	Linbanor - Säkerhet
360	CEN/TC 70, CEN/TC 72, CEN/TC 191, CEN/TC 192, ISO/TC 21	Brand- och räddningstjänst
362	CEN/TC 72	Branddetekterings- och brandlarmsystem
363	CEN/TC 191	Fasta släcksystem, brandventilation, inomhusbrandposter
387	CEN/TC 169/WG9	Belysning
453	ISO/TC 59/SC 16	Tillgänglighet och användbarhet i byggd miljö
454		Bostadsutformning, dimensioner, mått m.m.
473	CEN/TC 348	Facility and property management and service
483		Tapeter
489		Metadata för Geografisk Information
497	CEN TC 351	Reglerade ämnen för bygg- och anläggningsprodukter
STANLI		Standardisering inom GIS
SEK TK 61	CENELEC TC 61	Säkerhet hos elektriska hushållsapparater

Boverket har bidragit med 1 432 tkr varav riktat regeringsanslag om 103 tkr och 1 329 från Boverkets anslag.

Marknadskontroll

Boverket deltar i Marknadskontrollrådet, som under året haft fem möten. Ett europeiskt samarbete om marknadskontroll under byggproduktivet, CPD, har satts igång under året. Samarbetet har kommit till på nordiskt initiativ och första mötet ägde rum i Bryssel under norskt ordförandeskap, varefter Sverige tog över ordförandeskapet fram till maj 2007. Boverket anordnade ett möte i Malmö med deltagare från EU-kommissionen och europeiska marknadskontrollmyndigheter från 18 länder.

Boverket har under året utfört marknadskontroll av byggprodukter på Nordbyggmässan, och vid ett riktat kontrolltillfälle gjort en översikt av CE-märkning av cement, kontrollerat några tillverkarens hemsidor samt hanterat flera andra inkomna marknadskontrollärenden. Flera påpekanden har gjorts till olika tillverkare och grossister om felaktigheter på webbsidor eller i CE-märkningen. Detta har resulterat i att felaktigheterna rättats till.

Nordiskt samarbete

Det nordiska samarbetet har ökat under året och intresset att upprätthålla goda kontakter inom byggområdet finns idag hos alla berörda länder. Informella kontakter mellan de nordiska byggmyndigheterna sker ständigt. Information om resp. lands ändrade byggregler ges och varningar och förklaringar till skadefall lämnas kontinuerligt.

- De nordiska byggmyndigheterna liksom de nordiska byggjuristerna höll sina årliga möten i Island.
- Tre möten har hållits med internordiska standardiseringsgruppen för mekanik, INSTA-M, om hissars säkerhet. Gruppens ansökan 2005 till Nordiska Rådet om anslag till projekt för gemensam nordisk registrering av olycksfall och incidenter beviljades inte.
- Ett möte med nordiska vattenskadegruppen har genomförts med planering för ett nordiskt vattenskadesseminarium i augusti 2007.
- Boverket har deltagit i nordiskt energistatistikmöte som initierats av Energimyndigheten.
- Ett första möte i projekt om handelshindrande brandkrav i Norden har genomförts.

Tabell 23. Boverkets internationella arbete inom Kvalitet i byggande och förvaltning *)

	Antal kommittéer/grupper, m.m.			Direkta årsarbeten			Totala kostnader, mnkr			Finansiering
	2006	2005	2004	2006	2005	2004	2006	2005	2004	
Arbete inom EU varav:	16	13	15	4,2	3,4	3,6	7,7	6,2	8,0	Anslag/EU för vissa utrikesresor
-Regelharmonisering	7	8	9							
-Standardisering	6	4	5							
-Övrigt EU-arbete	3	1	1							
Nordiskt arbete	6	3	2	0	0,1	0,2	0	0,2	0,4	Anslag
Övrigt internationellt arbete	1	1	1	0,2	0,2	0,3	0,4	0,4	0,7	
Totalt	23	17	18	4,4	3,7	4,1	8,1	6,8	9,1	

*Anm. Viss uppföljning av EU-arbete i svenska regler redovisas som svensk föreskriftsarbete. Resurserna för dessa insatser ingår inte i tabellen.

Byggekostnadsforum

Regeringen beslöt den 14 december 2000 att ge Boverket i uppdrag att inrätta och under tre år upprätthålla ett Byggekostnadsforum. Riksdagen har senare beslutat att anslå medel för Byggekostnadsforums arbete t.o.m. utgången av år 2007.

Boverket har genom Byggekostnadsforum under åren 2002 och 2003 avsatt 20 miljoner kronor årligen för att stödja lämpliga pilotprojekt som på ett nytt sätt söker få ner boendekostnaderna vid nybyggnad av hyresbostäder samtidigt som projekten främjar ekologisk hållbarhet. Pengarna kan också användas för att i efterhand utvärdera, dokumentera och publicera kunskap om projekt som redan genomförts med motsvarande syfte och inriktning så att dessa kan fungera som goda exempel. Från och med år 2004 har det årliga anslaget för stöd till olika pilotprojekt minskats med 2 miljoner kronor som istället reserverats för att finansiera en av regeringen i oktober 2004 förordnad nationell Byggsamordnare (Fi 2004:15).

Fr.o.m. 1 januari 2005 får Byggekostnadsforum lämna stöd även till projekt som avser andra upplåtelseformer än hyresrätt samt arbetslokaler eller lokaler dit allmänheten har tillträde, exempelvis skolor och vårdlokaler. Inriktningen ska dock fortfarande främst vara fokuserad på projekt som söker få ner boendekostnaderna vid nybyggnad av hyresbostäder.

I den ungdomspolitiska propositionen aviserar regeringen dessutom att Byggekostnadsforum inom ramen för sitt nuvarande uppdrag i högre grad ska beakta behovet av att få fram bra och billiga bostäder som är avsedda för och anpassade till de behov och krav som ungdomar har.

Boverket har t.o.m. den 31 december 2006 fattat beslut om stöd till pilotprojekt i sammanlagt 95 ärenden, varav 34 är nya för året. Det sammanlagt beviljade stödet uppgick vid utgången av år 2006 till 102 870 570 kronor (exkl. moms), varav 32 437 469 kronor beviljats under år 2006.

Under året har 6 rapporter publicerats som redovisar hittills uppnådda resultat från genomförda eller pågående pilotprojekt.

Utöver vad som redovisas här kommer Byggekostnadsforums verksamhet under 2006 att redovisas till regeringen i en särskild rapport. Byggekostnadsforum verkar inom Boverkets ram och medel finns anslagna fram t.o.m. år 2007. Verksamheten har utvärderats 2004 och fått mycket positivt omdöme.

Rapporter från Byggekostnadsforums pilotprojekt och annan information om Byggekostnadsforums verksamhet och resultat kan hämtas på hemsidan www.byggekostnadsforum.se.

Bygga-bo-dialogen

Boverket har sedan 2004 i uppdrag att ansvara för ett sekretariat för Bygga-bo-dialogen i syfte att samordna, följa, utvärdera samt informera om dialogens arbete och resultat samt att genomföra ett kompetensutvecklingsprogram.

Den första uppgiften att samordna, följa, utvärdera samt informera om dialogprojektet har under året inneburit ett flertal aktiviteter. Sekretariatet har samordnat möten med Bygga-bo-dialogens styrgrupp, arbetsutskott samt beredningsgrupp. Sekretariatet har även följt andra aktörers arbete, bland annat kan nämnas tre pågående forskningsprojekt som syftar till att ta fram ett system för miljöklassning av byggnader. Boverket har genom en extern konsult låtit genomföra en samlad utvärdering i enlighet med regeringens uppdrag. Resultatet pekar på en positiv utveckling av det arbete som utförts inom ramen för Bygga-bo-dialogen, dock betonas att resurserna till sekretariatet varit otillräckliga. För att informera om Bygga-bo-dialogen har olika informationskanaler använts. Den webbplats som inrättats har kontinuerligt uppdaterats med information kopplat till Bygga-bo-dialogen. Här ges även möjlighet för aktörerna att redovisa sina insatser utifrån gjorda åtaganden. Mediebearbetning har genomförts i syfte att regelbundet informera fackpressen om aktiviteter inom Bygga-bo-dialogen. Sekretariatet har även deltagit i externa arrangemang i syfte att sprida information om Bygga-bo-dialogen och det nationella kompetensutvecklingsprogrammet.

Regeringens åtagande i överenskommelsen om ett nationellt kompetensutvecklingsprogram har resulterat i Bygga-bo-utbildningen som är öppen för samtliga inom bygg- och fastighetssektorn.

Även det särskilda uppdraget till Boverket under budgetåret 2005 om miljöutbildning av byggnadsarbetare har integrerats i kompetensutvecklingsprogrammet. Utbildningsmodellen bygger på att Bygga-bo-dialogen utbildar Bygga-bo-utbildare som i sin tur sprider kunskapen vidare inom sina organisationer. Bygga-bo-utbildningen lanserades hösten 2005 och har successivt utökats och erbjuds sedan hösten 2006 till tre målgrupper verksamma inom allt ifrån det föreskrivande ledet till dem inom den utförande och förvaltande leden. Bygga-bo-utbildningarna tar upp relevanta frågeställningar om effektiv energi- och resursanvändning samt sund inomhusmiljö. Utbildningarna sker i dialogform och tar till vara de deltagandes erfarenheter och ska inte ses som någon konventionell utbildning.

Boverket har den 30 november 2006, i enlighet med uppdrag från regeringen, överlämnat rapport om Bygga-bo-dialogens verksamhet för 2006. Rapporten innehåller detaljerade uppgifter om olika aktiviteter.

Politikområde Miljöpolitik

Mål Politikområde Miljöpolitik

Att till nästa generation kunna lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen i Sverige är lösta

Mål Verksamhetsområde Pådrivande och förebyggande miljöarbete

Att nationellt och internationellt utveckla och tillämpa styrmedel i enlighet med de fem grundläggande miljövärdena samt att påverka attityder och beteende hos individer och organisationer så att de agerar i enlighet med sitt miljöansvar.

Pådrivande och förebyggande miljöarbete

Verksamhetsgren Miljömålsarbete

Mål

Strategin för hushållning av mark, vatten och bebyggd miljö skall vidareutvecklas i syfte att uppnå miljökvalitetsmålen.

Åtterrporteringskrav

1. Boverket skall, tillsammans med berörda myndigheter, vidareutveckla strategin för hushållning av mark och vatten. Rapporteringen av arbetet skall ske till det miljömålsråd som finns inom Naturvårdsverket enligt de riktlinjer som Miljömålsrådet utfärdar.
2. Boverket skall rapportera om sitt arbete med särskilt sektorsansvar för miljömålsarbetet till Miljömålsrådet vart fjärde år. Rapporteringen skall ske enligt de riktlinjer som Miljömålsrådet utfärdar.

Sammanfattning måluppfyllelse

Fokus på miljömålsarbetet har under året legat på att ta fram underlag till Miljömålsrådets fördjupade utvärdering, i vilket både utveckling av strategin för hushållning av mark, vatten och bebyggd miljö och arbetet med det särskilda sektorsansvaret ingår. Som delar av detta arbete har preliminära åtgärdsförslag för att nå God bebyggd miljö och Fysisk planering och hushållning med mark och vatten samt byggnader tagits fram och arbetet med att konsekvensanalysera förslagen har påbörjats. Boverket har samlat information genom att för första gången skicka ut en miljömålsenkät till kommunerna. Vidare har flera studier genomförts. Dessa handlar bland annat om länens åtgärder och uppföljning, om hur miljömålen beaktas vid miljöbedömningar av planer, om fragmentering av landskapet och om alternativa uppvärmningsformer för småhus.

Boverket arbetar på flera sätt med att vidareutveckla strategin för hushållning med mark, vatten och bebyggd miljö. Verket har under året deltagit aktivt i det utvecklingsarbete som administreras av Naturvårdsverket och som kommer att redovisas för Miljömålsrådet den 30 november 2007. De preliminära åtgärdsförslagen har lämnats till de tre strategierna inom

miljömålssystemet. Flera av dessa förslag inlemmas i de åtgärds paket som syftar till att nå miljökvalitetsmålen på sådant sätt att man samtidigt hushållar med mark, vatten och bebyggd miljö. Analyser av delmålen under God bebyggd miljö och av miljömålsfrågan om Fysisk planering och hushållning med mark och vatten samt byggnader ger underlag till utvecklingsarbetet.

Boverket anser att insatserna bidragit till att uppfylla målet för verksamhetsgrenen.

Tabell 24. Resursanvändning inom pådrivande och förebyggande miljöarbete (årsarbeten, åa, och miljoner kronor, mnkr)

Verksamhetsgren	2006		2005		2004	
	åa	mnkr	åa	mnkr	åa	mnkr
Miljömålsarbete	12,1	12,0	8,8	11,3	9,0	9,3
Totalt, verksamhetsområdet	12,1	12,0	8,8	11,3	9,0	9,3

Overhead ingår med cirka 46% 2006, 47 % 2005 och 45 % 2004

Kommentar till resursanvändning 2006

Antalet årsarbetskrafter har ökat vilket beror på arbete med den fördjupade utvärderingen av God bebyggd miljö och Fysisk planering och hushållning med mark och vatten samt byggnader samt regeringsuppdrag om att ge ytterligare stöd och vägledning till länsstyrelserna. Kostnaderna har totalt sett ökat marginellt eftersom det föregående år ingick kostnader för radoninformation, 2,6 mnkr.

Tabell 25. Produktöversikt, antal

	2006	2005	2004
Skrifter	2	2	2
Regeringsuppdrag	1		

Återrapportering

De riktlinjer som Miljömålsrådet har fastställt innebär att rapporteringen till rådet ska ske successivt så att samma typ av underlagsmaterial från samtliga miljömyndigheter ska vara tillgängligt för bearbetning samtidigt. Rapporten om Boverkets arbete med det särskilda sektorsansvaret ska lämnas den 30 september 2007 och vidareutvecklingen av strategin för hushållning med mark, vatten och bebyggd miljö ska redovisas den 30 november 2007. I september 2006 rapporterade verket preliminära delmåls- och åtgärdsförslag för God bebyggd miljö (se under övrig återrapportering) och för den övergripande miljömålsfrågan om Fysisk planering och hushållning med mark och vatten samt byggnader.

Återrapporteringskrav 1 Utveckling av strategin för hushållning med mark, vatten och bebyggd miljö

Boverket deltar aktivt i arbets- och styrgrupperna för Strategin för hushållning av mark, vatten och bebyggd miljö. Fokus ligger på att sammanföra och utveckla de förslag till åtgärder som lämnats in till Miljömålskansliet i september 2006, att täppa till luckor och att konsekvensbedöma åtgärds paketet. Inom strategiarbetet utvecklar de deltagande myndigheterna innebörden av strategin. (Boverket, Energimyndigheten, Fiskeriverket, Jordbruksverket, Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen och Socialstyrelsen och Vägverket).

Övergripande miljömålsfrågan om Fysisk planering och hushållning med mark och vatten samt byggnader

Arbetet har fokuserats på att ta fram underlag inför Miljömålsrådets fördjupade utvärdering 2008. Underlaget kommer till största delen att arbetas in i åtgärdsstrategin Hushållning med mark, vatten och bebyggd miljö. I september lämnades preliminära förslag på åtgärder för God bebyggd miljö till Miljömålsrådets kansli. I det fortsatta arbetet sammanförs dessa med övriga förslag som rör planerings- och hushållningsfrågor av övergripande karaktär (d v s berör flera miljömål) under åtgärdsstrategin. Arbetet med att konsekvensbedöma åtgärdsförslagen pågår.

Också flera av de miljömålsprojekt som finansierats av Miljömålsrådet och som genomförts av Boverket ger värdefullt underlag till utvecklingen av åtgärdsstrategin

Återrapporteringskrav 2 Särskilt sektorsansvar för miljömålsarbetet

Byggsektorsansvaret

Boverket kommer att i rapporteringen av det särskilda sektorsansvaret i september 2007 att fokusera på en lägesbeskrivning av byggsektorns miljöarbete.

Under 2006 genomfördes 13 studiebesök på byggarbetsplatser för att studerade miljöarbetet vid uppförande av flerbostadshus. Platschefer och byggherrar intervjuades. Baserat på resultatet togs en enkät fram och sändes ut till ytterligare ca 600 personer (byggherrar och platschefer hos byggtreprenörer). Slutrapporten beräknas vara klar första halvåret 2007.

Ett seminarium för byggsektorn arrangerades i december tillsammans med Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen. Då diskuterades åtgärdsförslag inom ramen för byggsektorsansvaret liksom relevanta delmål inom miljö kvalitetsmålen God bebyggd miljö och Giftfri miljö samt strategin för giftfria och resurssnåla kretslopp. 35 personer deltog i seminariet.

Övrig återrapportering

God bebyggd miljö

Arbetet med God bebyggd miljö och dess delmål löper som planerat. I februari lämnades underlag till Miljömålsrådets årsrapport deFacto 2006 *Miljömålen – miljömålen på köpet*. Arbetet med underlag till Miljömålsrådets fördjupade utvärdering 2008 pågår. I september lämnades de första preliminära förslagen till åtgärder för att nå målen och förslag till reviderade och nya delmålsformuleringar till Miljömålsrådets kansli. Under hösten har arbetet påbörjats med att konsekvensbedöma förslagen om åtgärder och ändrade delmålsformuleringar. I maj anordnade Boverket ett internt seminarium om framtidbilder under ledning av Miljöstrategisk analys - fms, KTH. Ett seminarium om avfall med ansvariga för delmål 5 från Folkhälsoinstitutet, Socialstyrelsen och Riksantikvarieämbetet samt Naturvårdsverket hölls i november. Då diskuterades kopplingarna mellan God bebyggd miljö och de övergripande miljömålsfrågorna Hälsa, Kulturmiljö och Fysisk planering och hushållning med mark och vatten samt byggnader. Flera medarbetare har också deltagit i de seminarier och kurser som Miljömålsrådets kansli har anordnat inför arbetet med den fördjupade utvärderingen.

Boverket deltar i arbetsgrupperna och styrgrupperna för samtliga tre åtgärdsstrategier: *Effektivare energianvändning och transporter, Giftfria och resurssnåla kretslopp* samt *Hushållning med mark, vatten och bebyggd miljö*.

Rapporten *God bebyggd miljö på regional nivå - studie av länens åtgärder och uppföljning* publicerades under hösten.

Under våren har en webbaserad miljömålsenkät tagits fram i samverkan med RUS, länsstyrelsernas samarbetsorgan för miljömålsuppföljning, vilken besvarats av landets kommuner¹³. Syftet med enkäten är att enkelt, strukturerat och fortlöpande samla in uppgifter som behövs i uppföljningen av miljömålet God bebyggd miljö. Svarsfrekvensen detta första år var ungefär 80 procent.

Under hösten har en förstudie om miljömålsuppföljningsprogram genomförts för God bebyggd miljö och för miljömålsfrågan om fysisk planering och hushållning med mark och vatten samt byggnader¹⁴.

Boverket har deltagit i flera seminarier anordnade av andra myndigheter och organisationer för att sprida kunskap om miljömålen och miljömålsarbetet. Verket har också deltagit i Strålskyddsinstitutets referensgrupp för säker strålmiljö, i Socialstyrelsens referensgrupp för hälsa i miljömålen och i Naturvårdsverkets Avfallsråd.

För samtliga delmål tas för närvarande underlagsrapporter fram varvid Miljömålsrådets riktlinjer för rapporteringen av miljö kvalitetsmålen följs. Dessa rapporter ska vara färdiga den 15 mars 2007. De kommer att användas i den fördjupade utvärderingen av God bebyggd miljö. I delmålsarbetet sker fortlöpande kontakter med andra berörda myndigheter och organ.

Delmål 1, Planeringsunderlag

Boverket har under sommarhalvåret besökt elva kommuner av olika storlek och karaktär spridda i landet. Vid dessa har förts en dialog om förekomst och behov av planeringsunderlag för kommunernas planering och stadsbyggande. Besök har också skett på fem länsstyrelser där en diskussion om hur länsstyrelserna arbetar för att främja framtagande av program och strategier. I intervjuerna lyftes önskemål om regionala planeringsunderlag. Vid flera intervjutillfällen framkom att arbetet ofta sker på annat sätt, det vill säga arbetet sker inte i huvudsak genom att ta fram program och strategier i enlighet med delmålet.

Delmål 2, Kulturhistoriskt värdefull bebyggelse

Den tidigare påbörjade kartläggningen av kunskapsunderlag om kulturhistoriskt värdefull miljö har fullföljts och omfattar nu 20 av 21 län. Resultatet finns tillgängligt på Internet¹⁵. En GIS-analys av resultatet har genomförts och resultatet spridits till länsstyrelserna.

Delmål 3, Buller

Bullret i samhället är oförändrat eller ökar, men under perioden 1998-2005 har ungefär 150 000 personer av de värst bullerutsatta fått åtgärder utförda till en kostnad av ca 1,7 miljarder kr. Det långsiktiga målet om en god ljudmiljö är dock avlägset.

Arbetet med delmålet har skett i en arbetsgrupp tillsammans med Naturvårdsverket, Socialstyrelsen, Vägverket, Banverket, Sveriges Kommuner och Landsting och Luftfartsstyrelsen, samt i kontakter med försvaret, Sjöfartsverket och branschrepresentanter.

¹³ Boverket 2006, Enkätblankett

¹⁴ Inregia AB, 2006. Förstudie till uppföljningsprogram God bebyggd miljö Fysisk planering och hushållning med mark och vatten samt byggnader.

¹⁵ <http://www.gis.lst.se/byggnad/>

Delmål 4, Naturgrus

Boverket har med SGU (Sveriges geologiska underökningar) formellt reglerat ansvars-fördelning och vad SGU ska leverera till Boverket till den fördjupade utvärderingen, i den årliga redovisningen i deFacto och i indikatorpresentationen på Miljömålsportalen. SGU ska under 2007 lämna ett förslag till fördjupad utvärdering till Boverket.

Delmål 5, Avfall

Arbetet med delmålet görs i huvudsak av Naturvårdsverket som är sektorsmyndighet för avfallsfrågor. Naturvårdsverket kommer under våren 2007 att lämna en underlagsrapport till Boverket.

Delmål 6 Energi i bostäder

Riksdagen beslutade om en ny delmålsformulering i maj. Som en del i arbetet med fördjupad utvärdering och framtagandet av åtgärdsförslag har Boverket genomfört en studie *Alternativa uppvärmningsformer i befintliga permanentbebodda småhus*. Rapporten kommer att publiceras under våren 2007.

Delmål 7, Inomhusmiljö

Den 21 december fick Boverket i uppdrag att kartlägga byggnaders tekniska status för att ta fram nya förslag till delmål för inomhusmiljön. Uppdraget ska slutredovisas den 1 december 2008.

Utvecklingsprojekt miljömålsuppföljning

Inom ramen för miljömålsarbetet har Boverket initierat ett antal fördjupningsstudier och projekt, som helt eller delvis har finansierats av Miljömålsrådet.

Under 2006 genomfördes på uppdrag av Boverket ett nytt miljömålsprojekt av MKB-centrum vid SLU Ultuna, en studie om hur miljömålen beaktas vid miljöbedömningar för planer enligt PBL. Resultatet av studien pekar på att kommunerna har svårigheter med att visa hur man beaktar miljömålen i planeringen eller helt enkelt avstår från en sådan redovisning i plandokumentet eller i miljökonsekvensbeskrivningen. En rapport kommer att ges ut under 2007.

Flera projekt med medel från tidigare år har slutförts under året. Samtliga projekt finns för närvarande som rapportmanus.

Ett av dessa projekt är en fragmenteringsstudie. I rapporten *Bebyggelseplanering och landskapsfragmentering – en pilotstudie i Kungälv kommun*¹⁶ i mars 2006 redovisas resultatet av ett utvecklingsarbete baserat på planeringen i kommunen. Erfarenheterna därifrån är att det behövs ytterligare utvecklingsarbete innan metodiken fullt ut kan vara direkt användbar i en kommun eller ett län. Boverket har i anslutning och delvis som en fortsättning av projektet medverkat i två arbetsseminarier i projektet INCLUDE¹⁷.

Boverket gav Chalmers tekniska högskola i uppdrag att genomföra en kvalitativ studie av beslutsunderlag vid detaljhandelslokalisering. Rapporten kommer läggas ut som pdf-fil på Boverkets webbplats under våren 2007 samt spridas till handläggare på kommunal och regional nivå.

¹⁶ Alexander Stähle & Andreas Seiler. 2006-03-30. *manus*

¹⁷ Integration of ecological and cultural dimensions in transport infrastructure, ett MISTRA-projekt om trafikinfrastrukturens anpassning till landskapet och som pågår 2006-2008

Det för flera myndigheter gemensamma projektet "Landskapets upplevelsevärden" om efterfrågade kvaliteter i utemiljöer och tillgången till dessa och med förslag till indikatorer för att mäta upplevelsevärden slutfördes under året. En tredelad rapport kommer att lämnas i början av 2007.

Boverket har studerat användningen av indikatorer för miljöförändringar. Syftet har varit att sprida kunskap om hur dessa kan användas i planering och för uppföljning för att bedöma hållbar utveckling. Arbetet kommer att redovisas i en rapport som beräknas färdig februari 2007.

En studie om vilka miljömässiga kvaliteter som bör följas upp miljömålsarbetet pågår och beräknas slutföras under 2007. Resultaten kommer att inlemmas i miljömålsuppföljningsprogrammet för God bebyggd miljö och Fysisk planering och hushållning med mark och vatten samt byggnader.

Den nationella kartläggningen av radon i bostäder som genomförs i samarbete med Statens strålskyddsinstitut, som leder studierna, och Socialstyrelsen har under året omfattat Stockholmsregionen. Nya områden kommer att undersökas under innevarande eldnings-säsong.

En rapport har publicerats under året "Ekologiskt byggande – en granskning ur miljö- och hälsoperspektiv".

Bidrag till ideella miljöorganisationer

Från 2005 års ramanslag delade Boverket ut 827 170 kr till 17 ideella organisationer, dnr 215-2675/2005. Organisationerna redovisade sina insatser under 2006. De genomförda åtgärderna bidrog till att informera allmänheten om God bebyggd miljö. Bidrag gavs för att utveckla kulturstigar och information samt i samband med dessa för underhåll av kulturbyggnader. Svenska naturskyddsföreningen fick medel till en studie om stadsutglesning¹⁸. Den ideella organisationen Etik & Energi fick bidrag till att bygga nätverk inom kyrkan och församlingarna och för att genomföra åtgärder för att minska användningen av fossila bränslen och spara energi¹⁹. I projektet informerades 2 500 personer om energisparande och det bidrog också till att ett femtiotal närvärmecentraler främst för pellets byggs av församlingar runt om i landet.

Från 2006 års ramanslag har Boverket gett bidrag på 1 725 000 kr till tre organisationers projekt²⁰, där ett är en utvidgning av Etik & Energinätverket.

Boverket har medverkat i en referensgrupp för arbetet med en aktionsplan för havsmiljön. Naturvårdsverket ansvarade för arbetet och lämnade över aktionsplanen till regeringen i april.

¹⁸ *Den glesa staden. Staden, transporterna och stadsutglesningen – ett diskussionsunderlag*
<http://www.snf.se/pdf/ra-trafik-dengelsastaden.pdf>

¹⁹ Etik & Energi <http://www.etikochenergi.se/>

²⁰ The Natural Step, dnr 215-2794/2006. Etik & Energi, dnr 215-3650/2006 samt Miljöförbundet Jordens vänner, dnr 215-3601/2006.

Politikområde Energipolitik

Mål Politikområde Energipolitik

Den svenska energipolitikens mål är att på kort och lång sikt trygga tillgången på el och annan energi på med omvärlden konkurrenskraftiga villkor. Energipolitiken skall skapa villkoren för en effektiv och hållbar energianvändning och en kostnadseffektiv svensk energiförsörjning med låg negativ inverkan på hälsa, miljö och klimat samt underlätta omställningen till ett ekologiskt uthålligt samhälle. Härigenom främjas en god ekonomisk och social utveckling i hela Sverige. Energipolitiken skall bidra till ett breddat energi-, miljö- och klimatsamarbete i Östersjöregionen.

Övriga relevanta mål för energipolitiken framgår av riksdagens beslut i juni 2002 (prop. 2001/02:143, bet. 2001/02:NU17, rskr. 2001/02:317).

Politik för ett uthålligt energisystem

Verksamhetsgren Energipolitiska åtgärder på kort sikt

Mål

En god hushållning med energi i bebyggelsen och särskilt en minskad användning av el och olja för uppvärmning av bostäder och lokaler skall främjas. Även användningen av solvärmeteknik för uppvärmning av bostäder och vissa lokaler samt utvecklingen av mer kostnadseffektiv solvärmeteknik skall främjas

Åtterrporteringskrav

1. Boverket skall rapportera vilka aktiviteter som utförts under året i relation till målet. Boverket skall särskilt redovisa resultat och genomförda informationsinsatser avseende stödet enligt förordningen, (2000:287) om statligt bidrag till investeringar i solvärme samt stöden enligt kommande förordningar om investeringsstöd för konvertering från direktverkande elvärme respektive oljeuppvärmning i bostadshus.
2. Boverket skall redovisa väsentliga aktiviteter som utförts inom ramen för förordningen (2005:205) om stöd till investeringar i energieffektivisering och konvertering till förnybara energikällor i lokaler som används för offentlig verksamhet. Uppföljning och utvärdering av effektiviteten av stödet skall redovisas utifrån den plan som lämnades till regeringen i juni 2005. Boverket skall vidare redovisa beräknad årlig elproduktion, antal anläggningar och installerad effekt i solcellsystem som beviljats respektive krediterats stöd samt en översiktlig redovisning av vilka slag av solcellsystem som installerats.
3. Boverket skall i samråd med Statens energimyndighet utföra förberedelsearbete avseende genomförandet av EG-direktivet 2002/91/EG om byggnaders energiprestanda med beaktande av förslagen i SOU 2004:109 och SOU 2005:67. Boverket skall fortlöpande hålla regeringen underrättad om förberedelsearbetets fortskridande.
4. Boverket skall redovisa väsentliga aktiviteter som utförts under året för att stödja och underlätta en kraftig expansion av vindkraften i syfte att möjliggöra att Sverige på lång sikt baserar hela sin energiförsörjning på förnybar energi. Som ett underlag för återrapporteringskravet skall rapportering från länsstyrelserna ingå. Boverket skall särskilt redovisa arbetet med:
 - att skapa planmässiga förutsättningar för att planeringsmålet om 10 TWh kan uppnås till 2015,
 - att understödja Statens energimyndighets arbete med att löpande uppdatera riksintressen för vindkraft och regionala planeringsmål,
 - att genom informationsinsatser öka kompetensen hos framför allt länsstyrelser och kommuner avseende planering för vindkraftetablering,
 - att vid behov understödja vindkraftssamordnarna och vindkraftsberedningen i deras arbete,
 - deltagande i beredningsprocessen för vindkraftsärenden.

Sammanfattning måluppfyllelse

Boverket har i enlighet med antagna förordningar infört tre nya stöd som tillsammans med de två befintliga stöden genererat över 50 000 ansökningar avseende energieffektiviserings- och miljöförbättringsåtgärder som inkommit till länsstyrelserna under 2006.

Boverket har i samråd med Statens energimyndighet och den analys grupp som bildats tillsammans med branschen följt upp och utvärderat stöden för installation av solvärme. Boverket lämnade den 15 mars 2006 ett förslag till utformning av ett kompletterande stöd för installation av solvärme i större tillämpningar för eget värmebehov avseende kommersiella lokaler samt för offentliga lokaler efter 2006. Den 28 december 2006 (dnr 1399-5185/2006) lämnades utvärderingsuppdraget tillsammans med förslag hur ett ev. fortsatt stöd till solvärme kan utformas. Genom det stora intresset för konvertering från olja och el anses målet uppfyllt.

Förberedelsearbetet för energideklarerationer har varit intensivt under året. Bland annat har ett pilotprojekt avseende energideklarering genomförts.

Förslag till utformning av ett stöd till kommunerna för planering av vindbruk har lämnats under året.

Tabell 26. Resursanvändning inom politik för ett uthålligt energisystem (årsarbeten, åa, och miljoner kronor, mnkr)

Verksamhetsgren	2006		2005		2004	
	åa	mnkr	åa	mnkr	åa	mnkr
Energipolitiska åtgärder på kort sikt	9,1	21,2	5,0	13,5	2,0	1,6
Totalt, verksamhetsområdet	9,1	21,2	5,0	13,5	2,0	1,6

Overhead ingår med cirka 46% 2006, 47 % 2005 och 45 % 2004

Kommentar till resursanvändning 2006

Antalet årsarbetskrafter har ökat markant främst som en följd av arbetet med energideklarationer. Även utvärdering av solvärmestöd planering för vindkraft har krävt ökade resurser. Kostnader för köp av tjänster har varit omfattande i arbetet med energideklarationer.

Tabell 27. Produktöversikt, antal

	2006	2005	2004
Nya eller ändrade föreskrifter	3	1	1
Ärendehandläggning, antal expedierade	253	40	135
Utbildning för länsstyrelserna	2	2	0
Regeringsuppdrag	3	1	

Avser enbart bidragshantering.

Allmänt om stöden för energieffektivisering

Boverket arbetar kontinuerligt med löpande ärendehantering, information, utveckling och utvärdering av stöden och lämnar månadsrapporter till regeringen.

Under 2006 infördes stöden för konvertering från direktverkande el och från oljeuppvärmningssystem samt stödet för installation av solvärme i kommersiella lokaler.

Informationsmaterial och blanketter har tagits fram till introduktionen av stöden och har funnits tillgängliga på Boverkets webbsida. Informationsträffar har genomförts med länsstyrelserna som sedan har informerat vidare om stöden. Det har framförallt funnits ett

stort intresse från allmänheten att ansöka om stödet för konvertering från oljeuppvärmningssystem medan det nya stödet för installation av solvärme i kommersiella lokaler hittills inte har väckt så stort intresse.

Uppföljning av konverteringsstöden sker löpande genom att följa inkomna, beviljade och utbetalade ärenden och även t.ex. genom att följa vad man konverterar till i de olika stödprogrammen. Enligt de planer som Boverket lämnat in, kommer utvidgade uppföljningar och utvärderingar att genomföras för alla stöden.

Det äldre stödet (från juni 2000) för installation av solvärme har en jämn utveckling över tiden vad gäller antal ansökningar. Boverket har under 2006 svarat på ett regeringsuppdrag i rapporten *Ett fortsatt solvärmestöd*, dnr 1399-5185/2006. Verket har där föreslagit att de nuvarande stöden till solvärme från 2008 ska samlas till ett enda stöd för såväl små som storskaliga anläggningar. Förslaget innebär även att ett nationellt mål för solvärme fastställs. Målet innebär att en miljon solfångare, motsvarande 0,4 terawattimmar, installeras till år 2020.

Bidrag till solvärme

Från och med den 1 juni 2000 ger staten ett engångsbidrag till installation av solvärmeanläggning i småhus, flerbostadshus och i bostadsanknutna lokaler som inte används för kommersiella eller industriella ändamål (SFS 2000:287, prop. 1999/2000:1, utg. omr. 21, bet. 1999/2000:NU3, rskr. 1999/2000:115). Bidraget är rambegränsat och totalt har ca 70 miljoner kr avsatts för stödet från bidragets start t.o.m. 2007. Stödet kan inte kombineras med andra statliga eller kommunala bidrag till solvärme för samma projekt. Bidragets storlek är begränsat till maximalt 7 500 kronor per lägenhet i småhus, 5 000 kronor per lägenhet i flerbostadshus och till 5 000 kronor per bostadsanknuten lokal. Solfångaren ska uppfylla vissa kvalitetskrav.

Boverket har deltagit i Energimyndighetens analysgrupp *Solvärme*, vars uppgift är att följa och stödja utvecklingen av solvärme och föreslå förändringar av solvärmestöden. Rapporten om erfarenheter under 2005 från det statliga bidraget till investeringar i solvärme (SFS 2000:287)²¹.

Sedan våren 2002 bedriver Energimyndigheten i samarbete med Boverket och SEAS (Svenska Solenergiföreningen) en kampanj som kallas "Solklart-solvärme" (www.solklart-solvarme.nu) för att popularisera bidraget.

Tabellen på nästa sida visar inkomna, beviljade och utbetalade ärenden t.o.m. 2006-12-31. Det är här intressant att Västra Götalands län står för hela 22 procent av alla inkomna ansökningar.

²¹ Delredovisning av erfarenheter från det statliga bidraget till investeringar i solvärme (SFS 2000:287)", delrapport till regeringen av verksamheten 2005, Energimyndigheten m.fl. 2006

Tabell 28. Bidrag för installation av solvärmeanläggning. Antal inkomna, beviljade och samt utbetalade ärenden från bidragsstarten t.o.m. den 31 december 2006.

Län:	Antal inkomna ansökningar	Beviljade ansökningar	Beviljat belopp	Utbetalade ansökningar	Utbetalt belopp
Blekinge län	200	175	1 255 053	167	1 198 218
Dalarnas län	540	485	3 545 830	433	3 160 257
Gotlands län	249	214	1 680 939	191	1 454 473
Gävleborgs län	535	401	3 123 766	371	2 886 515
Hallands län	505	420	3 368 678	387	3 120 985
Jämtlands län	180	152	1 160 381	144	1 089 450
Jönköpings län	254	209	2 016 371	188	1 477 054
Kalmar län	494	419	3 223 511	388	2 958 862
Kronobergs län	84	72	521 710	68	491 710
Norrbottnens län	252	180	1 299 026	167	1 201 981
Skåne län	597	497	3 757 746	457	3 438 279
Stockholms län	592	442	4 017 525	415	3 698 613
Södermanlands län	275	223	1 634 528	213	1 560 808
Uppsala län	303	221	1 640 050	213	1 580 164
Värmlands län	849	513	4 082 243	484	3 824 742
Västerbottens län	246	212	1 613 983	188	1 436 573
Västernorrlands län	349	267	1 914 240	254	1 819 318
Västmanlands län	207	185	1 357 942	177	1 297 067
Västra Götalands län	2 176	1 726	13 332 829	1 614	12 402 977
Örebro län	379	335	2 666 165	319	2 543 536
Östergötlands län	406	332	2 443 872	315	2 318 937
Totalt	9 672	7 680	59 656 388	7 153	54 960 519

Konverteringsstöd från direktverkande elvärme i bostadshus

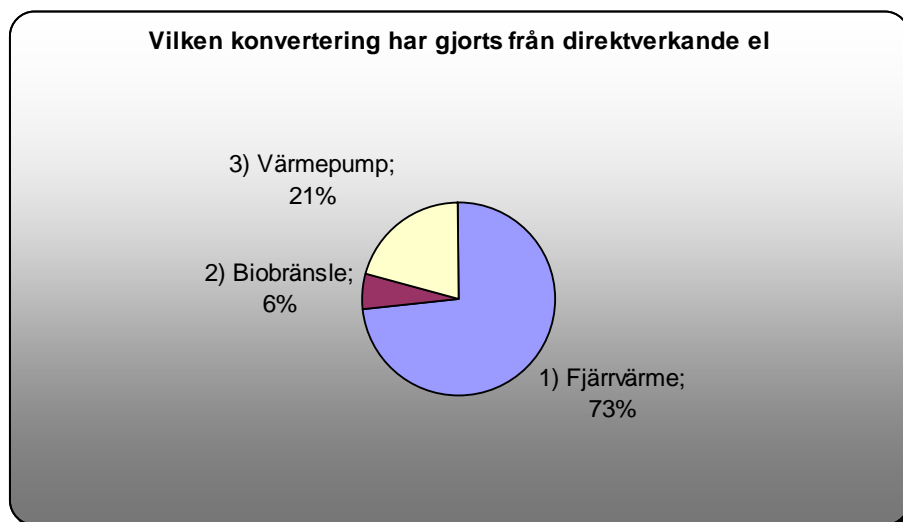
Stödet för konvertering från direktverkande el infördes den 1 januari 2006. Syftet med stödet är att främja en effektiv och miljöanpassad användning av energi samt en minskad elanvändning för uppvärmningsändamål i bostadshus. Stöd kan lämnas för konvertering till fjärrvärme, biobränsle eller värmepump i småhus och flerbostadshus. Det finns möjlighet att kombinera med stöd för installation av solvärme. Stöd kan lämnas för upp till 30 procent av material- och arbetskostnader för konverteringen, dock högst 30 000 kr per bostads-lägenhet. Totalt finns 1,5 miljarder kronor avsatt för stödet t.o.m. år 2010.

Tabellen på nästa sida visar inkomna, beviljade och utbetalade ärenden t.o.m. 2006-12-31. En stor andel av ansökningarna har kommit in i de nordligaste länen Västerbottens och Norrbotten. Dessa län står för totalt 42 procent av de inkomna ansökningarna.

Tabell 29 . Antalet inkomna, beviljade och utbetalade ansökningar samt beviljat och utbetalt belopp från bidragets start till och med den 31 december 2006.

Län:	Antal inkomna ansökningar	Beviljade ansökningar	Beviljat belopp	Utbetalade ansökningar	Utbetalt belopp
Blekinge län	48	20	554 401	5	132 914
Dalarnas län	161	104	2 460 855	35	792 044
Gotlands län	16	5	155 416	1	13 514
Gävleborgs län	230	83	2 295 512	41	1 100 899
Hallands län	97	50	1 241 071	14	390 095
Jämtlands län	510	391	10 111 077	67	1 701 832
Jönköpings län	195	33	112 946 444	20	476 804
Kalmar län	196	160	8 286 873	52	1 262 202
Kronobergs län	366	294	8 820 455	20	532 036
Norrbottnens län	1 547	1 216	30 039 655	449	9 845 504
Skåne län	272	10	335 446	8	187 996
Stockholms län	209	68	1 721 222	43	1 127 264
Södermanlands län	121	71	4 775 371	23	495 615
Uppsala län	95	70	1 925 746	26	638 864
Värmlands län	159	132	3 962 605	37	734 261
Västerbottens län	1 410	1 096	37 012 252	121	2 953 725
Västernorrlands län	304	208	12 372 515	76	1 901 596
Västmanlands län	100	38	939 488	22	486 194
Västra Götalands län	625	99	2 512 716	34	753 722
Örebro län	90	47	1 169 310	17	388 629
Östergötlands län	283	134	3 233 819	76	1 703 754
Totalt	7 034	4 329	246 872 249	1 187	27 619 464

Det är också intressant att titta på vilka konverteringsåtgärder som har gjorts. Diagrammet här nedan visar att det framförallt är konvertering till fjärrvärme som gjorts. I Norrbottens och Västerbottens län är det t.o.m. så mycket som cirka 90 procent av konverteringen som gått till fjärrvärme.



Intresset för att komplettera konverteringen med installation av solvärme har varit lågt. Bara cirka 50 ärenden har också fått stöd för installation av solvärme.

Konverteringsstöd från oljeuppvärmningssystem i småhus

Stödet för konvertering från oljeuppvärmningssystem infördes 1 januari 2006. Syftet med stödet är att främja en effektiv och miljöanpassad användning av energi samt en minskad oljeanvändning för uppvärmningsändamål i bostadshus. Stöd kan lämnas för konvertering till fjärrvärme, bibränsle eller värmepump i småhus och flerbostadshus. Det finns möjlighet att kombinera med stöd för installation av solvärme.

Intresset för det här konverteringsstödet har varit mycket stort och den totala ramen på 450 miljoner kronor var intecknad vid årsskiftet 2006/07. Totalt fanns vid årsskiftet ca 40 000 inkomna ansökningar med ett totalt sökt belopp på över 500 miljoner kronor.

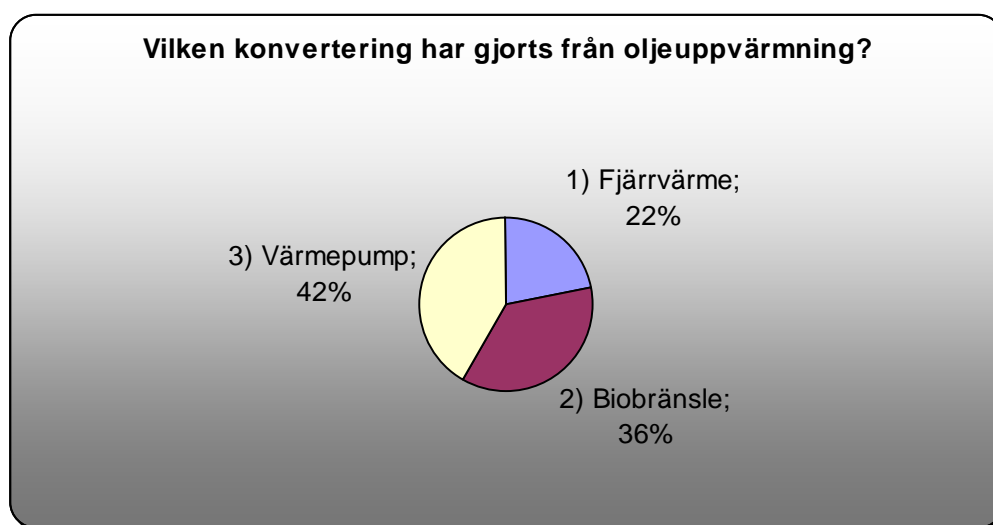
Stöd kan lämnas för upp till 30 procent av material- och arbetskostnader för konverteringen, dock högst 14 000 per bostadslägenhet.

Tabellen på nästa sida visar inkomna, beviljade och utbetalade ärenden t.o.m. 2006-12-31. För det här stödet är det framförallt länen i södra Sverige som står för den största andelen av ansökningarna.

Tabell 30. Antalet inkomna, beviljade och utbetalade ansökningar samt beviljat och utbetalt belopp från bidragets start till och med den 31 december 2006.

Län:	Antal inkomna ansökningar	Beviljade ansökningar	Beviljat belopp	Utbetalade ansökningar	Utbetalt belopp
Blekinge län	970	608	7 112 680	490	5 598 698
Dalarnas län	1 995	977	11 877 245	755	8 865 650
Gotlands län	209	145	1 730 158	110	1 292 770
Gävleborgs län	1 466	646	7 772 866	492	5 832 276
Hallands län	1 665	1 036	12 305 372	690	8 701 635
Jämtlands län	251	137	1 837 426	98	1 303 419
Jönköpings län	2 481	831	10 511 608	689	8 822 219
Kalmar län	1 947	1 711	19 693 309	1 035	11 575 443
Kronobergs län	1 608	1 115	13 398 882	767	9 384 594
Norrbottnens län	604	366	3 848 252	195	1 989 128
Skåne län	5 024	1 241	14 012 897	1 097	12 289 658
Stockholms län	3 198	1 846	24 098 258	1 421	19 272 130
Södermanlands län	1 072	827	10 178 074	624	7 700 028
Uppsala län	752	571	7 260 449	490	6 206 186
Värmlands län	2 857	1 712	20 037 761	1 248	14 648 495
Västerbottens län	512	385	4 284 932	226	2 474 123
Västernorrlands län	1 579	1 283	14 073 768	768	8 587 278
Västmanlands län	740	357	4 205 903	317	3 714 477
Västra Götalands län	8 057	1 774	21 672 308	1 454	17 643 633
Örebro län	1 475	993	12 594 186	844	10 607 701
Östergötlands län	1 732	973	11 489 765	808	9 589 406
Totalt	40 194	19 534	233 996 099	14 618	176 098 947

Det är även här intressant att titta på vilka konverteringsåtgärder som har gjorts. Diagrammet här nedan visar att det är en ganska jämn fördelning av konverteringsåtgärderna, men konvertering till värmepump har den största andelen på 42 procent. Antalet ärenden där också stöd för installation av solvärme har beviljats är här cirka 91 stycken, vilket är en mycket liten andel av det totala antalet beviljade ärenden.



Förordningen (2005:205) om stöd till investeringar i energieffektivisering och konvertering till förnybara energikällor i lokaler som används för offentlig verksamhet (Offrot)

I förordningen framgår att syftet med stödet är att främja en effektiv och miljöanpassad användning av energi i lokaler som används i offentlig verksamhet. Stödet syftar dessutom till att öka investeringarna inom bygg- och fastighetssektorn och därmed bidra till en ökad sysselsättning. Genom ett riksdagsbeslut har stödet förlängts till 31 december 2008 vilket innebär att utbetalningar kommer att ske även under år 2009.

Stödet ges till åtgärder i lokaler som används för offentlig verksamhet. Stöd kan beviljas för energikartläggningar (senaste utförandedatum är här den 30 september 2006), konvertering av uppvärmningssystem till förnybara energikällor, värmepump eller fjärrvärme. Stöd kan också beviljas för andra energieffektiviseringsåtgärder samt installation av solcellssystem.

Stödets storlek är som mest 30 procent av de stödberättigande kostnaderna utom för installation av solcellssystem.

För installation av solcellssystem kan stödet uppgå till 70 procent av de stödberättigande kostnaderna (dock högst 5 miljoner kronor per byggnad).

Stödet får sammantaget högst uppgå till 10 miljoner kronor per byggnad.

Tabellen nedan visar inkomna, beviljade och utbetalade solcellsärenden t.o.m. 2006-12-31. För ärenden som beviljats bidrag för installation av solceller i offentliga lokaler är det framförallt Skåne och Stockholms län som har en stor andel. De står tillsammans för 54 procent av de inkomna ärendena. Den allra största andelen ärenden (mer än 90 procent) har solcellssystem av typen med växelström. När det gäller typ av solceller så är det framförallt flerkristallint kisel som dominerar med 69 procent av ärendena medan enkristallint kisel står för 22 procent.

Tabell 31. Bidrag för installation av solceller i offentliga lokaler. Antal inkomna, beviljade samt utbetalade ärenden från bidragsstarten t.o.m. den 31 december 2006.

Län:	Antal inkomna ansökningar	Beviljade ansökningar	Beviljat belopp	Utbetalade ansökningar	Utbetalt belopp
Blekinge län	3	2	887 250		
Dalarnas län	3	2	2 982 000		
Gävleborgs län	3	2	336 000		
Hallands län	4	2	7 495 044	1	2 495 044
Jämtlands län	1	1	97 230		
Kalmar län	1				
Norrbottnens län	1	1	18 200		
Skåne län	16	14	33 391 100		
Stockholms län	26	26	20 675 900	1	722 400
Uppsala län	2				
Värmlands län	2	1	875 000		
Västmanlands län	1	1	1 067 231	1	1 067 231
Västra Götalands län	9	8	10 498 102		
Örebro län	4	3	4 436 817	1	2 556 617
Östergötlands län	2	2	2 650 312		
Totalt	78	65	85 410 186	4	6 841 292

Tabellen nedan visar inkomna, beviljade och utbetalade ärenden för de ärenden inom stödet som ansökt om stöd för energieffektivisering, energikartläggning eller konvertering, t.o.m. 2006-12-31. Här är det framför allt Skåne och Västra Götalands län som har en stor del av de inkomna ärendena (31 procent tillsammans).

Tabell 32. Bidrag för energikartläggning, energieffektivisering och konvertering i offentliga lokaler. Antal inkomna, beviljade och samt utbetalade ärenden från bidragsstarten t.o.m. den 31 december 2006

Län:	Antal inkomna ansökningar	Beviljade ansökningar	Beviljat belopp	Utbetalade ansökningar	Utbetalat belopp
Blekinge län	84	68	19 879 821	21	4 998 782
Dalarnas län	206	175	43 163 911	56	8 985 797
Gotlands län	19	13	1 112 977	5	547 830
Gävleborgs län	189	154	30 805 102	70	10 674 794
Hallands län	200	157	30 267 451	33	3 316 230
Jämtlands län	113	71	11 311 316	14	1 670 376
Jönköpings län	303	192	40 963 696	51	5 139 318
Kalmar län	187	160	35 613 898	51	9 349 549
Kronobergs län	194	166	26 505 230	64	7 101 544
Norrbottnens län	152	103	17 611 290	24	2 894 595
Skåne län	880	561	97 656 067	199	33 664 203
Stockholms län	430	347	98 771 373	84	19 185 806
Södermanlands län	336	282	94 076 533	23	3 197 466
Uppsala län	128	66	26 200 130	24	1 489 387
Värmlands län	364	288	36 174 964	119	5 265 725
Västerbottens län	326	285	33 365 649	138	10 986 967
Västernorrlands län	219	143	51 232 688	50	4 384 256
Västmanlands län	176	122	15 648 413	65	1 314 469
Västra Götalands län	1 095	762	101 973 564	149	14 951 686
Örebro län	466	174	39 545 954	57	5 243 590
Östergötlands län	264	216	33 326 684	85	8 143 038
Totalt	6 331	4 505	885 206 711	1 382	162 505 408

I de beviljade ärendena uppskattas antal arbetstimmar som åtgärden medfört till cirka 2,9 miljoner, varav externt inköpta timmar ca 2,7 miljoner. Den beräknade energibesparingen uppskattas till 284 miljoner kWh (enligt uppgifterna i ansökningarna) där det finns uppgift om energianvändning både före och efter åtgärd (ca 93 procent av de beviljade ärendena). Det innebär en total minskning med ca 5 procent jämfört med utgångsläget.

Stödet står totalt för cirka 31 procent av finansieringen av kostnaderna för åtgärderna inom offentliga lokaler på beviljade ärenden t.o.m. 2006-12-31.

Stöd för installation av solvärme i kommersiella lokaler

Stödet för installation av solvärme i kommersiella lokaler infördes den 1 juli 2006 och sträcker sig fram t.o.m. år 2010. Det innebär att utbetalningar kan fortsätta även under 2011. Det finns totalt 50 miljoner kronor avsatta för stödet .

Syftet med stödet är att främja en effektiv och miljöanpassad användning av energi genom användning av solvärme för uppvärmningsändamål i kommersiella lokaler.

Stöd lämnas med 2,50 kronor x solfångarens area (i m²) x den beräknade årliga energi-produktionen i kWh. Stödet är också begränsat uppåt till högst 30 procent av de stödberättigande kostnaderna.

Under den inledande perioden har intresset varit lågt och endast fem ansökningar har kommit in motsvarande ett sökt bidragsbelopp på 195 084. Två av dessa ärenden är beviljade. Informationsinsatser planeras för att öka intresset för stödet.

Energi, inomhusmiljö och andra värden i byggnader

I allt arbete med energieffektivisering av bebyggelsen analyserar Boverket konsekvenser av energieffektiviseringsåtgärder för inomhusmiljö, kulturvärden och andra värden i enlighet med EG-direktivet om byggnaders energiprestanda. Verkets arbete med denna fråga redovisas närmare under avsnittet ”Kvalitet i byggande och förvaltning”.

Implementering av EG-direktivet om byggnaders energiprestanda

Boverkets arbete med implementering av direktivet har under året dominerats av kommunicering av målen för direktivet samt utveckling av föreskrifter till lagen om energideklarationer för byggnader. Detaljerat förslag för Boverkets system för registrering av energideklarationerna föreligger. En ny roll för verket är att kommunicera direktivets syfte med en bred och sammansatt målgrupp; enskilda hushåll, mindre företag, samt stora och små professionella branschföretag, det vill säga alla brukare, ägare och tillverkare av byggnader. Därmed omfattas alla medborgare, men i olika roller och med skilda förväntningar och incitament.

Riksdagen beslutade om lagen (2006:985) om energideklarationer för byggnader i juni 2006. Förordningen (SFS 2006:1592) om energideklaration för byggnader utfärdades 21 december 2006 och träder i kraft 1 februari 2007. Boverkets tillhörande tillämpningsföreskrift har remissbehandlats både internt och externt. Boverket har samtidigt remissbehandlat förslag till föreskrifter om kunskapskrav för de oberoende experter som ska energideklarerat byggnaderna.

En enkät till kommunerna om registerhantering m.m. har genomförts under året²². Syftet var att ge underlag till Boverkets arbete med ett register för energideklarationer. Registerhanteringen har testats inom en försökskommun²³.

I samarbetet med Energimyndigheten, Konsumentverket och Naturvårdsverket har Boverket utformat en kommunikationsplan²⁴ för implementeringen av EG-direktivet i Sverige i den del, som särskilt riktar sig till hushåll och ickeprofessionella fastighetsägare. Enligt Boverkets kommunikationsplan om energideklarationen har verket informerat om direktivet för den professionella målgruppen vid ett tjugotal tillfällen (både egna arrangemang och andras), varvid cirka 1000 personer över hela landet nåtts.

Inom ramen för detta arbete utvecklar Boverket en symbolbärande skylt för entréer i alla byggnader, småhus undantagna. Skylten som är informationsbärande och intresseväckande blir samtidigt en symbol för energieffektivisering för vår gemensamma långsiktigt hållbara miljö. Boverket har också deltagit i europeiskt erfarenhetsutbyte om direktivets genomförande.

²² Redovisning av enkätundersökning om tillsyn och registerhantering av OVK-protokoll, m.m. Boverkets rapport angående kommunernas registerhantering av OVK-protokoll, dnr 1261-2201/2006

²³ Härnösand kommun, dnr 10839-1924/2005.

²⁴ Boverkets kommunikationsplan om Energideklarationen.

En kunskapsmätning genomfördes under hösten av Markör för Boverkets räkning för att skapa en bild av kunskapen om lagen om energideklaration hos de tre huvudmålgrupperna: ägare till specialfastigheter, flerbostadshus och småhus. Uppföljning planeras 2008 som en utvärdering av kommunikationsplanen för den etappen. Under året har konferenser, webbinformation samt broschyrmaterial planerats och delvis producerats t ex: *Energideklaration – första steget mot hälsosammare och energieffektiva hus.*

Vindkraft

Boverket har på regeringens uppdrag och efter samråd med Sverige Kommuner och Landsting, Naturvårdsverket och Riksantikvarieämbetet i oktober 2006 redovisat ett förslag till utformning av ett statligt planeringsstöd för vindkraft som i första hand riktar sig till kommunernas översiktsplanering. Rådgivning och information om det kommande planeringsstödet har varit ett stort inslag i senhöstens arbete med vindkraftsfrågan. Via verkets webbplats har information om stödet skett vid två tillfällen.

I begränsad omfattning har Boverket stöttat Statens energimyndighet i arbetet med uppdatering och utökning av riksintressen. Dock har underhandskontakter skett och Boverket kan få en större roll i den fas av arbete som inleds under första halvåret 2007. Information om kommunernas planering för vindkraft har skett via konferenser och seminarier, bland annat Boverkets konferensserie *Planering på goda grunder*. Intresset har varit stort och vi har nått uppemot 1000 åhörare.

Boverket har därutöver medverkat i programkommittén för miljöforskningsprogrammet Vindval samt deltagit i möten med vindkraftssamordnarna.

Politikområde Kulturpolitik

Mål Politikområde kulturpolitik

Riksdagen har beslutat om följande mål för en nationell kulturpolitik (prop. 1996/97:3, bet. 1996/97: KrU1, rskr. 1996/97:129):

Verksamhetsgren Icke-statliga kulturlokaler

Mål

Tillgången till ändamålsenliga icke statligt ägda och förvaltade kulturlokaler skall främjas.

Återrapporteringskrav

Boverket skall redovisa antal ansökningar och antal projekt, beviljade medel uppdelat på olika verksamheter, som beviljats bidrag från anslaget 28:32 Stöd till icke statliga kulturlokaler.

Tabell 33. Resursanvändning inom område (årsarbeten, åa, och miljoner kronor, mnkr)

Verksamhetsgren	2006		2005		2004	
	åa	mnkr	åa	mnkr	åa	mnkr
Icke-statliga kulturlokaler	0,6	0,5	0,6	0,5	0,5	0,9
Totalt, verksamhetsområdet	0,6	0,5	0,6	0,5	0,5	0,9

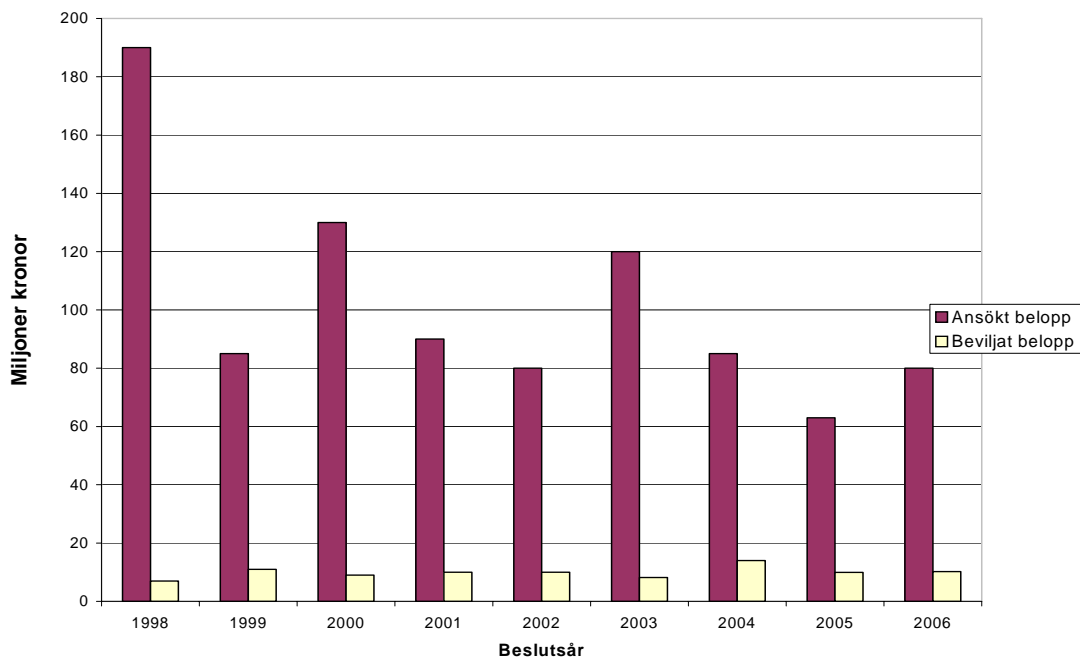
Overhead ingår med cirka 46% 2006, 47 % 2005 och 45 % 2004

Tabell 34. Produktöversikt, antal

	2006	2005	2004
Beslut om bidrag	37	35	46

Vid årets fördelning har projekt som innehåller förbättringar av tillgängligheten prioriterats. Boverkets samlingslokaldelegation har fördelat ca 10 miljoner kronor till vissa icke-statliga kulturlokaler. Mest pengar i år, tre miljoner kronor, gick till om- och tillbyggnad av magasinbyggnad för Kulturen i Lund. Totalt inkom ansökningar från 37 projekt med ett sammanlagt ansökt bidragsbelopp på drygt 80 miljoner kronor. Tolv ansökningar beviljades bidrag varav två lämnades till länsmuseum, fyra till andra museer, två till konsertlokaler, två till teaterlokaler och två till övriga kulturlokaler.

Ansökt respektive beviljat bidragsbelopp



Regeringen förslög i budgetpropositionen 2006/07:1 en ökning av anslaget 28:28 Centrala museer: Myndigheter, med 6 miljoner kronor. Finansieringen skulle ske genom att anslaget 28:32 Stöd till icke- statliga kulturlokaler minskas med motsvarande belopp. Boverket tog då kontakt med departementet för att klargöra konsekvenserna av ett sådant beslut. Hela anslaget är intecknad genom beslut av samlingslokaldelegationen i februari 2006. Beslut lämnas innan påbörjande av projekt medan utbetalning sker först efter färdigställande vilket kan ta upp till två år. Beslut om minskad anslagsram för 2006 fattades den 14 december. Samma dag skickades en skiftlig begäran till Utbildnings- och kulturdepartementet om att medlen skulle återföras till anslaget.

Konsekvensen är att 6 miljoner kronor mindre kan fördelas 2007.

Politikområde Folkrörelsepolitik

Mål politikområde Folkrörelsepolitik

Målet för folkrörelsepolitiken är att människor skall ha bästa möjliga förutsättningar att bilda och delta i olika typer av folkrörelser och föreningar.

Verksamhetsgren Bidrag till allmänna samlingslokaler

Mål

En god tillgång till bra och ändamålsenliga samlingslokaler för mötesverksamhet och föreningsaktiviteter skall främjas

Åtterrporteringskrav

Boverket skall åtterrportera användningen av medel inom anslaget 30:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler. Boverket skall redovisa den geografiska fördelningen av antalet beviljade bidrag samt totalt bidragsbelopp till allmänna samlingslokaler fördelade på köp, ny- och ombyggnad samt standardhöjande reparationer och handikappanpassning. Därtill skall Boverket redovisa hur stödet till samlingslokalorganisationerna har fördelats.

Tabell 35. Resursanvändning inom område (årsarbeten, åa, och miljoner kronor, mnkr)

Verksamhetsgren	2006		2005		2004	
	åa	mnkr	åa	mnkr	åa	mnkr
Bidrag till allmänna samlingslokaler	2,7	2,4	1,9	1,6	1,8	1,1
Totalt, verksamhetsområdet	2,7	2,4	1,9	1,6	1,8	1,1

Overhead ingår med cirka 46% 2006, 47 % 2005 och 45 % 2004

Resursökningen avser arbete med regeringsuppdraget om Ungdomssatsningen i allmänna samlingslokaler.

Tabell 36. Produktöversikt, antal

	2006	2005	2004
Regeringsuppdrag	1		
Beslut om bidrag	251	223	197

Vid årets fördelning har projekt som syftar till att förbättra tillgängligheten prioriterats, mer än en tredjedel av antalet beviljade projekt avser den typen av åtgärder. Vi kan vidare konstatera att en fortsatt hög andel av antalet ansökningar avser byte till mer energisnåla uppvärmningssystem i lokaler.

Boverkets samlingslokaldelegation fördelade hela årets bidragspott på 23,5 miljoner kronor till allmänna samlingslokaler. Totalt inkom 251 ansökningar som tillsammans ansökt om ca 74 miljoner kronor i bidrag. En dryg tredjedel, 93 ansökningar beviljades bidrag. Av dessa avsåg 35 projekt handikappanpassning med ett sammanlagt beviljat bidragsbelopp om 3,9 miljoner kronor medan 58 projekt avsåg köp, ny- och ombyggnad samt standardhöjande reparationer med ett sammanlagt bidragsbelopp om 19,6 miljoner

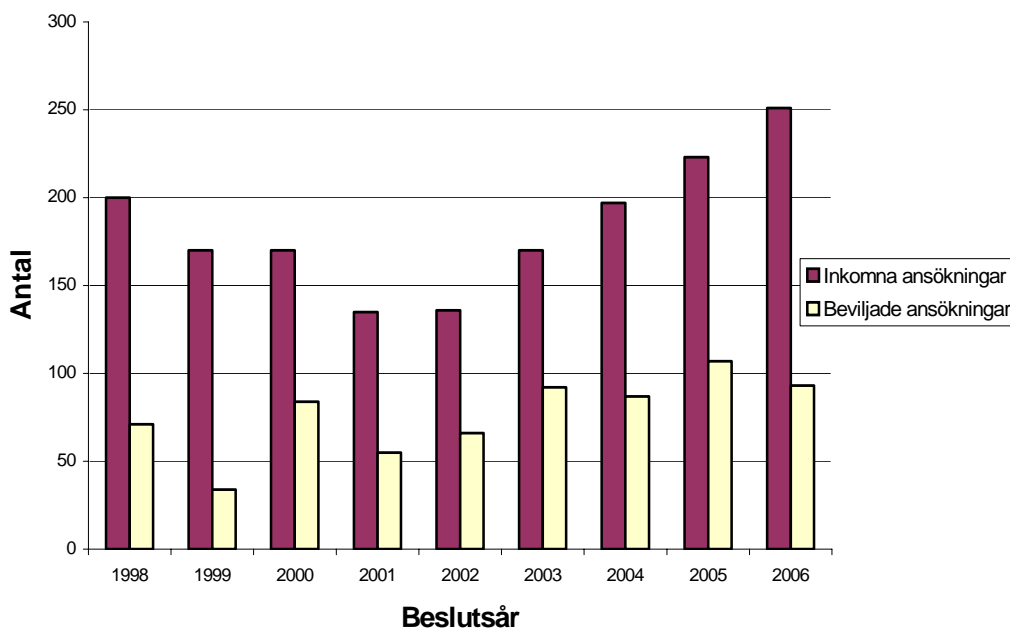
kronor. Samtliga län, utom Blekinge och Örebro, fick bidrag till minst ett projekt vardera. Klart flest projekt, femton stycken, återfanns inom Värmlands län, därefter kom Norrbottens län med åtta stycken.

Under året har de tre riksorganisationerna för allmänna samlingslokaler bedrivit informationsinsatser och utredningsarbete som avser ungdomars nyttjande av samlingslokaler. För detta arbete har Ungdomsstyrelsen fördelat totalt 4 miljoner kronor enligt nedan

Bygdegårdarnas Riksförbund	1 098 834
Riksorganisationen Folkets hus och parker	1 784 375
Riksföreningen Våra Gårdar	786 791
SAMSAM –Samlingslokalorganisationernas Samarbetskommitté	330 000

En förstudie har påbörjats Inom ramen för regeringsuppdraget att förbereda den skärskilda ungdomssatsningen som ska göras genom införandet av ett bidrag till verksamhetsutveckling för att skapa förutsättningar för ungdomar, skärskilt i storstadsområdena att för bättre tillgång till allmänna samlingslokaler.

Inkomna respektive beviljade ansökningar



Övriga mål och återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet 2006

1. Boverket skall i årsredovisningen lämna en sammanfattande redovisning av tillståndet och utvecklingen inom plan-, bygg-, förvaltnings- och bostad/ boendeområdet. Redovisningen skall innehålla en beskrivning av Boverkets viktigaste insatser inom verkets ansvarsområden och en bedömning av hur den egna verksamheten bidragit till att uppfylla målet inom området Bostadspolitik.

- Se inledande textavsnitt Sammanfattande redovisning om tillståndet och utvecklingen inom plan-, bygg-, förvaltnings- och boendeområdet.

2a. Boverket skall redovisa faktiska utfall under året och utgiftsprognoser för 2006-2009 i Hermes, för samtliga anslag som myndigheten disponerar, vid nedanstående prognostillfällen. Prognosen skall kommenteras både i förhållande till föregående prognostillfälle och i förhållande till statsbudgeten. De antaganden som ligger till grund för prognosen skall redovisas. Prognosen skall även, för anslagspost som enligt statsbudgeten för 2006 uppgår till minst 200 mnkr, månads fördelas för innevarande år så att jämförelser kan göras med faktiskt utfall.

Utgiftsprognoserna skall lämnas senast:

den 19 januari,

den 8 mars,

den 2 maj,

den 21 augusti,

den 2 november.

Anslag 31:2 Rängebidrag undantas från kravet på att lämna prognoser vid ovanstående angivna datum. Dock skall prognoser lämnas för anslaget i Hermes så snart som möjligt i anslutning till varje prognostillfälle.

- Prognoserna är lämnade enligt plan med viss avvikelse, både före respektive efter plan. Se avsnittet Bostadsförsörjning, Prognoser och anslagsberäkning.

2b. Boverket skall redovisa prognos och utfall över inkomstbortfallet avseende: investeringsstimulansen för mindre hyresbostäder för 2003-2008, skattekrediteringsstödet enligt förordningen (2005:205) om stöd till investeringar i energieffektivisering och konvertering till förnybara energikällor i lokaler som används för offentlig verksamhet, stöden för konvertering från direktverkande elvärme respektive oljeuppvärmning i bostadshus.

Dessa prognoser skall redovisas senast den 15 mars 2006 och den 15 augusti 2006.

- Prognoserna är levererade en dag efter plan; se avsnittet Bostadsförsörjning, Prognoser och anslagsberäkning.

3. Boverket skall genom Rådet för hållbar utveckling i årsredovisningen redovisa hur medlen under anslaget 31:1 Boverket anslagsposten 9 Rådet för hållbar utveckling har använts samt insatser och effekter fördelade på forum, verktyg och omvärldsanalys. I redovisningen skall ingå var i landet insatserna genomförts, vilka aktörsgrupper som avsågs och vilka som nåddes. I anslutning till årsredovisningen, senast den 31 mars 2007, skall Boverket genom Rådet för hållbar utveckling även lämna

konkreta förslag till åtgärder för att stärka hållbarhetsarbetet och genomförande av den nationella strategin för hållbar utveckling på lokal och regional nivå.

- Redovisas inom avsnittet Samhällsplanering och bebyggelseutveckling.

4. Inom ramen för Bygga-bo-dialogen skall Boverket delta i och följa projektet "Det goda samtalet". Boverket skall redovisa resultat och erfarenheter av projektet liksom av genomförda kompetensutvecklingsinsatser för bygg- och fastighetssektorn. Redovisningen skall ske i samband med Bygga-bo-dialogens årsrapport den 30 november 2006.

- Boverkets insatser framgår av Boverkets rapport om Bygga-bo-dialogens verksamhet för 2006, som redovisades till regeringen den 30 november, dnr 4080-1916/2004.

5. Boverket skall redovisa vilka aktiviteter som utförts inom ramen för Boverkets uppgifter enligt förordningen (2004:13 87) om stöd till investeringar i källsorteringsutrymmen. Aktiviteter under 2006 samt en uppföljning för hela stödperioden skall redovisas till regeringen senast den 31 maj 2007, enligt den plan som Boverket redovisade till regeringen den 15 juni 2005.

- Uppföljningen kommer, i enlighet med framflyttningen genom regleringsbrevet, att levereras senast den 31 maj 2007.

6. Boverket skall med hjälp av de indikatorer som fastslogs i budgetpropositionen för 2006 rapportera i vilken grad målen för integration i boendet har uppnåtts. Boverket skall ange orsaker till skillnader i boendeförhållanden mellan kvinnor och män med utländsk respektive svensk bakgrund. Boverket skall även bedöma vilka insatser som genomförs av olika aktörer som leder till måluppfyllelse samt lämna förslag på nya eller ändrade insatser. Boverket skall, efter samråd med Integrationsverket, redovisa till regeringen och Integrationsverket i anslutning till årsredovisningen.

- Redovisning kommer att ske till Regeringen och Integrationsverket i anslutning till årsredovisningen i febr. 2007.

7. Boverket skall följa upp utvecklingen av ungdomars levnadsvillkor avseende bostadspolitiken. Målgruppen för uppföljningen är ungdomar mellan 16 och 30 år. Uppföljningen skall innehålla en kvantitativ redovisning av nedanstående indikatorer:

- Antal kommuner med brist på bostäder för ungdomar
- Boendeutgifternas andel av ungdomars disponibla inkomster

Uppföljningen skall även innehålla en kommentar om utvecklingen av ungdomars levnadsvillkor avseende bostadspolitiken och, om möjligt, kunna belysa skillnader i utvecklingen av ungdomars levnadsvillkor beroende på kön, inrikes/utrikes födda, socioekonomisk bakgrund, ålder, geografisk hemvist samt eventuella funktionshinder. Uppdraget skall redovisas i årsredovisningen som, utöver regeringen, även skall tillställas Ungdomsstyrelsen.

- Boverket har under året tagit fram ett PM Indikatorer för ungdomars boendevillkor 2005, dnr 212-392/2006 som skickats miljö- och samhällsbyggnads-

departementet och till Ungdomsstyrelsen. Uppgifterna har publicerats i Ungdomsstyrelsens rapport Ung idag 2006 där Ungdomsstyrelsen har gjort en sammanställning av tolv myndigheters redovisningar av ungdomars villkor. Boverket kommer att göra motsvarande redovisning även för år 2007. I nedanstående tabell redovisas enkla nyckeltal med utgångspunkt från de identifierade indikatorerna. Tabellen redovisades även i årsredovisningen för år 2005.

Indikator	Procent	År
1. Andel ungdomar 16-25 år som trivs i sitt bostadsområde	54	1998/1999
2. Andel 13-18-åringar som har eget rum	94	2003
3. Andel ungdomar 16-25 år som ej kan sova ostört	13	1998/1999
4. Andel ungdomar 20-25 år som bor kvar i föräldrahemmet	28	2003/2004
5. Andel ungdomar 20-25 år med egen bostad	54	2003
6. Boendeutfästernas andel av 20-25-åringars disponibla inkomster	38	2003
	Antal	
7. Antal kommuner med brist på bostäder för ungdomar 2005	142	2005

Källor: SCB, ULF och HEK, Boverkets Bostadsmarknadsenkät

8. Boverket skall som ett led i jämställdhetsarbetet följa upp följande indikator: Andel kvinnor respektive män som innehar befattningarna länsarkitekter respektive stadsarkitekter.

- Nio av 20 länsarkitekter är kvinnor, dvs. närmare hälften. (Ett län, Gävleborg, har utmönstrat titeln länsarkitekt. Från två län till rapporteras att man har planer på att göra det samma.) 1996 var 6 av 21 länsarkitekter kvinnor. Av de uppgifter som Sveriges Kommuner och Landsting har kunnat bistå med har 164 av totalt 290 kommuner, någon fast anställd på heltid eller deltid eller på konsultbasis som stadsarkitekt. Av dessa är 36 kvinnor, dvs. knappt 20 procent. 1996 uppskattade Boverket i rapporten Hela samhället (Boverket rapport 1996:4) att 264 kommuner hade stadsarkitekt, varav 30 var kvinnor.

Övrig redovisning, ej enligt regleringsbrevet.

Boverket har ett ansvar, ett sektorsansvar, för handikappolitiken.

Detta ansvar innebär för Boverkets del att frågor om tillgänglighet och användbarhet måste utgöra naturliga delar i planering, byggande och boende. Verket har under året på flera olika sätt och i många olika sammanhang arbetat med frågor som har tydliga kopplingar till handikappolitiken och särskilt verkat för att handikapperspektivet synliggjorts och beaktats i myndighetens insatser. Sektorsansvaret har inneburit att frågorna i betydligt fler sammanhang och i högre grad än tidigare kommit i fokus. En svårighet är dock att i projekt och verksamheter särskilt kunna skilja ut insatser som har betydelse för personer med funktionshinder.

För att lättare ta fram strategiskt viktiga frågor inom området och för att föra en dialog har Boverket under året formaliserat samverkan med Handikappförbunden, ett permanent samrådsorgan har bildats.

Att informera om tillgänglighet i allmänhet har varit en prioriterad fråga för Boverket.

Vid ett antal egna konferenser, seminarier och konferenser tillsammans med Sveriges Arkitekter och länsstyrelserna har tillgänglighetsperspektivet tagits upp i olika former och där diskussioner om metoder, förutsättningar och verktyg för fysisk planering och boendefrågor förts. Vi har också samarbetat med andra aktörer genom att medverka som föreläsare och tillhandahålla informationsmaterial. för vidare spridning

Detta är bara några exempel på vad som genomförs under året med anknytning till sektorsansvaret och handikappolitik. Boverket har under hösten i en skrivelse, dnr 1369-3304/2006, till Handisam, Myndigheten för handikappolitisk samordning, svarat på frågor om hur sektorsmyndigheterna arbetar mot de handikappolitiska målen. Av skrivelsen framgår närmare alla de insatser och aktiviteter som Boverket genomfört för den handikappolitiska utvecklingen under året.

Regeringsuppdrag

Uppdrag enligt 2006 års regleringsbrev

Uppdrag 6

Boverket skall fortsätta informations insatserna i syfte att öka kännedomen hos fastighetsägare och andra viktiga aktörer om reglerna för undanröjande av enkelt avhjälpta hinder för förbättrad tillgänglighet. Informationen skall medverka till att målet om att alla enkelt avhjälpta hinder är undanröjda till 2010 skall kunna uppnås. Boverket skall till regeringen redovisa vilka åtgärder som verket har vidtagit senast den 15 september 2006.

- Uppdraget redovisades till regeringen i september 2006, dnr 1122-753/2006.

Uppdrag 7

Boverket skall redovisa hur trångboddheten har utvecklats över tiden och hur trångboddheten varierar mellan olika grupper. I redovisningen av följderna av trångboddhet för olika grupper bör särskilt barn- och jämställdhetsperspektivet uppmärksammas. Boverket skall också analysera orsakerna bakom trångboddheten. Uppdraget skall redovisas till regeringen senast 1 september 2006.

- Uppdraget redovisades till regeringen den 1 september 2006 i rapport om trångboddheten i Sverige *Var finns rum för våra barn?* dnr 212-3079/2003. Rapporten uppmärksammar hur trångboddheten har utvecklats framförallt de senaste tjugofem åren, samt analyserar orsakerna och konsekvenserna av trångboddhet för olika grupper i samhället och då i synnerhet ur barnens perspektiv. I rapporten redovisas offentlig statistik om trångboddhet i Sverige.

Uppdrag 8

Boverket skall, i samråd med Statens energimyndighet, ta fram en plan för uppföljning och utvärdering av stöden för konvertering från direktverkande elvärme respektive oljeuppvärmning i bostadshus. En utgångspunkt skall vara planen för uppföljning och utvärdering av 1997 års energipolitiska program. Planen skall redovisas till regeringen senast den 15 juni 2006.

- En plan lämnades till regeringen den 1 juni 2006, dnr 1399-2050/2006.

Uppdrag 9

Boverket skall efter samråd med Statens energimyndighet och den analys grupp som bildats tillsammans med branschen följa upp och utvärdera stöden för installation av solvärme. Boverket skall senast den 15 mars 2006 redovisa förslag till utformning av ett kompletterande stöd för installation av solvärme i större tillämpningar för eget värmebehov avseende kommersiella lokaler samt för offentliga lokaler efter 2006. Stöden skall finansieras inom en ram om 50 miljoner kronor under 2006-2010. Boverket skall efter samråd med Statens energimyndighet vidare lämna förslag till en samlad utformning och inriktning av ett fortsatt solvärmestöd för såväl små som storskaliga tillämpningar från 2008 och förslag till en långsiktig strategi för marknadsintroduktion av solvärme. Förslag till hur befintliga stödformer för installation av solvärme bör samordnas skall också lämnas. Uppdraget skall redovisas till regeringen senast den 31 december 2006.

- En utvärdering med förslag har genomförts enligt uppdraget och lämnades till regeringen den 28 december 2006, dnr 1399-5185/2006.

Här anges för överblickens skull också de uppdrag enligt 2006 års regleringsbrev som ännu inte redovisats.

Uppdrag 1

Boverket skall, i samverkan med länsstyrelserna, kartlägga och utvärdera statens samlade roll och ansvar för att genom uppsikt och tillsyn säkerställa dels att samhälls kraven i plan- och bygglagen (1987:10) tillgodoses i kommunernas fysiska planering, dels att tillämpningen av lagen blir enhetlig. Boverket skall redovisa förslag till åtgärder och förtydliganden som bedöms angelägna samt vilka åtgärder Boverket avser att vidta för att tillämpningen skall motsvara lagstiftningens syfte och intention. Det är särskilt angeläget att Boverket redovisar hur länsstyrelserna samverkar med kommunerna i deras planläggning och planprocess samt vilket stöd länsstyrelserna behöver av Boverket för att fullgöra sina uppgifter enligt plan- och bygglagen. Redovisningen skall bland annat innefatta länsstyrelsernas ansvar för att ta tillvara och göra helhetsbedömningar och sammanvägningar av olika nationella mål och statliga intressen i kommunernas planering samt för att därvid tillhandahålla planeringsunderlag. Som ett underlag för uppdraget skall rapportering från länsstyrelserna ingå. Uppdraget skall redovisas till regeringen senast den 30 juni 2007.

Uppdrag 2

Boverket skall, efter samråd med berörda centrala myndigheter, ge ytterligare stöd och vägledning till länsstyrelserna och kommunerna i deras arbete med delmål under miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö om planeringsunderlag för fysisk planering och samhällsbyggande. Syftet med uppdraget är att underlätta och påskynda myndigheternas arbete med planeringsunderlaget. Uppdraget, inklusive genomförda åtgärder och erfarenheter från dessa, skall redovisas till regeringen senast den 30 september 2007.

Uppdrag 3

Boverket ska inhämta och redovisa uppgifter om uppskattade kostnader vid berörda myndigheter för arbetet med åtgärder för att uppnå miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö. Redovisningen skall så långt möjligt ske per delmål och i möjligaste mån innehålla en bedömning av den effekt de olika åtgärderna har haft. En sammanställning för respektive år, 2005 och 2006 skall redovisas till Miljömålsrådet vid Naturvårdsverket enligt rådets riktlinjer senast den 30 september 2007.

Uppdrag 4

Boverket skall, efter samråd med Naturvårdsverket och Folkhälsoinstitutet, utveckla modeller och vägledning som syftar till att, inom ramen för fysisk planering på kommunal nivå, säkra tillgång till bostadsnära natur. Utgångspunkt bör tas i den erfarenhet som redan finns från flera kommuner och landsting samt i det arbete som redan pågår inom Boverket om bostadsnära natur. Målet bör vara att modellerna och vägledningen kan tillämpas av kommunerna i den fysiska planeringen. Uppdraget skall redovisas till regeringen senast den 1 juni 2007.

Uppdrag 5

Boverket skall i samverkan med Lantmäteriverket och Sveriges Kommuner och Landsting samt med stöd av bland annat ett urval länsstyrelser och kommuner utveckla de idéer som redovisas i rapporten "Hur informationen i detaljplaneprocessen kan bli bättre och effektivare - förstudierapport över ett regeringsuppdrag". Syftet med uppdraget är att skapa förutsättningar för en nationellt harmoniserad digital hantering av detaljplaneprocessen, i kommunerna såväl som i utbytet av detaljplaneinformation mellan olika aktörer i samhället. I uppdraget ligger att redovisa erfarenheter av olika kommuners och övrigas utveckling även digital detaljplaneprocess och hur dessa erfarenheter avses tas till vara för att främja en

nationellt harmoniserad hantering. Vidare ingår i uppdraget att redovisa hur Boverkets detaljplanehandbok kan utvecklas för att kunna bidra till införandet även sådan process. Uppdraget skall redovisas till regeringen senast den 30 juni 2007.

Uppdrag 10

Regeringen gav Boverket i regleringsbrevet för 2005 ett uppdrag till Boverkets Byggekostnadsforum, uppdrag 9, under övriga mål, att sprida kunskaper och erfarenheter om bostadsbyggande i länderna i regionen för den nordliga dimensionen. På grund av ändrade förutsättningar förändrar regeringen innehållet i det uppdraget enligt följande.

I samarbete med länderna i regionen för den nordliga dimensionen skall Boverket genomföra en kartläggning av ländernas initiativ, statliga eller andra, som syftar till att skapa en bättre konkurrens på byggområdet vilket kan påverka byggkostnader och bidra till minskade boendekostnader. Denna kartläggning skall utgöra ett första steg i det svenska delprojektet i den av Nordiska rådets antagna handlingsplan för det nordisk-baltisk-polska samarbetet på byggområdet. Det svenska delprojektet syftar till att sprida goda exempel och utbyta erfarenheter om husbyggnad. Uppdrag skall redovisas till regeringen senast den 30 december 2006. Förlängning begärd t o m mars 2007.

Uppdrag där Boverket enligt Rb 2006 är samverkanspart

1. Boverket skall på anmodan bistå den nationella bostadssamordnaren, vars uppgift är att under perioden 2005-2007 arbeta för att ta fram förslag på konkreta åtgärder för att underlätta ungdomars tillträde på bostadsmarknaden
 - Boverket har bistått samt medverkat i den expertgrupp som tillsatts av utredningen för att bidra med sin sakkunskap i de aktuella frågorna.
2. Boverket skall vara samverkanspart i de regionala tillväxtprogrammen genom att bidra med analys-, metod, och kompetens stöd inom sitt ansvars- och kompetensområde. Boverket skall bistå Verket för näringslivsutveckling (NUTEK) med underlag vid uppföljningen av regionala tillväxtprogram avseende verksamhet som har genomförts under 2005.
 - Boverkets arbete har under 2006 fokuserats på metodutveckling för den regionala utvecklingsplaneringen i stort, främst genom insatser avseende planeringsmetoder inom regeringsuppdraget om samverkan kring sektorsövergripande regionförstoring för ökad tillväxt och sysselsättning. Verket har vidare utifrån regleringsbrevets föreskrifter redovisat underlag till NUTEK för uppföljningen av tillväxtprogrammen. Boverkets insatser kan förväntas leda till att de regionala tillväxtprogrammen blir bättre avstämda mot annan samhällsplanering och styrs utifrån utvecklade regionala utvecklingsprogram.
3. Boverket skall biträda Regeringskansliet vid Sveriges medverkan i EU:s olika samarbeten om bland annat regional utvecklingsplanering såväl vid olika kommittémöten som nationellt.
 - Boverket har biträtt regeringskansliet i arbetet inom VASAB, övervakningskommittéer och beslutsgrupper inom Interreg IIIB, det svenska bidraget - en nationell strategi - till ESDP, övervakningskommittén för ESPON och det svenska ESPON-nätverket och underkommittén för territoriell sammanhållning och stadsutveckling (SUD). Se vidare under Samhällsplanering och bebyggelseutveckling

4. En arbetsgrupp har tillsatts inom Regeringskansliet inför UN-HABITATs konferens World Urban Forum i Kanada den 19-23 juni 2006. Boverket skall bistå arbetsgruppen i förberedelsearbetet inför denna konferens.
 - Boverket har deltagit aktivt i förberedelserna för och genomförandet av WUFIII i Vancouver som ägde rum den 19-23 juni 2006. Se vidare Samhällsplanering och bebyggelseutveckling
5. Boverket skall på anmodan bistå den utredare som fått i uppdrag att se över allmännyttans villkor och förutsättningar.
 - Boverket deltar med en expert i Utredningen om allmännyttans villkor och förutsättningar (M 2005:04). Utredningen ska vara färdig under 2007.

Uppdrag enligt tidigare regleringsbrev, Rb eller särskilda regeringsbeslut R, som redovisats under 2006

Undantag att följa och redovisa den verksamhet som innebär att verket i enskilda fall får medge att en byggnadsägare under viss tid, dock högst fem år, helt eller delvis undantas från bestämmelserna i förordningen (1991:1273) om funktionskontroll av ventilations-system, september 2005, R. Förlängt enl. överenskommelse,

- Uppdraget redovisades till Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet den 16 november 2006 i rapporten *Undantag från obligatorisk ventilationskontroll, Slutrapport från ett regeringsuppdrag 2000-2005*, dnr B6088-1292/2000.

Uppdrag att medverka i Designåret 2005, mars 2006. R.

- Uppdraget redovisades till Kulturdepartementet, februari 2006, i rapport *Designår 2005*, dnr 10119-1006/2004.

Uppdrag att redovisa hur samhällsplaneringen för en hållbar utveckling i Sverige kustområden bättre kan stämma överens med det som EU rekommenderar för övriga Europa. Januari respektive juni 2006, R.

- Uppdraget redovisades till Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet den 31 januari 2006 med rapporten *Vad händer med kusten – Erfarenheter från kommunal och regional planering samt EU-projekt i Sveriges kustområden*. Uppdraget genomfördes i samarbete med Riksantikvarieämbetet, Naturvårdsverket, Glesbygdsverket och NUTEK/Verket för näringslivsutveckling, och i samråd med länsstyrelserna i de 14 kustlänen, berörda regionala självstyrelseorgan, samverkansorgan samt regionplaneorgan. Delen om Ljusnan redovisades den 20 juni 2006 i skrivelse, dnr 20132-3436/2004.

Uppdrag att i samråd med Naturvårdsverket och Svenska Kommunförbundet ta fram råd och vägledning för tillämpningen av plan- och bygglagen avseende de bestämmelser som införts i författningar i samband med genomförandet av direktiv 2001/42/EG om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan, 2004 Rb. December 2005. Förlängt enl. överenskommelse, mars 2006.

- Uppdraget redovisades till Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet den 6 mars 2006 i rapporten *Miljöbedömningar för planer enligt plan- och bygglagen – en vägledning*, dnr 20835-3907/2004.

Uppdrag att efter samråd med Fiskeriverket redovisa nya riktlinjer för kommunernas vattenplanering. Rb 2005. Mars 2006.

- Uppdraget redovisades i skrivelse till regeringen den 23 februari 2006, dnr 209-937/2006.

Uppdrag att belysa de kommunala bostadsföretagens roll, R. december 2006.

- Uppdraget redovisades till regering den 15 december 2006, i rapporten *Att belysa de kommunala bostadsföretagens roll*, dnr 10132-2308/2006.

Uppdrag och inbjudan att medverka i Ungkultur 07. R. mars 2008. Dnr 4012-2368/2006

- Uppdraget är återkallat enl. särskilt beslut.

Uppdrag att ta fram förslag till utformning av planeringsstöd för vindkraft. R, november 2006.

- Uppdraget redovisades i skrivelse till Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet den 27 oktober 2006, dnr 20132-2730/2006

Pågående uppdrag enligt tidigare regleringsbrev, Rb, eller särskilda regeringsbeslut, R, och som ännu inte redovisats

- Uppdrag att fr.o.m. januari 2001 inrätta och bedriva ett Byggekostnadsforum, 2007, R. Dnr 4010-3267/2000.
- Uppdrag att ansvara för ett sekretariat för Bygga bo dialogen i syfte att samordna, följa, utvärdera samt informera om dialogens arbete och resultat samt att genomföra ett kompetensutvecklingsprogram. Dnr 4010-1417/2004.
- Uppdrag om beredning av projekt inför beslut om stöd till klimatinvesteringar, KLIMP, 2007, R. Dnr 20132-3665/2001.
- Uppdrag att i ett pilotprojekt samverka kring sektorsövergripande regionförstoring för ökad tillväxt och sysselsättning, R, februari 2007. Dnr 2349-1674/2006
- Uppdrag att följa utvecklingen avseende fysisk planering och byggande i Malmfälten, R delrapport aug 06 resp. jan 07. Slutrapport aug 07. Dnr 2134-2135/2006.
- Uppdrag Särskilda informationsinsatser under 2006-2007 avs. energideklarationer (Uppdrag samverkan med STEM) R, Dec 2007. Dnr 10127-2864/2006
- Uppdrag att förbereda den särskilda ungdomssatsningen i allmänna samlingslokaler genom att genomföra en förstudie. R, 1 mars 2007. Dnr 10137-3523/2006.
- Uppdrag angående Bygga bo dialogen, fortsatt ansvar för sekretariatet 2007-2009. Dnr 4010-3553/2006.
- Uppdrag att utvärdera verkets verksamhet inklusive sina föreskrifter, med avseende på konsumentperspektivet. Rb 2005. Redovisningen är enligt beslut förlängt till februari 2007.
- Uppdrag beträffande byggnaders tekniska utformning m m (M2006/5756/Bo). December 2008..
- Uppdrag att delta i en försöksverksamhet med avidentifierade ansökningshandlingar, R. 31 december 2007, dnr 40160-3464/2006
- Uppdrag till Boverket om marknads kontroll, R. 1 juni 2007, dnr 10110-5245/200

Ekonomisk analys

Boverket disponerade under 2006 anslag på sammanlagt 3 811 mnkr, jämfört med 3 722 mnkr 2005. Av de totala anslagen fick Boverket högst utbetala 2 838 mnkr. I regleringsbrevens tilldelades 2 649 mnkr, en minskning med 59 mnkr jämför med 2005.

Inom bostadspolitiken minskades anslaget för räntebidrag med 30 mnkr och anslaget för installation av hissar upphörde. Boverkets förvaltningsanslag utökades med 3, 2 mnkr som kompensation för pris- och löneökningar.

Inom energipolitiken anslogs sammanlagt 6 mnkr för administrationskostnader till Boverket och länsstyrelserna för administration av investeringsstödet för konvertering från direktverkande el och oljeuppvärmningssystem. Anslaget för stöd till solvärme minskades från 10 mnkr till 5 mnkr medan anslaget för förberedelsearbete avseende genomförandet av EG-direktivet om Byggnaders energiprestanda utökades med 5 mnkr till 19 mnkr.

Anslagssparandet från 2005 uppgick till 1 419 mnkr. Därutöver omdisponerade regeringen 37 mnkr i tidigare års anslagssparande till Boverkets disposition. Samtidigt beslutade regeringen om sammanlagt 294 mnkr i indragningar. I ändrat regleringsbrev den 14 december 2006 minskades årets tilldelade anslag avseende stöd till icke-statliga kulturlokaler med 6 mnkr. Genom beslut i februari 2006 hade årets anslag redan intecknats i sin helhet. Detta medför att ca 6 mnkr av nästa års anslag måste användas till 2006 års beslut.

Verksamhetens intäkter

Intäkter av anslag

Boverkets verksamhet finansieras i huvudsak med anslag. Intäkter av anslag ökade under 2006 till 179,9 mnkr jämfört med 170,6 mnkr 2005. Förvaltningsanslaget består av flera anslagsposter. Uppdrag och finansiering har även lämnats inom andra anslag. Ett exempel på detta är anslaget för Byggnaders energiprestanda avseende förberedelsearbete för införande av energideklarationer. Anslagsförbrukningen inom Boverkets förvaltningsanslag var 2006 4,3 mnkr högre än 2005.

Anslagsförbrukningen i anslaget för Byggnaders energiprestanda var 6,3 mnkr högre än 2005.

Övriga intäkter

Intäkterna uppgick till 17,4 mnkr. Av dessa är 8,0 mnkr intäkter av bidrag som främst lämnats av regeringskansliet för särskilda uppdrag bl.a. Byggekostnadsforum. Intäkter från försäljning av publikationer, konferenser och utförda konsultuppdrag uppgick till 8,8 mnkr, en ökning med 1,5 mnkr. Ökningen beror främst på ökade intäkter från publikationsförsäljning.

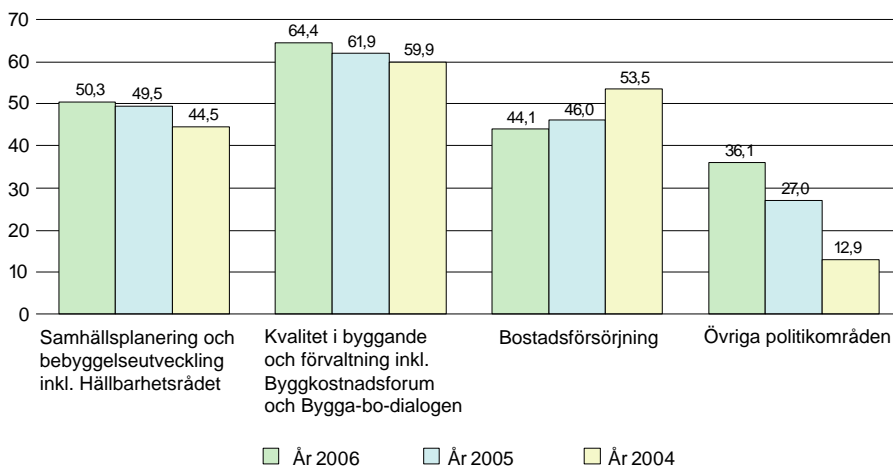
Verksamhetens kostnader

Enligt resultaträkningen uppgick verksamhetens kostnader 2006 till 194,9 mnkr jämfört med 184,4 mnkr 2005. Personalkostnader är den dominerande kostnaden som ökade jämfört med 2005 med 8,3 procent till 115,0 mnkr. Antalet årsarbetskrafter ökade med 6,8 till 176,6. Ökningen beror i huvudsak på övertagande av IT-driften i egen regi vilket innebar ett övertagande av tre medarbetare. Som en följd av tillkommande verksamhet med förberedelsearbete för införande av energideklarationer och energistöd har antalet medarbetare utökats men fyra inom energipolitiken. Hållbarhetsrådet i Umeå har även utökats med en årsarbetskraft. Personalkostnaden fördelas per verksamhetsgren efter antalet årsarbetskrafter.

I nedanstående tabeller visas fördelningen av kostnader respektive årsarbetskrafter per verksamhetsområde inom politikområdet bostadspolitik samt totalt för övriga politikområden.

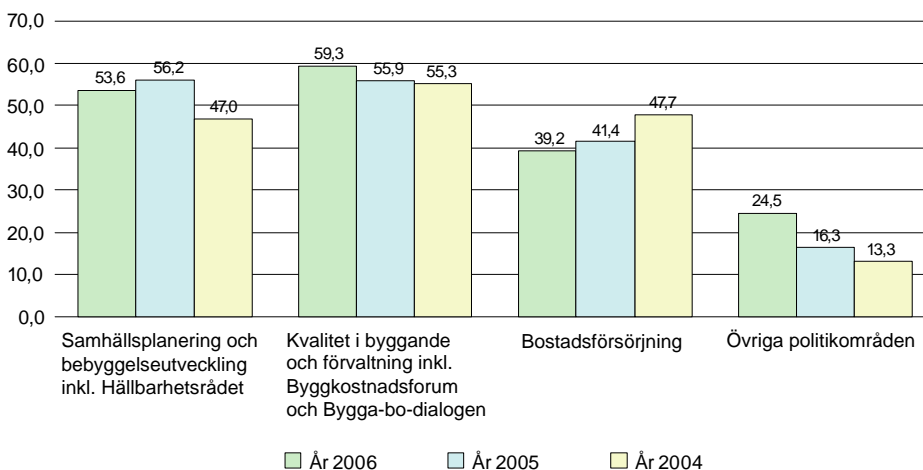
Resursanvändning per verksamhetsområde inom bostadspolitiken respektive övriga politikområden, mnkr

Mnkr



Resursanvändning i Åa (årsarbetskrafter) per verksamhetsområde inom bostadspolitiken respektive övriga politikområden

Åa



Övriga driftskostnader uppgick till 64,3 mnkr, vilket i stort motsvarar föregående års nivå. Driftskostnaderna består till största delen av kostnader för datasystem, konsulter, tjänster och resor. Kostnaderna varierar mellan åren beroende på vilka projekt och aktiviteter som är aktuella för året. Under 2006 har kostnaderna för IT-drift minskat med 3 mnkr efter att driften har övertagits i egen regi. Kostnader för datakonsulter har minskat med 3,5 mnkr medan övriga konsulter har ökat med motsvarande belopp. Resekostnaderna har ökat med cirka 2 mnkr.

Finansiella kostnader och avskrivningar uppgick till 5 mnkr, en ökning med 1 mnkr. Förändringen beror på genomförda investeringar i licenser, IT utrustning, inventarier samt skalskydd av verkets lokaler.

Transfereringar

Lämnade bidrag uppgår till 2 064 mnkr jämfört med 2 156 mnkr under 2005, en minskning med 92 mnkr. Bidrag som minskat är främst räntebidrag samt investeringsbidrag till hyresbostäder och studentbostäder. Utbetalda bidrag på uppdrag av Statens energimyndighet har upphört.

Årets kapitalförändring

Myndighetskapitalet består av balanserad kapitalförändring och årets kapitalförändring. Årets kapitalförändring beror främst på en minskning av skulden för avtalspensioner, upplupen kommissionsersättning samt minskade periodiseringar av övriga kostnader.

Resultaträkning (tkr)

	not	2006	2005
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	179 941	170 628
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	8 761	7 241
Intäkter av bidrag	3	8 027	7 298
Finansiella intäkter	4	562	303
Summa Verksamhetens intäkter		197 291	185 470
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-114 949	-106 098
Kostnader för lokaler		-10 661	-10 185
Övriga driftkostnader		-64 310	-64 122
Finansiella kostnader	6	-249	-179
Avskrivningar		-4 751	-3 792
Summa Verksamhetens kostnader		-194 920	-184 376
Summa Verksamhetsutfall		2 371	1 094
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter samt andra intäkter som ej disponeras av myndigheten		0	245
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet		0	-245
Saldo Uppbördsverksamhet		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag		2 061 315	2 132 203
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		2 823	23 452
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		32	0
Lämnade bidrag	7	-2 064 170	-2 155 655
Saldo Transfereringar		0	0
Årets kapitalförändring	8	2 371	1 094

Balansräkning (tkr)

TILLGÅNGAR	not	2006-12-31	2005-12-31
Immateriella anläggningstillgångar	9		
Balanserade utgifter för utveckling		1 198	1 707
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		2 114	2 753
Summa Immateriella anläggningstillgångar		3 312	4 460
Materiella anläggningstillgångar	10		
Förbättringsutgifter på annans fastighet		2 537	2 261
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		2 980	3 508
Summa Materiella anläggningstillgångar		5 517	5 769
Varulager m.m.			
Varulager och förråd		1 826	1 705
Summa Varulager m.m.		1 826	1 705
Fordringar			
Kundfordringar		500	276
Fordringar hos andra myndigheter	11	8 144	8 177
Övriga fordringar		3	296
Summa Fordringar		8 647	8 749
Periodavgränsningsposter	12		
Förutbetalda kostnader		1 649	1 329
Upplupna bidragsintäkter		303	1 783
Övriga upplupna intäkter		640	0
Summa Periodavgränsningsposter		2 592	3 112
Avräkning med statsverket	13		
Avräkning med statsverket		-4 705	-8 026
Summa Avräkning med statsverket		-4 705	-8 026
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	14	38 148	24 796
Summa Kassa och bank		38 148	24 796
SUMMA TILLGÅNGAR		55 337	40 565

KAPITAL OCH SKULDER	not	2006-12-31	2005-12-31
Myndighetskapital			
Balanserad kapitalförändring	15	-9 852	-10 946
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	8	2 371	1 094
Summa Myndighetskapital		-7 481	-9 852
Avsättningar	16		
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		192	1 091
Summa Avsättningar		192	1 091
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	17	8 551	8 386
Skulder till andra myndigheter	18	6 168	3 763
Leverantörsskulder		15 995	19 469
Övriga skulder	19	3 459	2 467
Summa Skulder m.m.		34 173	34 085
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	20	8 435	8 778
Oförbrukade bidrag	21	20 018	6 463
Summa Periodavgränsningsposter		28 453	15 241
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		55 337	40 565
Eventualfordran			
Avskrivningslån till studentkårlokaler	22	0	11 675

Finansieringsanalys (tkr)

	not	2006	2005
DRIFT			
<i>Kostnader</i>	23	-190 775	-180 861
Finansiering av drift			
Intäkter av anslag		179 941	170 628
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	24	8 754	7 227
Intäkter av bidrag		8 026	7 298
Övriga intäkter		562	303
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av drift</i>		197 283	185 456
<i>Minskning (+) av lager</i>		-121	211
<i>Ökning (-) av kortfristiga fordringar</i>		-838	-1 104
<i>Ökning (+) av kortfristiga skulder</i>		-12 747	2 646
Kassaflöde från drift		18 296	6 348
INVESTERINGAR			
Investeringar i immateriella tillgångar		-769	-1 839
Investeringar i materiella tillgångar		-2 875	-3 798
<i>Summa investeringsutgifter</i>		-3 644	-5 637
Finansiering av investeringar			
Lån från Riksgäldskontoret		4 822	4 144
- amorteringar		-4 657	-3 792
Försäljning av anläggningstillgångar		7	14
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar</i>		172	366
<i>Förändring av kortfristiga skulder</i>		-218	595
Kassaflöde till investeringar		-3 690	-4 676

	not	2006	2005
UPPBÖRDSVERKSAMHET			
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten		0	245
<i>Inbetalningar i uppbördsverksamhet</i>		0	245
<i>Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet</i>		0	-245
Kassaflöde från uppbördsverksamhet		0	0
TRANSFERERINGSVERKSAMHET			
Lämnade bidrag		-2 064 170	-2 155 655
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder		2 067	-373
<i>Utbetalningar i transfereringsverksamhet</i>		-2 062 103	-2 156 028
Finansiering av transfereringsverksamhet			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag		2 061 315	2 132 203
Medel som erhållits från andra myndigheter för finansiering av bidrag		2 823	23 452
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		32	0
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamhet</i>		2 064 170	2 155 655
Kassaflöde till transfereringsverksamhet		2 067	-373
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		16 673	1 299
SPECIFIKATION AV FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL			
Likvida medel vid årets början		16 770	15 471
Ökning (+) av tillgodohavande RGK		13 352	8 245
Minskning (-) av avräkning med statsverket		3 321	-6 946
<i>Summa förändring av likvida medel</i>		16 673	1 299
Likvida medel vid årets slut		33 443	16 770

Anslagsredovisning (tkr)

Redovisning mot anslag, not 25

Anslag samtliga är ramanslag	Ingående överförings- belopp	Årets till- delning enl. regl.brev	Omdispo- nerade anslags- belopp	Indrag- ning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående över- förings- belopp
Utgiftsområde 17							
Kultur, medier, trossamfund och fritid							
28:32 ap 1 Stöd till icke-statliga kulturlokaler	20 567	3 898			24 465	-9 303	15 162
30:2 ap 1 Bidrag till allmänna samlingslokaler	38 553	23 500			62 053	-31 004	31 049
Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande							
31:1 Boverket							
ap 1 Förvaltningskostnader	3 345	147 979	8	-90	151 242	-146 965	4 277
ap 5 Kompetensutvecklingsprogram för bygg- och fastighetssektorn	217	2 000	1 607		3 824	-3 795	29
ap 6 Till samverkan inom Bygga-bo- dialogen	1	1 500			1 501	-1 501	
ap 8 Miljöutbildning för byggnadsarbetare	357				357	-357	
ap 9 Rådet för hållbar utveckling	988	10 000			10 988	-9 851	1 137
31:2 ap 1 Räntebidrag m.m.	182 557	1 756 276		-128 977	1 809 856	-1 573 128	236 728
31:6 ap 1 Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder	12 580	32 802	25 974	-37 570	33 786	-22 338	11 448
31:7 (2003) ap 1 Stöd för anordnande av bostäder för studenter	139 003		2 119	-125 122	16 000	-5 810	10 190
31:10 ap 3 Genomförande av pilotprojekt	210	17 892	7 277		25 379	-25 336	43
31:11 ap 1 Investeringsbidrag för anordnande av hyresbostäder	976 079	596 400			1 572 479	-344 726	1 227 753
31:14 ap 1 Bidrag till installation av hissar	19 616				19 616	-10 201	9 415

Anslag samtliga är ramanslag	Ingående överförings- belopp	Årets till- delning enl. regl.brev	Omdispo- nerade anslags- belopp	Indrag- ning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående över- förings- belopp
Utgiftsområde 21							
Energi							
35:2 Insatser för effektivare energianvändning							
ap 6 Admkostn avseende invstöd för energieff m.m. i offentliga lokaler	4 397	27 000			31 397	-20 753	10 644
ap 7 Admkostn för invstöd för konv från direktverkande elvärme i bostadshus		4 000			4 000	-4 000	
ap 9 Admkostn för stöd för konv från oljeuppvärmningssystem m.m.		2 000			2 000	-2 000	
35:3 Teknikupphandling och marknadsintroduktion							
ap 3 Solvärme	10 000	5 000			15 000	-9 746	5 254
ap 4 Byggnaders energiprestanda	8 032	19 000			27 032	-20 442	6 590
35:2 (2002) Bidrag för att minska elanvändning							
ap 3 Konvertering till individuell bränsleledning	897			-897			
ap 6 Solvärme	1 679			-1 679			
Summa Anslag	1 419 078	2 649 247	36 985	-294 335	3 810 975	-2 241 256	1 569 719

Redovisning mot bemyndiganden

Anslag	Tilldelade bemyndi- ganden	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden		Utestående åtagandens fördelning per år		
			not		2007	2008	2009
Uo 18 31:10 ap 3 Genomförande av pilotprojekt	18 000	1 819	26	9 044	9 044		
Uo 21 35:3 ap 3 Solvärme	5 000	0		0			
Totalt	23 000	1 819		9 044	9 044	0	0

Anslagsredovisning (tkr) fortsättning

Finansiella villkor

Anslag	Finansiella villkor	Villkor	Utfall
Uo 17 28:32 ap1 Stöd till icke-statliga kulturlokaler	Disponibel anslagskredit.	297	0
Uo 18 31:1 ap 1 Förvaltningskostnader	Disponibel anslagskredit.	4 844	0
	Disponibel räntekontokredit.	6 000	0
	Disponibel låneram.	12 000	8 551
	Deltagande i standardiseringsarbete	250	250
	Administration av investeringsstöd för källsorteringsutrymmen	370	0
	Bidrag till miljöorganisationer	2 000	1 725
Uo 18 31:2 ap 1 Räntebidrag m.m.	Disponibel anslagskredit.	0	0
Uo 18 31:6 ap1 Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder	Informationsinsatser om radon i egnahem.	1 500	1 363
Uo 18 31:11 ap1 Investeringsbidrag för anordnande av hyresbostäder	Utgiftsbegränsning för 2006.	600 000	344 726
Uo 21 35:2 ap 6 Admkostn avseende invstöd för energieff m.m. i offentliga lokaler	Boverket får använda högst 2 500 tkr för att täcka administrations- och programanknutna kostnader.	2 500	500
	Högst 0,125 tkr per beslutat ärende får Boverket använda för dataadministration.	380	190
	Högst 19 500 tkr får användas för länsstyrelsernas kostnader.	19 500	18 454
	Högst 2 500 tkr får användas för uppföljning och utvärdering av stödet samt anpassning av Boverkets statistiksystem	2 500	9
	Högst 2 500 tkr får användas för utbildnings- och informationsinsatser.	2 500	1 600
Uo 21 35:3 ap 3 Solvärme	Boverket får använda högst 400 tkr för att täcka programanknutna kostnader.	400	200
	Högst 0,1 tkr per beslutat ärende får Boverket använda för dataadministration av utbetalningar och kontrolluppgifter.	129	134
	Högst en procent av utbetalat stöd får användas för länsstyrelsernas kostnader.	97	90
	Uppföljning och utvärdering	500	500

Noter (tkr)

Ändrade redovisningsprinciper och upplysningar för jämförelseändamål

Från och med den 1 januari 2006 värderar Boverket lager av publikationer med en lägre avskrivnings-sats samt bokför bärbara datorer som anläggningstillgångar. Egenutvecklade dataprogram har under 2006 flyttats från gruppen *Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar* till gruppen *Balanserade utgifter för utveckling*. Beloppen för år 2005 är omräknade enligt den nya indelningen. Anläggningarna har under 2006 ändrat namn i redovisningssystemet Agresso för att kunna ta ett parallellt IT-register ur drift.

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB).

Brytdag

Löpande redovisning och anslagsavräkning avseende räkenskapsåret har gjorts fram till 2007-01-10.

Avgiftsintäkter

Enligt regeringsbeslut N95/2193 den 30 nov 1995 bemyndigar regeringen Boverket att ta ut avgifter för sådana varor och tjänster som avses i 4 § första stycket avgiftsförordningen utan hinder av andra stycket samma paragraf.

Likvida medel/betalningar

Boverket har två betalningsflöden. Förvaltningsanslaget, utgiftsområde 18 31:1 Boverket, är räntebärande medan övriga anslag är icke räntebärande.

Värdering av fordringar och skulder

Värdering av fordringar och skulder görs till bokfört belopp. Fordringarna har upptagits till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. I de fall faktura eller motsvarande inkommit efter fastställd brytdag (2007-01-10) redovisas beloppen som periodavgränsningsposter. Som periodavgränsningspost bokförs händelser med belopp överstigande 10 tkr.

Värdering av lager

Värdering av Boverkets lager av publikationer sker enligt följande, tidigare värden inom parentes:

Publikationer utgivna under det budgetår bokslutet avser	0 % (50 %) nedskrivning
Publikationer utgivna budgetåret före bokslutet	50 % (70 %) nedskrivning
Publikationer utgivna två budgetår före bokslutet	75 % (85 %) nedskrivning
Äldre publikationer	100 % (100 %) nedskrivning

Boverkets lager av publikationer hos Svensk Byggtjänst har värderats efter samma principer.

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på 10 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd på tre år eller längre definieras som anläggningstillgångar. Objekt som utgör en fungerande enhet och vars sammanlagda anskaffningsvärde uppgår till 10 tkr klassificeras även som anläggningstillgång. Egenutvecklade IT-system bokförs som immateriella anläggningstillgångar om anskaffningsvärdet uppgår till 500 tkr. Förbättringsutgifter på annans fastighet bokförs som anläggningstillgång om utgiften uppgår till 50 tkr. Anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar enligt plan.

Noter (tkr) fortsättning

Tillämpade avskrivningstider:

Programvara GIS (enl EUs avskrivningsregler)	5 år
Egenutvecklade programvaror (IT-system)	5 år
Övriga programvaror	3 år
Förbättringsutgifter annans fastighet	5 år
Datorer	3 år
Maskiner och Bilar	5 år
Möbler	5 år

Sjukfrånvaro

Redovisning av sjukfrånvaro, enligt 7 kapitlet 3 § i FÅB

	2006	2005
Total sjukfrånvaro i procent av tillgänglig arbetstid	5,1%	5,0%
Antal årsarbetare	190 st	182 st
Antal individer med sjukfrånvaro	122 st	106 st
Långtidssjukfrånvaro (60 kalenderdgr) i förhållande till total sjukfrånvaro	69,6%	66,3%
Långtidssjukfrånvaro (60 kalenderdgr) i förhållande till tillgänglig tid	3,6%	3,3%
Antal individer med sjukfrånvaro	122 st	106 st
Antal individer med långtidssjukfrånvaro	16 st	15 st
Kvinnors sjukfrånvaro i procent av tillgänglig arbetstid	6,4%	6,5%
Antal kvinnliga årsarbetare	101 st	100 st
Antal kvinnor med sjukfrånvaro	72 st	64 st
Mäns sjukfrånvaro i procent av tillgänglig arbetstid	3,7%	3,3%
Antal manliga årsarbetare	89 st	82 st
Antal män med sjukfrånvaro	50 st	42 st
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 29 eller yngre i procent av tillgänglig arbetstid	10,4%	8,4%
Antal årsarbetare i åldersgruppen 29 års eller yngre	10 st	10 st
Antal individer i åldersgruppen 29 år eller yngre med sjukfrånvaro	8 st	9 st
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 30-49 år i procent av tillgänglig arbetstid	3,7%	5,1%
Antal årsarbetare i åldersgruppen 30-49 år	92 st	88 st
Antal individer i åldersgruppen 30-49 år med sjukfrånvaro	59 st	57 st
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 50 år eller äldre i procent av tillgänglig arbetstid	6,0%	4,6%
Antal årsarbetare i åldersgruppen 50 år eller äldre	88 st	84 st
Antal individer i åldersgruppen 50 år eller äldre med sjukfrånvaro	55 st	40 st

Ersättningar och förmåner

Redovisning av ersättningar och förmåner till styrelseledamöter och befattningshavare, enligt 7 kapitlet 2 § i FÅB

Styrelseledamot i Boverket	Ersättningar och förmåner	
	2006	2005
Samtliga har varit förordnade under hela 2006 om ej annat anges.		
<i>Ines Uusmann, Ordförande</i>	1 029	944
övriga uppdrag:		
- Ordförande i Banverkets sektorsråd för Forskning och Utveckling		
- Ordförande i Zornsamlingarna		
- Styrelseledamot i FORMAS (Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande)		
- Styrelseledamot i Blekinge läns länsstyrelse		
- Rådsledamot i Miljömålsrådet		
- Styrelseledamot i Norrtulls Fastighets AB		
- Styrelseledamot i OK Q8 AB		
- Styrelseledamot i Norrtulls Energi AB		
<i>Ove Bengtsberg</i>	10	8
<i>Barbro Engman</i>	10	6
<i>Mattias Höjer</i>	10	8
<i>Jörgen Johansson</i>	10	8
övriga uppdrag:		
- Styrelseledamot i Polisstyrelsen i Västmanlands län		
- Styrelseledamot i Hälso- och sjukvårdens Ansvarsnämnd		
- Styrelseledamot i ALMI-Västmanland		
- Styrelseledamot i VL-Västmanlands Lokaltrafik AB		
<i>Marietta de Pourbaix-Lundin</i>	6	8
övriga uppdrag:		
- Vice styrelseordförande i Haninge Bostäder AB		
<i>Lennart Sjögren</i>	11	12
övriga uppdrag:		
- Värderingsteknisk ledamot i länsrätten Gävleborg		
- Styrelseledamot i Gävle Energi AB, Gävle Energisystem AB och Gävle Kraftvärme AB		
- Suppleant i styrelsen för Gävle Stadshus AB		
- Ersättare i Fastighetsmäklarnämnden		
<i>Ann-Christine Svärd (förordnad till och med 31 mars 2006)</i>	2	8
övriga uppdrag:		
- Styrelseledamot i VVS Tekniska Förlag AB		
- Styrelseledamot i Fastighetsbranschens Utvecklingsforum AB		
- Styrelseledamot i RALT AB		
- Styrelseledamot i Stockholms läns Brandskyddsförening Sevice AB		
<i>Lars Wegedal</i>	10	8
övriga uppdrag:		
- Styrelseledamot i Länsstyrelsen i Kronobergs län		
<i>Ulla Werkell (förordnad från och med 1 april 2006)</i>	8	0

Noter (tkr) fortsättning

	2006	2005
Not 1 Intäkter av anslag		
Uo 18 31:1 ap 1 Boverkets förvaltningskostnader	144 099	139 816
Uo 18 31:1 ap 5 Kompetensutv för bygg- & fastighetssektorn	3 796	1 378
Uo 18 31:1 ap 6 Bygga-Bo-dialogen	1 500	1 469
Uo 18 31:1 ap 8 Miljöutbildning för byggnadsarbetare	357	3 643
Uo 18 31:1 ap 9 Hållbarhetsrådet	9 819	8 822
Uo 18 31:6 Radonbidrag, information och utbildning	731	2 550
Uo 21 35:2 (2002) Energibidrag, administrationskostnader	0	579
Uo 21 35:2 Insatser för effektivare energianvändning	4 463	6 403
Uo 21 35:3 Teknikupphandling och marknadsintroduktion, energi	15 176	5 968
	179 941	170 628
Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
<i>Avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen</i>		
Kommissionsersättning	2 095	1 483
Försäljning av publikationer/informationsmaterial	3 346	1 995
Kurs- och konferensavgifter	1 077	969
Prenumerations- och annonsintäkter, Planera Bygga Bo	954	1 260
Konsultuppdrag	793	1 080
	8 265	6 787
<i>Övriga intäkter</i>		
Övrigt	496	402
<i>Intäkter från andra myndigheter för administrationsarbete</i>		
Statens energimyndighet	0	52
Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	8 761	7 241
Not 3 Intäkter av bidrag		
Regeringskansliet	5 163	4 938
Övriga statliga myndigheter	2 945	1 433
Övriga	-81	927
	8 027	7 298
Not 4 Finansiella intäkter		
Ränta på räntekonto hos Riksgäldskontoret	494	298
Övriga finansiella intäkter	68	5
	562	303
Not 5 Personalkostnader		
Boverkets lönekostnader	-71 194	-65 824
Övriga personalkostnader samt avgifter enligt lag och avtal	-43 755	-40 274
	-114 949	-106 098
Not 6 Finansiella kostnader		
Ränta på lån hos Riksgäldskontoret	-187	-149
Övriga räntekostnader	-60	-23
Övriga finansiella kostnader	-2	-7
	-249	-179

	2006	2005
Not 7 Lämnade bidrag		
Finansierade av anslaget 17 28:32 Icke-statliga kulturlokaler	-9 304	-6 707
Finansierade av anslaget 17 30:2 Allmänna samlingslokaler	-31 004	-18 875
Finansierade av anslaget 18 31:1 Boverket	-2 898	-2 209
Finansierade av anslaget 18 31:2 Räntebidrag m.m.	-1 573 128	-1 603 443
Finansierade av anslaget 18 31:6 Radonbidrag	-21 606	-17 672
Finansierade av anslaget 18 31:7 Studentbostäder	-5 810	-23 457
Finansierade av anslaget 18 31:10 Pilotprojekt	-25 336	-39 515
Finansierade av anslaget 18 31:11 Hyresbostäder	-344 726	-375 485
Finansierade av anslaget 18 31:14 Hissbidrag	-10 201	-9 726
Finansierade av anslaget 21 35:2 (2002) Konvertering & solvärme	0	-18 914
Finansierade av anslaget 21 35:2 Energieffektivisering i offentliga lokaler	-22 290	-16 200
Finansierade av anslaget 21 35:3 Teknikupphandling och marknadsintro.	-15 012	0
Finansierade av bidrag från Statens energimyndighet	0	-18 010
Finansierade av bidrag från Regeringskansliet	-2 823	-5 442
Finansierade av bidrag från övriga	-32	0
	-2 064 170	-2 155 655
Boverket betalar främst ut räntebidrag och investeringsbidrag för anordnande av hyresbostäder.		
Not 8 Årets kapitalförändring		
Amorteringar på lån hos Riksgäldskontoret	4 657	3 792
Avskrivningar och utrangeringar	-4 751	-3 792
Förändring prenumerationsfordringar	0	56
Kommissionsersättningar	640	0
Reavinst vid försäljning av anläggningstillgångar	7	14
Förändring semesterlöne- och löneskuld samt avgifter enligt lag och avtal	-116	392
Upplupna premier för statens avtalsförsäkringar	135	-71
Förändring pensionsavsättningar (avtalspensioner)	899	277
Avsatta medel för kompetensutveckling	203	192
Förändring lager	121	-211
Förändring övriga upplupna kostnader	576	445
	2 371	1 094

Noter (tkr) fortsättning

	2006	2005
Not 9 Immateriala anläggningstillgångar		
<i>Balanserade utgifter för utveckling</i>		
Ingående anskaffningsvärde	2 545	2 545
Tillkommande tillgångar	0	0
<i>Ackumulerat anskaffningsvärde</i>	2 545	2 545
Ingående avskrivningar	-838	-329
Årets avskrivningar	-509	-509
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>	-1 347	-838
Bokfört värde	1 198	1 707
 <i>Rättigheter och andra immateriala anläggningstillgångar</i>		
Ingående anskaffningsvärde	4 800	2 961
Tillkommande tillgångar	768	1 839
Utrangerat	-366	0
Avgår kostnadsförd egenutveckling, Svanen etapp IV	-284	0
<i>Ackumulerat anskaffningsvärde</i>	4 918	4 800
Ingående avskrivningar	-2 047	-1 547
Årets avskrivningar	-1 123	-500
Utrangerat	366	0
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>	-2 804	-2 047
Bokfört värde	2 114	2 753
 Not 10 Materiella anläggningstillgångar		
<i>Förbättringsutgifter på annans fastighet</i>		
Ingående anskaffningsvärde	2 721	565
Tillkommande tillgångar	916	2 156
Netto från Maskiner, inventarier, installationer m.m.	58	0
<i>Ackumulerat anskaffningsvärde</i>	3 695	2 721
Ingående avskrivningar	-460	-200
Årets avskrivningar	-640	-260
Netto från Maskiner, inventarier, installationer m.m.	-58	0
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>	-1 158	-460
Bokfört värde	2 537	2 261
 <i>Maskiner, inventarier, installationer m.m.</i>		
Ingående anskaffningsvärde	17 482	16 726
Tillkommande tillgångar	1 960	1 641
Utrangering och försäljning	- 4 562	-885
Netto till Maskiner, inventarier, installationer m.m.	-58	0
<i>Ackumulerat anskaffningsvärde</i>	14 822	17 482
Ingående avskrivningar	-13 974	-12 337
Årets avskrivningar	-2 488	-2 522
Utrangering och försäljning	4 562	885
Netto till Maskiner, inventarier, installationer m.m.	58	0
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>	-11 842	-13 974
Bokfört värde	2 980	3 508

	2006	2005
Not 11 Fordringar hos andra myndigheter		
Består till största delen av en momsfordran, 7 309 tkr, för december. I beloppet för 2005 ingick en momsfordran på 8 051 tkr.	8 144	8 177
Not 12 Periodavgränsningsposter		
<i>Förutbetalda kostnader</i>		
Hyror	861	974
Övr. förutbetalda kostnader	788	355
<i>Upplupna bidragsintäkter</i>		
Regeringskansliet	0	1 452
Statens energimyndighet	0	8
Rådet för europeiska socialfonden	200	0
Övriga upplupna bidragsintäkter	103	323
<i>Övriga upplupna intäkter</i>	640	0
	2 592	3 112
Not 13 Avräkning med statsverket		
Ingående balans	- 8026	-1 080
<i>Avräknat mot statsbudgeten</i>		
Anslag	2 241 256	2 302 831
Inkomsttitlar	0	-245
Statsbudgeten totalt	2 241 256	2 302 586
<i>Avräknat mot statsverkets checkräkning</i>		
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-163 004	-160 494
Medel från räntekonto som tillförts inkomstitel	0	245
Uppbördsmedel mm	16 617	33 526
Transfereringar mm	-2 091 548	-2 182 809
Årets avräkning med statsverket	-2 237 935	-2 309 532
Utgående balans	-4 705	-8 026
Not 14 Behållning på räntekonto hos Riksgäldskontoret		
Beviljad kredit	6 000	6 000
Anslagsmedel	16 519	18 619
Bidrag från annan statlig myndighet	19 132	6 195
Övriga icke statliga bidrag	583	-55
Fel betalningsflöde	1 914	37
Summa behållning räntekonto	38 148	24 796
Varav kortsiktigt likviditetsbehov	2 304	4 553

Noter (tkr) fortsättning

	2006	2005
Not 15 Balanserad kapitalförändring		
Periodiseringar	-9 852	-10 946
Not 16 Avsättningar		
Ingående pensionsavsättning	1 091	1 367
Årets pensionskostnad	-101	602
Årets pensionsutbetalning	-799	-878
Utgående pensionsavsättning	191	1 091
Not 17 Lån i Riksgäldskontoret		
Beviljad låneram	12 000	12 000
Ingående balans	8 386	8 034
Årets nya lån	4 822	4 144
Årets amorteringar	-4 657	-3 792
	8 551	8 386
Avser lån för finansiering av anläggningstillgångar.		
Not 18 Skulder till andra myndigheter.		
Leverantörsskulder	2 626	1 178
Arbetsgivaravgifter	2 840	2 028
Särskild löneskatt	148	127
Avtalsförsäkringar	312	267
Övriga skatteskulder m.m.	0	14
Mervärdeskatteskuld	242	149
	6 168	3 763
Not 19 Övriga skulder		
Personalens källskatt	3 426	2 308
Övriga skulder	33	159
	2 459	2 467
Not 20 Upplupna kostnader		
Upplupna löner och semesterlöneskuld samt avgifter enligt lag och avtal	7 164	7 120
Avsatta medel ur Trygghetsstiftelsen till kompetensutveckling	6	158
Övriga upplupna kostnader	1 265	1 500
	8 435	8 778
Not 21 Oförbrukade bidrag		
Oförbrukade bidrag andra myndigheter	19 332	6 280
Oförbrukade bidrag från icke statliga organisationer	686	183
	20 018	6 463

Ökningen avser främst 8,9 mnkr från Regeringskansliet för *Uppdrag beträffande byggnaders tekniska utformning m.m.* samt 2,9 mnkr från Energi-myndigheten för *Bygga-bo-dialogens kompetensutvecklingsprogram.*

	2006	2005
Not 22 Avskrivningslån till studentkårlokaler		
Avser ett ränte- och amorteringsfritt lån till Tekniska Högskolans Studentkår i Stockholm. Lånet löpte till 2002 och skrevs av med regeringsbeslut I:7, 2006-03-30.		
Not 23 Kostnader		
Verksamhetens kostnader	-194 920	-184 376
Avgår förändring pensionsavsättningar	-899	-277
Avgår reaförluster	9	0
Avgår kostnadsförd egenutveckling, Svanen etapp IV	284	0
Avgår avskrivningar	4 751	3 792
Kostnader enligt finansieringsanalysen	-190 775	-180 861
Not 24 Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	8 761	7 241
Avgår realisationsvinst	-7	-14
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt finansieringsanalysen	8 754	7 227

Noter (tkr) fortsättning

Not 25 Redovisning mot anslag

Belopp som minskar tillgängliga medel redovisas med negativt tecken, vilket överensstämmer med anslagsredovisningen i statsredovisningssystemet Hermes.

Enligt Boverkets regleringsbrev för 2006 omfördelas anslagssparande från regeringens disposition till Boverkets disposition. Kolumnen omdisponerade anslagsbelopp har för anslagen Uo 18 31:1, Uo 18 31:6, Uo 18 31:7 samt Uo 18 31:10 därför hämtats ifrån utgående överföringsbelopp från anslagsredovisningen i Regeringskansliets årsredovisning för 2005. Även för dessa anslag har hänsyn tagits till de finansiella villkor, som anges i regleringsbrevet, om *Anslagsbehållning som disponeras 2006*. För anslaget Uo 18 31:6 har anslagsbehållningen beräknats till tre procent av 2005 års tilldelning.

Uo 17 28:32 Stöd till icke-statliga kulturlokaler:

Beloppet 15 162 tkr är intecknat av åtagande med stöd av anslagssparande.

Beloppet 5 953 tkr är intecknat av åtagande utan stöd av anslagssparande eller bemyndigande. Anledningen till detta är en sen, 2006-12-14, minskad tilldelning av anslag enligt regeringsbeslut III:34.

Anslagstilldelningen minskades med 6 000 tkr.

Uo 17 30:2 ap 1 Bidrag till allmänna samlingslokaler:

Beloppet 27 424 tkr är intecknat av åtagande med stöd av anslagssparande.

Uo 18 31:1 Boverket:

Beloppet 197 tkr är intecknat av åtagande med stöd av anslagssparande.

Uo 18 31:6 Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder:

Beloppet 9 991 tkr är intecknat av åtagande med stöd av anslagssparande.

Uo 18 31:7 (2003) ap 1 Stöd för anordnande av bostäder för studenter:

Beloppet 3 400 tkr är intecknat av åtagande med stöd av anslagssparande.

Uo 18 31:10 ap 3 Genomförande av pilotprojekt:

Beloppet 43 tkr är intecknat av åtagande med stöd av anslagssparande och 9 087 tkr är intecknat av åtagande med stöd av bemyndigande. Se även not 26.

Uo 18 31:11 Investeringsbidrag för nybyggnad av hyresbostäder:

Beloppet 869 103 tkr är intecknat av åtagande med stöd av anslagssparande, varav 247 854 tkr är intecknade för bidrag i Stockholms län.

Uo 18 31:14 Bidrag till installation av hissar:

Beloppet 8 121 tkr är intecknat av åtagande med stöd av anslagssparande.

Uo 21 35:3 ap 3 Solvärme:

Beloppet 4 792 tkr är intecknat av åtagande med stöd av anslagssparande.

Uo 21 35:2 (2002) ap 3 Konvertering från elvärme:

Anslaget disponerades till och med den 31 december 2005.

Uo 21 35:2 (2002) ap 6 Solvärme:

Anslaget disponerades till och med den 31 december 2005.

Not 26 Redovisning mot bemyndiganden

Utestående åtaganden som finansieras med redan tilldelat anslag är 43 tkr.

Väsentliga uppgifter (tkr)

	2006	2005	2004	2003	2002
<i>Låneram i Riksgäldskontoret</i>					
beviljad låneram	12 000	12 000	9 000	9 000	9 000
utnyttjad låneram	8 551	8 386	7 965	3 850	4 605
<i>Kontokrediter hos Riksgäldskontoret</i>					
beviljad kredit	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
utnyttjad kredit	0	0	0	0	0
<i>Räntekonto</i>					
räntekostnader	0	0	0	0	0
ränteintäkter	494	298	373	484	717
<i>Avgiftsintäkter</i>					
enligt regleringsbrev	-	6 000	5 500	6 750	9 000
faktiskt utfall	8 265	6 787	7 311	8 477	13 710
<i>Anslagskredit</i>					
beviljad kredit	5 141	53 580	44 830	41 500	77 500
utnyttjad kredit	0	0	0	0	0
<i>Utgående reservationer/anslagssparande</i>					
Sakanslagen	1 564 276	1 414 170	1 095 954	941 213	756 076
- varav intecknade belopp	935 144	754 228	754 808	866 923	711 390
Förvaltningsanslag	5 443	4 908	1 615	3 191	7 058
- varav intecknade belopp ¹⁾	197	1 249	1 746	2 925	8 285
Totalt gjorda åtaganden	9 044	69 166	94 408	179 317	527 112
Beställningsbemyndigande	23 000	646 000	1 229 000	1 800 000	2 527 000
Antalet årsarbetskrafter	176,6	170	163	152	148,5
Medelantalet fast anställda ²⁾	184	175	165	164	163
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 075	1 061	1 028	1 039	1 035
Årets kapitalförändring	2 371	1 094	998	2 898	-3 799
Balanserad kapitalförändring	- 9 852	-10 946	-11 640	-14 537	-10 738

1) Består av avsatta medel för avtalspensioner, avsatta medel ur Trygghetsstiftelsen till kompetensutveckling samt upplupna premier för Statens avtalsförsäkring. För år 2002 ingick även ett avtal med WM-data för övertagandet av förvaltning och utveckling av bidragssystemen men inte upplupna premier för Statens avtalsförsäkring.

2) Antalet avser anställda vid årets utgång. Medelantalet tillfälligt anställda har varit 20 under 2006, 20 under 2005, 17 under 2004, 14 under 2003 och 12 under 2002.

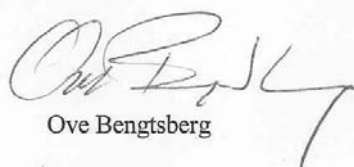
Beslut om årsredovisning

Boverkets styrelse har vid möte den 16 februari 2007 beslutat fastställa Boverkets årsredovisning för 2006 bestående av resultatredovisning, resultaträkning, balansräkning, finansieringsanalys, anslagsredovisning, noter samt väsentliga upplysningar.

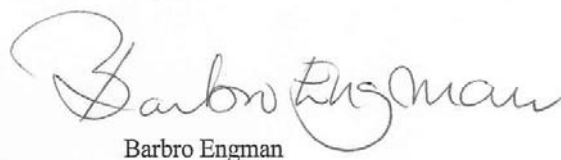
Boverkets styrelse



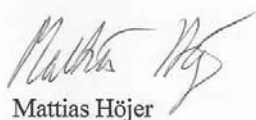
Ines Uusmann, ordförande



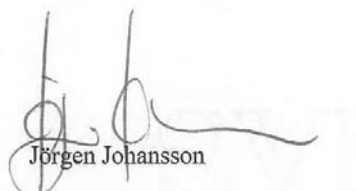
Ove Bengtsberg



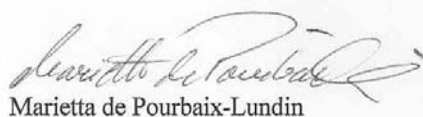
Barbro Engman



Mattias Höjer



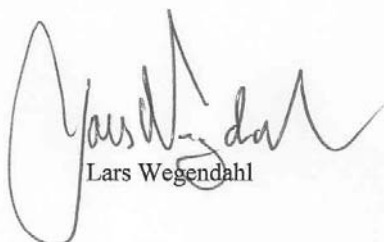
Jörgen Johansson



Marietta de Pourbaix-Lundin



Lennart Sjögren



Lars Wegendahl



Ulla Werkell

Boverket

Box 534, 371 23 Karlskrona
Tel: 0455-35 30 00. Fax: 0455-35 31 00
www.boverket.se